

yeni demokrasi

Kasım 1991 Sayı: 38 Yıl: 5

Aylık Siyasi Dergi

Fiyatı: 5.000 TL (KDV Dahil)

Faşizm Cephesinde Bunalım:

**Beş Milyon Seçmen
Öldürüldü!**

Devrim Cephesinde Atılım:

**TKP/ML 4. Konferansı
Sonuçlandı**

EŞKİŞEHİR TABUTLUKLARI ESKİYECEK TABUTLAR; ONLARI YAPANLARA DA MEKAN OLACAK

Son 20 Ekim genel seçimlerinde yer alan hiçbir partinin ağzına almadığı; iki yıldır yapımı süren Eskişehir Tabutları; Faşizm arasındaki "demokrasi" yarışının bitmesinden hemen sonra, siyasi tutukluların canlı canlı gömülmesine hazırlanmış durumdadır.

Ülkesinin bağımsızlığı halkının demokratik halk devrimi ve sosyalizm için mücadele de, emperyalizmin uşağı egemen sınıflar tarafından tutsak edilen siyasi tutuklular Eskişehir'de tam bir tabutluk olarak inşa edilen Cezaevine taşınmaya başlandı. Ülkenin çeşitli cezaevlerinden (Ankara Merkez, Gaziantep, Bartın, Çanakkale, Ceyhan ve Amasya E-Tipi) 100'ü aşkın siyasi tutuklu, canavarca bir zorbalıkla buldukları cezaevlerinden alınarak, tam bir zulüm yöntemiyle tabutluklara gömüldü. Yaşayan bedenleri ve aydınlık düşünceleriyle; çürümeye, işkenceye ve ölüme teslim edildiler.

Anayasa'nın 125. maddesinden yargılanan ve hüküm giyen Kürt yurtseverlerinin, "şartlı tahliye" yasasından yararlandırılmamış olmaları ve hâlâ içerde tutulmaya devam edilmiş olmaları; Maraş katliamının baş sorumlularının "TBMM'nde ağırlandıkları gerçeğiyle karşı karşıya konulduğunda en büyük bölücünün devlet olduğu anlaşılacaktır. Ki devlet bölücülük yapmakla da kalmıyor; içerde rehin olarak tutulan Kürt yurtsever tutukluların ve diğer siyasi tutukluların Eskişehir tabutluklarına konulması ile planlı bir yeni toplu-cinayet suçunun adım adım icrasının da sahibidir. Fakat herşeye karşın direniş devam ediyor.

Sevk sonrası aldığımız ilk haberler, siyasi tutukluların bu uygulamaya direnerek gitmedikleri ve çeşitli cezavelerindeki tutukluların ise ya onurluca ölüm ya da tabutlukların kapatılması kararıyla süresiz açlık grevlerine başladıkları yönüdedir.

Son 11 yıldır çeşitli milliyetlerden Türkiye halkının en seçkin yüreklerinin direniş ve boyun eğmez temsilini inşa eden siyasi tutukluların yine bu onura layık bir sonuçla tabutluklara karşı başladıkları mücadelede de insanlık onuru tarihine layık bir sonuç alacakları kesindir. Ama en önemlisi şudur: Hapishane duvarı dışındaki "tutsaklar"dan nasıl bir tutum beklediğini, son şartlı tahliyeden yararlanan ve tabutluklara sevkle birlikte bir basın açıklaması yapan Halil İbrahim ÖZCAN'dan dinleyelim. Zira ÖZCAN ruhen hâlâ içerdedir ve onun ruhu da tabutluklara taşınıyor.

Şöyle diyor:

"Kanlı bilanço sözcüklerini bir araya getirerek "ilanlı direniş"lerden söz etmek insanı rahatlatılabilir belki. İnsanın arandığı yerde zorunlu duraklar var. Güzellikler yaşanıyor oralarda. Ölüm hiçlenip bütünleştiği anları bile yaşayabilir. Çılgınlık, yaşamdan yana büküyor gelecek yanını ça-
buğunun,

Umut, çoğaldığı yerde keskinleşiyor.

Her karşı koyuşun bir bedeli vardır. Şimdi içerdekiler yine zor günlere tuttular yüzlerini. Direnmek, içerdekenden zormuş dışarda. Bunu başaranlar da var. Bu zoru başaran güzel insaneler, şimdi sorumluluk bizlerde. Hadi, bu karanlık ortamda ülekesiyle umudunu bütünleştirilenlerin kanlarını hangi derede akıtacağınıza karar verin artık.

Eskişehir'de yine ölümün izi var. Ölüm, neresiyle dışı olursa olsun yenilebilir. Bunu yıllardır cezaevlerinde kanıtlayan sevgili ölülerimiz var. Ölümü yenen insanlarımızın kulakları da var. Ses verin onlara. Ses... Ses..."

EVET SES VERİN!

YENİ DEMOKRASİ

yeni demokrasi

UMUT YAYIMCILIK
ve Basım Sanayi Limited Şirketi
Adına Sahibi
ve Yazı İşleri Müdürü
Ertuğrul KARATAŞ

Genel Müdür
M.Ali ESER

Yönetim Yeri:
Piyerloti Cad. Ortaklar İş Hamı
No: 33-35/37
Çemberlitaş-İstanbul
Tel: 516 60 20 - 518 23 23
Fax: 518 23 23

BÜROLAR VE TEMSİLCİLİKLER

* Ankara
Necatibey Cad. No: 80/12
Maltepe Tel: 230 63 27
* İzmir
Kestelli Cad. 2. Kestelli Sok
No: 49-202

* AVRUPA TEMSİLCİLİĞİ
* Almanya
Turiner Str. 7 5000 Köln 1
* Avustralya
77/1 Rawson St, Auburn 2144
Sydney

* Avusturya
Münzwardeingasse 5/9
1060 Wien
* Fransa
17. Rue De-L'echoier
75010 Paris

* Hollanda
Shijker Sraat 203
6828 DD Arnheim

* İsviçre
Herrengaerweg 19
4054 Bassel

* İngiltere
M.Waltson
P.O. Box 2455
LONDON N.11
2. NA. U.K.

ABONE KOŞULARI

6 aylık 30.000 TL. 30 DM-15 \$
1 yıllık 60.000 TL. 60 DM-30 \$

Yurtiçi Hesap No:
Umud Yayımıcılık
Akbank Bahçelievler İst. Şb.
Hesap No: 6720-7 DHN

Yurtdışı Hesap No:
Umud Yayımıcılık
Akbank Bahçelievler İst. Şb.
Hesabı No: 6764-5

Dizgi: Bibliotek Dizgi
Baskı: Uygun Matbaacılık
Dağıtım: Birleşik Basın Dağıtım

KASIM 1991

SUNUS

Yeni bir sayıda yine birlikteyiz...

Bu sayımızda, hem egemen sınıflar açısından, hemde emekçiler ve onların kurtuluş süreci olan devrim açısından tarihsel önemdeki bir zaman diliminin gündemini iletmeye çalışıyoruz. Egemen sınıflar, 12 Eylül Askeri faşist diktatörlüğüyle iç içe geçmiş 11 yıllık siyasi iktidarın geniş emekçi yığınlar üzerinde kurduğu sömürü ve baskının dayanılmaz noktasını tesbit ederek, bir seçim aldatmacasını sergilediler. Meydanlar bir taraftan demokratik halk devrimi ve sosyalizm mücadelesinin "bittiği, tükendiği" palavralarıyla süslenirken öte yandan faşist-feodal parti liderlerinin ve seçim propagandalarının içine sokuşturulan ve ancak sosyalizm bilincinin rehberlik ettiği bir devrimle gerçekleşebilecek vaatlerin bol keseden atıldığı bir çelişki yaşandı. "Adil düzen", "Demokratik Türkiye", insan hakları şampiyonluğu "herkese ev, araba" ve "emekçilerin emeğinin karşılığını alacağı" yolcu palavralara rağmen, faşizmin partileri mevcut seçim sistemiyle iki partiyi daha parlamentoya sokacak kadar bir seçmeni kandırmayı başaramamanın yenilgisini tattılar. Bu yenilgilerini örtbas etmek için de sandık başına gitmeyen 5 milyon seçmeni yok saydılar, öldürdüler!.. Kapak konumuzun birinci spotu ile özetlenen seçim yazısı egemen sınıfların bu yenilgisini irdeledi. Faşizmin seçim sonuçlarıyla sürüklendiği kaosu, seçim dönemindeki parlak vaatlere rağmen halka daha büyük acılar yaşatmaya başladığı yoğun bir sürece girdik. Ülke çapında siyasi tutuklulara karşı başlayan zulüm uygulaması ülkeyi baştan başa bir çığığa boğmaya başladı. Devlet terörü yasasından güç alınarak başlatılan katliamlar, Burhan Remzi Kafadenk ve Hasan Erdem ile sürüyor. Fakat dergimizin hazırlıklarının bittiği bir anda faşizmin, halka ve devrime ihanet eden maşalarla, güvenlikten üst derecede sorumlu polis şeflerinin çevik kuvvet elemanlarından oluşturduğu soyguncu çetelerin apansız ortaya çıkması faşizmin iğrenç yüzünü bir kez daha ortaya sererken, bu olguyu irdeleme fırsatı bulamadık. MLSPB davasından yargılanıp yoldaşlarını bir yağlı ekmeğe satan itirafçı Orhan Özay polis şefleri tarafından bir paçavra gibi kullanılmış işe yaramaz noktaya geldiği zaman lanetli bir hayvan gibi sokak ortasında öldürülmüştür. Bu tarihin ihanete mesajının tekrarıdır. Halkın kanını ekmeğine katk yapanlara mesajdır. Mesaj aynen şöyledir. İHANET KARŞI SINIFLARIN Mücadelesinde doğan, bir "piç" olup kullanmanın dahi itibar etmediği "iki ucu boklu" bir değnektir!.. İhanete devam edenlere duyurulur!.. Yaşadığımız bir aylık sürecin önemli diğer gelişmesi de kapakta ikinci spotumuzla özetlediğimiz, TKP/ML'nin, faşizmin demokrasi yanışı olarak lanse ettiği seçim aldatmacasına alternatif olarak, başarıyla sonuçlandırıldığı 4 konferansdır. Basına ulaşabilen belgelerinden anlıyoruz ki gerçek anlamda demokratik bir seçimle, belirlenen delegelerle gerçekleştirilen bu konferans, Türkiye'nin çeşitli milliyetlerden emekçi halkının kurtuluş yolu olan demokratik halk devrimi, sosyalizm ve komünizme giden yolda önemli kararlar almış bulunmaktadır. İşçi, emekçi ve yoksul köylüleri sürdürdüğü mücadeleye katılmaya ve omuz vermeye çağırıyor. İşçi haberleri, devrimci işçilerin seçimi değerlendirme yazıları ve kültür sanat içerikli yazılarımızla sizlere ulaştırdığımız 38 sayımızla birlikte sevgilerimizi sunuyoruz.

Bir dahaki sayıda buluşmak üzere...

İÇİNDEKİLER:

Beş Milyon Seçmen Öldürüldü	2
TKP/ML 4. Konferansı Sonuçlandı	12
Sendikalar ve Seçim	17
Memur Hareketi Seçimlere Bel Bağlayabilir mi?	24
Günümüzde EĞİT-SEN	26
Sağlık Emekçilerinin Sorunları	32
Haberler	40
Mao ve Sanat	53
Afşar Timuçin ile Söyleşi	56
Ortaoğlu ve Dünyada Son Durum	59

KAPAK KONUSU

Beş Milyon Seçmen Öldürüldü

DAHA FAZLA ÇETİNSU, USLUCA, ÇAYIRDERE, ÇAKIRTAŞ!

Çetinsu,Usluca, Çayirdere, Çakirtaş... Bu dört köyün ortak özelliği 20 Ekim'deki seçim tezgahının bir parçası olmayı reddeden toplu bir tavır göstermiş olmalarıdır. Toplam seçmen sayısı bini , nüfusları da belki 5 bini geçmeyen bu dört köy 20 Ekim 1991 seçimlerinin anlamlı birer simgesi olmuşlardır. Ülkenin en ağır baskı çarkının işlediği yörelerde ve 50 bin liralık para cezasının olduğu koşullarda ... Bu 4 köyün (duyabildiklerimiz bunlar) seçmeni ülke çapında oy kullanmayan-kullanamayan yaklaşık 5 milyonluk (% 16.12) kitlenin çok küçük ama çok anlamlı bir parçası olmaları dolayısıyla burada öncelikle anılmayı hak ediyorlar.

20 Ekim seçimlerinin kısa bir analizine geçmeden tek doğru devrimci tavrın bu seçimler özelinde protesto, yani "sandık başına gitmeme" tavrı olduğunun, kampanya dönemi ve seçim sonuçlarının ardından da geniş çevrelerce daha net algımlanabileceğinin rahatlıkla mümkün olduğunu vurgulamak gerekiyor. Düzenin siyasi ve ekonomik istikrarını sağlamak için başvurduğu açık tezgahlarla dolu seçim aldatmacasının hazırlanış ve uygulanış aşamaları ile yarattığı tablonun hiç kimseyi hoşnut bırakmayan sonuçları şunu

açığa çıkarmıştır: Tüm yönleriyle sırtan böyle bir rezilliğe alet olmamanın teşhir ve protestonun birlikte gündeme getirilmesi gerektiğinin yegane devrimci taktik olduğunu sanırız ilerici yurtsever, devrimci çevrelere geç de olsa göstermedeki yeterliliğidir. Nitekim sandık başına gitmeme çağrısı yapmak gerektiğinden önceleri söz etmeyenlerin, mahçup ve gizli bir boykotçu tavra girmelerinin az da olsa kimi örneklerinin seçimlerden önce güneme gelebilmiş olması dikkate değer bir olaydır.

20 Ekim seçimlerinde ANAP'a da propaganda malzemesi oluşturan"barış içinde yarış" havası egemendi. "Bayram havasında " diye nitelenen seçimlerde siyasi partiler oy alabilmek uğruna olmadık şirinlikler yaptılar. Ve burada, geçmişe oranla birbirlerine karşı daha sıcak ve yumuşak davranmalarında da, sonuçta aralarında uzlaşmaz çelişkilere sahip olmadıklarını daha net görüyor, oluşlarının da payının bulunduğunu sanıyoruz.

ANAP- DYP "MERKEZ SAĞIN DALAŞI"

Seçim sonuçlarının siyasi parti tahlilleri açısından kayda

değer olarak ortaya çıkardığı ve altını çizdiği özellikleri inceleyecek olursak şunları söylemek gerekiyor:

12 Eylül'ün devamı ve siyasi misyoneri olan ANAP 11 yıllık yönetimin (8 yılı bizzat) ürünü olarak yarattığı arabesk bir toplum, köşe dönücü felsefeyle yoğrulan ve bu ortamda hayat bulan çevrelerin, batılılaşma özlemine soyunan kesimlerin bireycilik ve kısa yoldan zenginleşme sınıf atlama hevesindekilerin biçimlendirdiği bir tabana oturmuş durumdadır. Kentlerde yoğunlaşan bu toplumsal katmanlardan bugünkü varoluşlarını ANAP iktidarına borçlu olanlar bu partiye oy vermişlerdir. Diğerlerinden farklı oldukları her biçimsel noktayı (M. Yılmaz'ın gençliği ve nisbeten az yıpranmışlığı gibi) iyi kullanan bir seçim kampanyası, (Seguela'nın rolü yadsınamaz) devlet gücü ve olanakları, TV'den pompalanan yoğun propaganda ve reklam furyası seçim için yapılan yatırımlar (son 3.5 ayda 10 trilyon karşılıksız para piyasaya sürüldü.), değişimcilik ve yenilikçilik konusunda diğerlerine üstünlük sağlayan propaganda, normal koşullar altında yüzde 15'lerin altına gerileyerek bu partiyi 2. olarak Ana Muhalefet Partisi yapmıştır. Seçimlere en çok ası-

lan parti olması ve bir dizi olanağı iktidarda bulunma anlamında kullanmasına karşın ANAP, 12 Eylül patenti kimliğini maskeleyememiş, iktidarını korumayı başaramamıştır. Bir önceki seçimlere oranla yüzde 12'lik bir kayba ve yüzde 60'a yakın oranda milletvekili yitimine uğraması, 8 yıllık icraat bilançosunun sonucudur. Nitekim oylarının ve milletvekillerinin Karadeniz illerinden alınmış olması yani belirli bir alana sıkışması bunu gösteriyor. ANAP'ın 4 eğilimin birleşimi olarak atıldığı siyasi faaliyet alanında, başından beri iktidar olma avantajını kullanarak merkez sağ diye tabir edilen komprador burjuvazinin ABD'ci liberal kanadının emperyalizmin yeni dünya düzeni operasyonuna yakın politikasına soyunması ile beraber "değişimci, yenilikçi" olgusuna uygunluk imajını da diğerlerine oranla daha inandırıcı kullanabilmesi, esas olarak aynı tabana oynayan DYP tarafından yutulmasına engel olmuştur. DYP'nin ANAP'ı eritebilmesi bu imajı takınmaktaki inandırıcılığı sağlamasına bağlı olacaktır artık. Kaldı ki "Yeni Dünya Düzen"i operasyonunun gereği olarak, DYP'nin de bu çizgiye üstelik daha da ileri giderek ulaşmaya çalıştığı şimdiden görülüyor. Ancak DYP'den gelen bu tehlikeye karşı ANAP'ın da Mesut Yılmaz önderliğinde kendini nadas'a bırakarak pusuya yatması Demirel'in ölçsüz vaatlerinin tutsağı olacağı ve yıpranacağı varsayımı (doğru bir varsayım) ile 1994-1996 hesapları içinde olması da bu alandaki kapışmanın kolay sonuçlanmayacağına gösteriyor. Nitekim ANAP'ın kompradorların önemli bir kısmı tarafından uygun görülen DYP ile koalisyon olayına ya-

naşmak istemeyişi de bu parti-nin 4 eğilim olayından yeni kimliğine evrilmesini kuvvetlendirici, yani radikal kesimlerle arasına kesin bir çizgi çekmek isteyişi parti içinde Akbulut'un devrilmesinin ardından geliştirilen bu kanatları yönelik tasfiyelerden görülebiliyordu. Bu konuda ANAP'ın Teşkilattan Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Fahrettin Kurt'un "Meclise fanatik dinicilerle ruh hastası MHP'liler girdi. Millet büyük yanlışlıklara ve üzücü olaylara hazır olsun, "biçimindeki sözleri açık bir örnek oluşturuyor. DP'ye AP'ye de esas tabanı oluşturan zengin köylü, esnaf, iç pazara üretim yapan küçük ve orta işletmeci, sanayici ile Anadolu eşrafı 20 Ekim'de de DYP'nin belirgin bir biçimde ağırlıklı oy gücü olmuştur. Büyük şehirlerin ve dış ticaret ile ülke ekonomisinin denetimini elinde bulunduran büyük burjuvazinin de ANAP kadar olmasa da eskiye yakın oranda desteğini alması DYP'yi birinci partiliğe yükseltmiştir. Komprador burjuvazinin ANAP'ın iktidar şansının zayıflamasına paralel olarak DYP'ye doğru kayması aralarındaki kapışmanın galibini belirlemede en önemli etkenlerden birisi durumdadır. DYP'nin büyük şehir seçmeninden 2. parti olarak oy alması, seçim kampanyalarında liderleri ve sözcüleri tarafından dile getirilen konuşmalarında, açıkça görülebilen ilerici-demokrat özgürlükçü bir söylem ve buna paralel vaatler zinciridir. İnsan hakları bakanlığından, camdan duvarlı karakollara; işsizlik sigortasından memurlara sendika hakkına, sendikalara siyaset serbestliğinden ILO standartlarına kadar bir dizi vaat; hukuk, demokrasi ve özgürlük kavramalarını baş

söylem haline getirme olayının DYP'ye küçümsenmeyecek oranda puan kazandırmış olduğunu söylemek yanlış olmaz.

"İnsan Hak ve Özgürlüklerin sosyal adalet, eşitlik, çağdaşlaşma" artık sağ bilinen bu partilerin de temel sloganları olmuştur. Demirel "İdeolojiler öldü" derken bu sloganların artık solcuların tekelinden çıktığına ve benzeşme yakınlaşma sürecine girdiklerine işaret etmiş oluyordu. Bu arada her iki merkez sağ olarak nitelenen partilerin özellikle büyük şehirlerdeki adaylarının önemli bir bölümünün CHP- SHP kökenli olması da, bunların metropollerden kazançlı çıkmasına yardımcıdır. Bunda sosyal- demokrat

20 Ekim
seçimlerinin kısa bir
çözümlemesine
geçmeden tek doğru
devrimci tavrın bu
seçimler özelinde
protesto, yani "sandık başına gitmeme"
tavrı olduğunun,
kampanya dönemi ve
seçim sonuçlarının
ardından da geniş
çevrelerce daha net
algımlanabileceğinin rahatlıkla mümkün olduğunu vurgulamak gerekiyor.

Bir köyde hiç oy kullanılmadı

AGRI- Agri'nın Eleşkirt ilçesine bağlı Çetinsu köyünde seçmenler oy kullanmadı.

Edinilen bilgiye göre, Çetinsu köyünde bulunan 220 seçmenden kimse dün sandık başına gitmedi. Köy muhtarı Fethah Polat, oy kullanmama karşısında köydeki seçmenlerin ceza vermeye razı olduklarını belirterek, şunları söyledi: "Bugüne kadar medeniyetin imkanlarından faydalanamadık. İçme suyumuz ve yolumuz yok. Sadece seçimden seçime hatırlanmak çok zorumuza gidiyor."

Burjuva basını boykotçu köylere küçük haberlerle geçiştirdi.

olarak tanınan partilerin birazdan irdeleyeceğimiz kayıplarının da ayrıca rolü olmuştur. Ancak bu kayıp-kazanç olayı karşılıklı bir etkileşim de göstermektedir.

KUTSAL İTTİFAK (MÇP- RP- İDP) İMDADA YETİŞİYOR MU?

Sağ kisveli egemen sınıf partilerinin seçime giren 3. odağı "kutsal ittifak" oldu. Yüzde 1'lik İDP'yi bir kenara bırakırsak RP-MÇP- ittifakının aldığı oy toplamı birçok çevre tarafından "oy patlaması, büyük başarı" olarak lanse edilmektedir. Kimi çevreler ise bunların öncelikle seçimlere oranla ancak yüzde 2'lik bir artış gösterdiğini, bunun da önemli olmadığını söylüyorlar. RP olarak seçime giren ittifakta bölgeler incelendiği zaman görülmektedir ki İDP ve MÇP'nin kayda değer bir artışı olmamış, ancak RP güneydoğu-

da kayba uğramasına karşın ülkenin diğer bölgelerinde özellikle de büyükşehirlerde ciddi bir artış göstermiştir. MÇP'nin de 12 Eylül sınırı islahi kefeye yatma yönünde bir çizgiye sürüklenmesi ve tabanın Türk-İslam sentezi çerçevesinde islamcı-faşist RP'ye kayması, ileriki yıllarda radikal sağda inisiyatifin artan bir biçimde İslamcılarda olacağını gösteriyordu. 20 Ekim bunu daha da güçlendirmiş oldu. 12 Eylül'ün demokratik halk devrimini ve sosyalizm mücadelesinin önüne sivil engel dikmek amacıyla beslediği ve büyüttüğü islamcı faşistler, örgütlü bir güç olarak bugün ciddi bir tehlike arz ediyorlar. ABD emperyalizminin Suudi kaynaklı yeşil kuşağının ülkemizdeki temsilciliğini üstlenen RP çatısı altındaki bu güçlerin seçim faaliyeti, en dikkati çekenidir. "Adil düzen" diye maskeleydikleri Suudi-Kuveyt türü şeriatçı yana olan bu örgütlenmelerin büyük mali güçleriyle rahatlıkla finanse edebildikleri seçim kampanyaları, kullandıkları sloganlar ve reklam spotlarından yoğun ve çaplı bir propaganda faaliyetine kadar diğer partilerden farklılık gösteriyordu. Demokrat, ilerici hatta sosyalist istemlerden sık sık dem vurmaları anti-emperyalizmin bayraktarlığına soyunmaları, fanatik dinciliğin ırkçı faşistlik ve emperyalist uşaklıklarını gizlemey çabalarının ürünüydü.

RP, dini öğelerin güçlü bir geleneğe sahip bulunduğu ve bunun canlı tutulabilmesi, amaçlı örgütlenmelerin süregeldiği bilinen bölgelerde, büyük ve orta burjuvaziye dayalı; *Faysal Finans*, *Al-Baraka* gibi Suudi sermayeli kartellere yaslanmış, yine özellikle Ortadoğu ve ABD ile organik bağlar içindeki yerli

kompradorlar tarafından beslenmekte olan, dinsel ideolojinin İran örneğinde görüldüğü gibi anti-emperyalist, anti-kapitalist, anti-komünist, söylemini yüklü hak ve adalet kavramlarıyla mevcut çelişki ve sorunları dile getirerek yürüttüğü propaganda sonucu emperyalizmin kucağında şeriat saltanatı kurma amaçlı örgütlenen bir partidir. Ve bugün güç kazanma sürecini yaşamaya devam etmektedir. Barajı tek başına geçebilecek güce sahipken bunu garanti altına almak ve çevre barajı sistemi nedeni ile milletvekili sayısını artırmak için MÇP ve İDP ile bağlaşığa gitmiş, sonuçta elde edilen 62 milletvekili ile amacına büyük ölçüde ulaşmıştır. Anti-komünizm edebiyatının eski biçimle yapılmadığı günümüzde MÇP gibi partilerin taban desteğinin geçmişteki oran düzeyini de sağlamakta zorluklar çekeceğide açıktır. Bu nedenle MÇP kendi başına asla denemeyeceği barajı aşmak için RP'nin kanatları altında seçime girmekten başka çıkaryol olmadığını bulgulayarak hareket etmiştir. Nitekim 20 civarında milletvekiline kavuşarak seçimden çıkması isabetli hareket ettiğini gösteriyor.

MÇP'nin azgın şovenist, ırkçı-faşist çizgisinde yumuşama olduğu yolundaki saptamalar kesinlikle doğru değildir. Türkeş'in "sevgi, hoşgörü, uzlaşma" vb. lafları ağzına dolması diğer faşist parti sözcülerinin duyduğu gerekisinden farklıdır. "Onlar ne kadar Kürtse, bizde o kadar Kürdüz", "Kürtler kardeşimizdir" diyen Türkeş'in öte yandan "yeni MC terörün önlenmesi için şarttır." "çözüm için 100 bin kişilik özel tim kurulmalıdır." (Ecevit'in görüşü) derken güttüğü politika bizzat kendisinin de söylediği

gibi değişmediğinin, değişmeyeceğinin göstergesidir. 20 ekim seçimleri MÇP'nin MHP iken oy topladığı bölgelerde eski gücüne kavuştuğunu gösteriyor.

"SHP-DSP VE SOSYAL DEMOKRASİ" NİN DRAMI

Sosyal-demokrat etiketli iki partinin 20 Ekim platformunda sergiledikleri görüntü ise toplam oy oranı bakımından belirgin bir düşüşü ve bölünmüşlük açısından da geçmişe oranla daha ilerlemiş bir evreyi yansıtıyor. Tekellerinde hissettikleri halkçılık, hakçılık, sosyal-adaletçilik, özgürlükçülük gibi kavramların, sağ partilerin de programına ve literatürüne eskiye oranla çok daha baskın bir biçimde girmesi, değişim ve dönüşüm kavramlarındaki kararlılıklarının, yapısal görüntüleri ile dayanışma sloganlarının pratikleriyle çelişmesi, demokratlıklarının ise DSP'nin Ecevit sultanı ve azgın şoven yeni çizgisi; SHP'nin de belediyeler ve örgütsel pratikleri ile inandırıcılık şansını iyiden iyiyeye yitirmesi; yani farklı olma görüntüsünü kaybetmeleri bu iki partinin de değil sağ parti tabanlarını ayartma, kendi tabanlarını dahi koruyamamalarına yol açmıştır. Ecevit'in şoven ve bağınaz milliyetçi bir çizgiyi sahte sosyal-demokratlığa monte etme çabasının kendi tabanının daha geri bir platformda oluşmasını doğurduğu ve böylelikle HEP ittifakıyla Kürt ulusuna göz kırpan SHP'nde çok parçalı bir tabana sahip olma özelliğini daha da geliştirdiğini vurgulamak gerekiyor. SHP, küçük-orta burjuvazinin geleneksel CHP

tabanından oy toplamış, ancak bu sınıfların asıl desteğini alma konusunda eskiye oranla hayli önemli bir düşüş kaydetmiştir. Zengin köylülük ve alevi kesiminin oyları da SHP'nin yüzdesi içinde önemli bir yer tutmaya devam etmektedir. Başta Almanya olmak üzere Batı Avrupa'lı emperyalistlerin komprador burjuvazi içindeki uzantısı, acentası ve uşağı konumundaki sermaye çevrelerine yaslanan ve onlarca beslenen SHP; büyük bir bölümünü elinde bulundurduğu yerel yönetimlerdeki kesin başarısızlığı, örgütsel yapılanmasında kangren haline gelmiş bölünmüşlük ve iç çekişmeler nedeniyle halk katında güven sağlayamamış, İnönü'nün kişisel karizmasıyla yönlendirilen seçim çalışmalarında da bu şahsın siyasi yeter-sizliği ile tam tersi puan yitirmiş, farklı görünme konusunda doğal olarak ilerleme kaydedemiş, Ecevit faktörünü yıkamamış ve seçimin en kötü sonucunu 2 yılda yüzde 28.7'den yüzde

Marksizmi revize edip sınıf işbirliğinin kuramı olarak ortaya çıkan ve emperyalizm çağıyla birlikte karşı-devrimci bir sınıf olan burjuvazinin reformcu kanadını temsil eden, yarı-sömürge ülkelerde bunu çoklukla sahteci bir kimlikle sürdüren sosyal-demokrasi, kapitalizmin ideolojisidir.

20.8'e düşerek almıştır. İnönü'nün kendi seçim bölgesinde SHP oylarının yüzde 51'den yüzde 22'ye düşmesi, kimi mahallelerde kayıtlı üye sayısının dahi altında oy olması bu durumun en çarpıcı örnekleridir. HEP sayesinde diğer koşullarda yüzde 15'lere kadar gerilemesi olasılığı da bulunan SHP'nin, anti-emperyalist, anti-faşist çevrelerden en çok oy alan parti olduğu da bir gerçektir. Ön seçimleri geniş bir biçimde yapan tek parti olmasıyla demokratikliğinin sadece kendilerine ait bir sıfat olduğunu ileri süren SHP delege ağırlığı ile bezeli yapısı, nedeniyle bu konuda da inandırıcı olamamıştır. Ağır kayba uğradığı büyük şehirlerde sahip olduğu yönetici, kadroları, gösterdiği adayları, belediye başkanları ve diğer yetki sahibi elemanlarının çoğunluğunun kentli imajı ile, değişimci, yenilikçi sloganlarıyla çelişen özelliklere ve kökene sahip oluşu da gerileme göstermesinde bir başka etkidir. CHP mirasçılığını yenileşme ve değişimde kullanmayı başaramayarak mirasyedi konumuna düşen ve böylece kendi iç tutarlılığını da yitiren SHP'nin 20 Ekim seçimlerinden kazançlı çıkamayacağı önceden de görülebiliyordu.

Marksizmi revize edip sınıf işbirliğinin kuramı olarak ortaya çıkan ve emperyalizm çağıyla birlikte karşı-devrimci bir sınıf olan burjuvazisinin reformcu kanadını temsil eden, yarı-sömürge ülkelerde bunu çoklukla sahteci bir kimlikle sürdüren sosyal-demokrasi, kapitalizmin ideolojisidir. Sosyal-adalet, sosyal-devlet, sosyal-refah, demokrasi, katılımcılık, çoğulculuk gibi kavramlarla süslediği ideoloji, emperyalist burjuvazinin egemenlik sistemine sigortalık, koltuk değnekliliği, tampon-

Bizim gibi faşizmin sürekli olduğu yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde yasal mücadele nesnel koşulların gereği olarak ikincil durumdadır ve birincil plana çıkartılması da bu yüzden devrim-sosyalizm-komünizm aşamalarını kucaklamak için yürütülecek savaşı etkisiz kılar. İlerletici değil geriletici bir rol oynar.

lerle aynılaşmalarından ileri geliyor. Ancak orta vadede sosyal-demokratların dünya genelindeki tansiyonun etkisiyle kimi ülkelerde "ümit" ve "alternatif" olma anlamında değer kazanabileceklerini de belirtmek gerekiyor. SB, Doğu Avrupa, Arnavutluk vb.lerinde sosyalizm maskesinin fırlatıp atılması ve simgesel değerlerinin ayaklar altında çiğnenmesi ve komünizmin öldüğü, iflas ettiği, sınıf mücadelesinin söndüğü yolundaki propagandalar ile emperyalist medya aracılığıyla dünyanın her köşesinde sağ rüzgarların estirildiği günümüzde; buna aynı şevkle katılan sosyal demokrasinin anti-emperyalist, anti-kapitalist, anti-faşist potansiyeli kendi potansiyelinde eritme şansına daha fazla sahip olabileceği özelliği de dikkate değer bir sorun olarak görülmelidir.

SOSYALİST PARTİ VE PARLAMENTARİZM

Seçimlere beş egemen sınıf partisinin yanısıra bir de sosyalistlik savıyla katılan SP vardı. SP, yaklaşık 20 yıllık geçmişe sahip bir siyasi akımının günümüzdeki örgütüdür. PDA olarak ML,MZD çizgisini benimseme savıyla işe koyulan ancak kısa bir süre içinde İ. KAYPAKKAYA tarafından maskeleri düşürülen "şafak revizyonistleri", 1972 sonrasındaki süreçte gerçek kimlikleriyle (üç dünyacı revizyonist) dünyayı ve ülke koşullarını sürekli yanlış yorumlayıp yanlış ittifak politikalarıyla karşı-devrimci saflara sürüklenme durumuna düşmüşler, izledikleri siyaset ve pratikleriyle devrimci, ilerici ve yurtsever çevrelerde yüklü bir sabıka kaydına kavuşmuşlardı.

Sınıf işbirlikçiliği, ihbarcılık gibi yüzlerine sürülen kara lekelerden kurtulmak PDA (TİKP, TİKP) için hiç de kolay değildi. 12 Eylül mahkemelerinde de gerici ve tam teslimiyetçi bir tavır izlemeleri, Kemalizm bayraktarlığının şampiyonluğuna soyunmaları tecrit olunmuşluklarını pekiştirmişti. Küçük burjuva revizyonizminin bu hazin tablosunu değiştirmek ve kirlenmişlikten arınmak, mevcut siyasetlerini terk etmek, Türkiye'nin değişen ve gelişen devrimci dinamiklerinin çıkarlarına uygun programları benimsemek ve bu doğrultuda inandırıcı bir pratik sergilemekle mümkün olabilirdi. Önce "İkibine Doğru" sonra da buna SP'nin eklenmesiyle geliştirilen atak ile parlamentarist, yasal bir zeminde devrimci güçlerden yana izlenen siyaset, bu çevreyi karşı-devrimci konumdan çıkartarak bugünkü reformcu düzeye kadar taşıdı. Geçmişlerine ilişkin samimi olmayı beceremeyen bir geçitiricilikle sundukları özeleştiriyi ve öteden beri yaptıkları tercih doğrultusunda yasal platformda yürüttükleri mücadele SP'yi küçümsemeyecek bir silkiniş ile tecrit olunmuşluktan çıkardı. Öznel ve abartılı bir yorumla ele aldığı işçi mücadelesi ve Kürt sorununa destek veren, düzenin teşhirinde etkili olan bir dergicilikle başarılı roller oynayan SP çevresi, kısa sayabilecek bir zamanda ülke çapında parti örgütü ağını da oluşturdu. Yasal koşullarını yerine getirerek seçimlere girme hakkını elde eden ancak seçim faaliyetini iyi yürütemeyen SP'nin 100 binin üzerinde oy alması başarıdır. Ancak ileri sürdükları gibi bu oyların kemik niteliğinde ve de gerçeğin 20 de birini yansıtmaması kesinlikle mümkün gözükmemektedir. Zira her ne

luk gibi işlevler görerek hizmet etmektedir. Bu siyasetle hareket eden partilerin dünya çapında ciddi kan kaybı yaşadığı bir dönemden geçiyoruz. Yunanistan, Danimarka, Almanya ve Portekiz'den sonra kale konumundaki İsviçre'de de yenilgiye uğrayan ve iktidarı yitiren sosyal-demokrasinin bugün için inisiyatif sahibi olduğu belli başlı tek ülke İspanya'dır. Orada da durumlarının pek parlak olmadığı bilinmektedir. Sosyal-demokratlar sosyalist ideolojiden devşirdikleri sloganlarla iktidar oldukları kimi ülkelerde iktidarı devraldıkları diğer düzen partileriyle pratikte de aynılaştıkları oranda, birer birer yenilgiye uğramışlardır.

Ülkemizdeki SHP ve DSP'nin yenilgi ve gerileme anlarında benzeri yazgıyı paylaşması; biçimde de, çözümde de, söylemde de sağ kısvelili parti-

kadar "barajı geçmeyecek ve oylarımız boşa gidecek" kaygısıyla oyunu SHP'ye veren olduysa da (böyle düşünenler boş oy atma ya da oy kullanmama yolunu tercih etmeyeceklerinden verse verse SHP'ye vermişlerdir) ondan daha fazla oranda da düzen partilerini; aynı kefedeyken, ancak oy kullanmama tavrına girmeyen ya da giremeyen bir kitle de SP'ye oy vermiştir. Gene TV'deki canlı açık oturumda topladığı sempati nedeniyle oy kazandığı ve bu oyların da kemik sayılamayacağı bir diğer gerçektir. Yirmide bir oranı da tamamen hayalci ve oldukça abartılı bir saptamadır ve bu potansiyel muhtemelen SHP içinde varsayıldığından (başka bir varsayım olanaksız) neredeyse toplam SHP oylarının yarısına yakını anlamına gelmektedir. Bunun da SHP oylarının bölgesel dağılımları ve analizleri yapıldığında gerçekçi olmadığı açıktır.

Komünistler hiçbir mücadele biçimini reddetmedikleri gibi yasal, barışçıl mücadele biçimlerini de reddetmezler. Parlamento girmek için mücadele etmeye de yasal parti kurmaya da ilke olarak karşı çıkmazlar. Ancak, komünistler mücadele yürüttükleri ülke özgülüyle ilgili Marksizm-Leninizmin ışığında yaptıkları siyasi saptamalar ile çizdikleri, devrim-sosyalizm-komünizm hattında ilerlerken mücadele biçimlerini stratejik hedeflere en iyi hizmet açısından esas ve ikincil olarak ayırma tabii tutar, buna göre itaktikler oluştururlar. Bizim gibi faşizmin sürekli olduğu yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde yasal mücadele nesnel koşulların gereği olarak ikincil durumdadır ve birincil plana çıkartılması da bu yüzden devrim-sosyalizm-komünizm aşamalar-

ını kucaklamak için yürütülecek savaşımı etkisiz kılar. İlerletici değil geriletici bir rol oynar. Esas olan illegal (düzenin yasalarıyla sınırlanmamış, düzenin denetimi dışında) mücadeleye, devrim sürecinin değişik evreleri legal mücadelenin en ileri biçimi olarak parlamenter mücadeleyi de katmayı gerektirirse onu yürütmek de komünist bir görev haline getirir. Bugün Türkiye'de hele ki parlamento dışı muhalefet yani sınıf mücadelesinin devrimci dinamikleri hareket halinde ve kitlelerin geniş kesimleri düzen kurumlarının (parlamento, partiler vb.) işlevsizliğinin ciddi bir oranda farkındayken, halk kitlelerini düzenin var gücüyle uğraştığı işe hizmet edercesine yasal zemin içine çekmeye çalışmak geri bir tavidir, siyasi gericiliktir. Üstelik SP'nin izlediği dönemsel

SP parlamento devrim mücadelesinde kürsü gibi yararlanılacak bir araç olarak değil, düzeni değiştirebilmenin aracı olarak gören bir anlayışı siyasi hattının merkezine oturtmuş bulunmaktadır. Parlamento düzenin salt ahır değil aynı zamanda batağıdır da. O zemine hareket etmeyi birincil plana olmak batakçılıktır. Legalizm batakçılığıdır.

bir taktik değil stratejik bir politikadır. Yani SP parlamento devrim mücadelesinde kürsü yararlanılacak bir araç olarak değil, düzeni değiştirebilmenin aracı olarak gören bir anlayışı siyasi hattını merkezine oturtmuş bulunmaktadır. Parlamento düzenin salt ahır değil aynı zamanda batağıdır da. O zeminde hareket etmeyi birincil plana almak batakçılıktır. Legalizm batakçılığdır.

Marjinalleşme korkusunun doğal olarak tüm devrimci, ilerici siyasal çevreleri sardığı günümüzde, geçtiğimiz seçimler özelinde, tam da bu endişelerini kuvvetlendirici ve sıyrılmaya çabaladıkları tecritliği pekiştirici bağımsız adaylar gösteren bir seçim platformu kurma taktiğinin büsbütün yanlışlığı, bugün eldeki seçim sonuçlarının tahlili çerçevesinde daha somut olarak bir kez daha görülebilmektedir. Örneğin İstanbul'da aday gösterilen bölgelerdeki bağımsızların ortalama oy oranının binde biri bile bulamaması birçok gerçeğin yanısıra başvuru taktiğinin ne denli sakat bir sonuç verdiğini de kanıtlamış oluyor. Boş oy taktiğini güdenler için, boş oy oranının da yüzde 2.33 ile (içinde geçersizler de var) oy kullanmayan (içinde kullanamayanlar da var) oranının yüzde 16.12'sinin yanında ne denli amaçsız ve anlamsız kaldığı da orta yerdedir.

Sürekli, katılım çağrısının yapıldığı (buna bir dizi, sosyalist olduğunu savunan çevre de dahil), tüm partilerce albenili ve gösterişli kampanyaların yürütüldüğü, basın-yayın organlarının tümüyle seçim tezgahına çekim aracı olarak kullanıldığı, seçim günü yayınlanan gazetelerden ağız birliğiyle "sandık başına" çağrısının yapıldığı,

bunların 50 bin liralık cezaı yaptırımına pekiştirildiği, bütün bunlar yetmiyormuş gibi 20 Ekim günü hoparlörlerle sokak sokak dolaşılıp "vatandaşlık görevi"nin tekrar hatırlatıldığı ve kimi bölgelerde siyasi parti temsilcilerinin ev ev dolaşarak insanları oy kullanmaya götürmeye zorladıkları bir genel seçimde, yüzde 16.12'lik bir oy kullanmama oranı hayli yüksek görülmelidir. Her ne kadar bunun içerisinde çeşitli nedenlerle oy kullanamayanlar olsa da kullanmamayı tercih edenlerin önemli bir yoğunluğa sahip olduğu kesindir. (Kitlelerdeki bu eğilimin nedenleri ne geçen sayımızda değinilmişti) Protesto tavrının bir işe yaramayacağı ve egemen sınıf partilerinin daha çok da iktidar partisinin işine yarayacağını, etki gücünün de, SP'nin baraj aşılamayacağından ötürü kendilerine verilebilecek oyların başka partiler kaydığı iddiasında değer biçilen etki gücünden hiç de az olmadığı da hesaba katılırsa oy kullanmayanlar oranının yüzde 16'lık değeri daha iyi anlaşılabilir.

Oy kullanmayanların tamamının bu tavra girerken devrimci bir taktiğin gereğini yerine

getirme bilinciyle hareket ettiklerini ileri sürmek elbette gülünçtür. Ama bu durum kitlelerin ruh halinin devrimci dönüşüm ve sınıf mücadelesinin ilerletilmesi için hangi taktiğin iş göreceğinin saptanmasındaki isabetliliğe işaret etmesi açısından da önemli bir gösterge oluşturmaktadır.

5 MİLYONU AŞKIN SEÇMEN ÖLDÜRÜLDÜ!..

Burada seçim sonuçları çözümlenmesinde eksik bırakılan bir konuya değinmek gerekiyor. Seçime katılan partileri ve bağımsız adayların yüzde dağılımı geçerli oy kullananlar için de yapıldığından, geçersiz (boş verenler ve bilerek geçersiz atanlar da dahil) ve kullanmayan (kullanamayanlar da dahil)ların sayısal yoğunluğu ve oransal değerleri pas geçilmektedir. Yüzde 2.33'lük geçersiz (700 bin dolayında) ve yüzde 16.12'lik oy kullanmayan (yaklaşık 4 milyon 700 bin kişi) insanlar ya büsbütün yok sayılmakta ya da seçim öncesi anketlerin "kararsızlar" dilimi gibi düşünülüp, partilere ortaya çıkan oranlar nisbetinde dağılacaklarının varsayımıyla hareket edilmekte ve devre dışı bırakılmaktadır. 5 MİLYONU AŞKIN KİŞİNİN (TOPLAM SEÇMENLERİN ALTIDA BİRİ) YOK SAYILMASININ SOSYOLOJİK ÇÖZÜMLEME UYGULAMALARINDA YERİ YOKTUR. O kullanmayanlar ile kullanmayanların kendi yüzde 16'lık dilim içerisinde yüzde kaçlık bir ayrıma tabi oldukları, mevcut sistemle çözebilmek mümkün olmasa da, en azından bu kesimin sayısının partilere oransal olarak dağılacığı varsayımının mantığı ya da yok sayılmaları,

Boş oy taktiğini güdenler için, boş oy oranının da yüzde 2.33 ile (içinde geçersizler de var) oy kullanmayan içinde kullanamayanlar da var. oranın yüzde 16.12 sinin yanında ne denli amaçsız ve anlamsız kaldığı da orta yerdedir.

toplum bilimsel çözümleme açısından da, matematiksel olarak da yanlıştır.

SP'nin binde 4'lük, partilerin önceki seçimlere göre gösterdikleri yüzde 2'lik, 3'lük oranların bile istatistik hesaplarına sokulduğu ve üzerinde yorumlar, çözümlenmeler yapıldığı halde yüzde 16'lık kullanmayan ve yüzde 2.3'lük geçersiz oyun hesabı, tahlili ve değerlendirilmesi, es geçilmektedir. Oy kullanmayan oranın, İstanbul'da yüzde 24, İzmir'de yüzde 19, sol bilinen bölgelerde de ortalamanın üzerinde olması, bilinçli olarak oy kullanmayanların küçümsemeyecek oranda bulunduğu dair kanıyı güçlendirici bir veridir.

Böylelikle oy kullanması gereken kayıtlı seçmen sayısı esas alındığında; DYP'nin oy oranının gerçek anlamda yüzde 22.05 ile yüzde 27.04 arasında, ANAP'ın 19.58 ile 24.01, SHP'nin 16.92 ile 20.75, RP'nin 13.76 ile 16.90, DSP'nin 8.76 ile 10.75, SP'nin 0.37 ile 0.45, Bağımsızların da yüzde 0.11 ile 0.13 arasında olduğunu söylemek daha

Istanbul'da aday gösterilen bölgelerdeki bağımsızların ortalama oy orantısının binde biri bile bulamaması birçok gerçeğin yanı sıra başvurulan taktiğin ne denli sakat bir sonuç verdiğini de kanıtlamış oluyor.

doğrudur. Bu yüzden örneğin "sağ partiler halkın yüzde 67.89'unun oyunu almışlardır" saptaması yanlıştır. Doğrusu "sağ partiler halkın yüzde 67.89 ile yüzde 55.39'unun arasında bir oy oranına sahiptir" olacaktır. Aradaki yüzde 12.5'lük yüzde farkı 3.5 milyonluk bir insan sayısının karşılığıdır.

20 EKİMİN SÖYLETTİKLERİ

Bir önceki parlamento seçimlerinde (1987) oy kullanmayanların oranının yüzde 6.7 olduğu ve bunun yüzde 10'a yakın (3 milyon civarında) bir çoğalma gösterdiği, düşünülürse, kitlelerin parlamento ve egemen sınıf partilerine ve onların seçim tezgahına karşı 1991 Türkiye'sinde nasıl bir yaklaşım içinde olduklarının tahlili, 1987 sonrası giderek ivme kazanan sınıf mücadelesinin gelişim seyriyle birlikte hayli önem kazanmaktadır. Keza DYP'nin 21, ANAP'ın 35, SHP'nin 45, RP'nin 48, DSP'nin 70 ilde çevre barajını aşamadığı, bunların birbirlerine çok yakın yüzdeler halinde sıralandıkları ve hiçbirisinin aradan sıyrılmayı başaramadığı da göz önüne alınırsa gördükleri saygınlığın değer ölçüsü daha iyi anlaşılacaktır.

Kemik oy diye nitelenen oy toplamının, birtakım faktörler etkisini koruduğu halde gerileme göstermesi, yüzer-gezer oy oranı, ödünç oy espirisi ile seçimin son haftasına kadar yüzde 15'in altına geriletilemeyen "kararsız" oranı toplumun egemen sınıf partileri tarafından beklentilerinin gerçekleştirilebileceğine olan inancın oldukça zayıfladığının ölçütü oluyor. Artık "umut", "çare", "kurtarıcı" olma vasfına kimsenin layık görülmediği (Demirel'in babalığı da seç-

menin dörtte üçünün itibar etmediği bir babalıklık ve "Düşün arkama" çağrısı da ciddi bir kabul görmemiştir.) Ve böyle görülme şansını da tümünün yitirdiğinden söz etmek yanlış değildir. (Bir zamanların "umut"u Ecevit şimdi Türkeş'in 91 versiyonu kimliğiyle ANAP'ın umudu oldu) işlev yitimine uğramış, güvenilirlik ve inanılırlıklarını yitirmiş olan siyasi düzen partilerinin Demirel'in "milletin meclise olan güvenini kazana-çamız" sözlerinde ifadesini bulan ortak amaçlarına ulaşma noktasında başarılı olmadıklarının altını çizmek gerekiyor.

Zonguldak, Kocaeli, Beykoz başta olmak üzere işçi sınıfının yakın zaman içerisinde aktif eylemler ve direnişler sergilediği bölgelerde dahi ülke genelindeki oy dağılım yüzdelerinden herhangi bir fark görülememektedir. Bu durum gecekondu mahallelerinde de aşağı yukarı böyle olmuş sağ partilere giden oy miktarı daha yüksek kalmıştır. Bu ilk bakışta anlaşılabilir ve çelişik gibi görünen durumun nedenleri proleter devrimciler için özel bir ders niteliğine sahiptir. Düzenle en derin çelişki ve çatışmaları yaşayanların aynı düzenin siyasi temsilcisi konumundaki partilere sanki "beni yeterince ezmiyorsunuz, baskıyı sömürüyü biraz daha arttırın" dercesine tekrar oylar akıtmasının nedenleri öncelikle bilinç ve güven etkenlerinde kendisini göstermektedir. Kendiliğinden-cilik olgusunun espirisi de burada yatıyor zaten. Sınıf bilincinin oturmadığı güven duygusu kazanılamamış her emekçi için düzen partilerinin tuzağından kurtulamamak onların etki alanından sıyrılamamak bir zaman için mümkündür. Bu yüzdendir ki sınıf mücadelesinin içerisinde kitlelerin bağrında olmak, siyasi

Oy kullanmayanların tamamının bu tavra girerken devrimci bir taktiğin gereğini yerine getirme bilinciyle hareket ettiklerini iddia etmek elbette gülünçtür. Ama bu durum kitlelerin ruh halinin devrimci dönüşüm ve sınıf mücadelesinin ilerletilmesi için hangi taktiğin iş göreceğinin saptanmasındaki isabetliliğe işaret etmesi açısından da önemli bir göstergesi oluşturmaktadır.

teşhir kampanyaları örgütlemek, siyasi bilinç kazandırmak ve sınıfın güvenini, kitlelerin güvenini kazanmak gibi görevler yerine getiremediği ya da çok geri bir seviyede de getirildiği oranda en ileri eylem biçimlerini hayata geçirenler dahi düzenin etki alanına çıkartılmazlar.

Seçime katılan egemen sınıf partilerinin tümü bütün sınıflardan oy almışlardır ve alacaklardır. Ancak toplumun dinsel etnik, ulusal ve sınıfsal dokuları kimilerinin sinyallerine daha fazla yanıt vermektedirler. Bunun geçmişten gelen kökleri olduğu gibi o partilerin kimi kesimlere yaptıkları özel siyasi ve ekonomik yatırımlarının da payı vardır. 20 Ekim'in ülke çapındaki oy dağılım tablosu incelen-

diğinde de herkes hemen hemen her yöreden oy almasına karşın çoklukla oy aldıkları bölgeler açısından da çıplak gözle dahi yakalanabilecek farklılıklar vardır. Buna siyasi partileri irdelerken değinmiş olduğumuz için burada bir kez daha ayrıntıya girmiyoruz.

Bir diğer altının çizilmesi gereken konu, 12 Eylülcülüğün '80 öncesine dönme edebiyatının kesintisiz olarak işlenmesine karşın, ANAP kişiliğinde gerileme sürecini bu seçimlerde iktidarı yitirme noktasına kadar vardığıdır. Böylelikle 11 yıllık 12 Eylül dönemi Özal'ın şahsında somutlanan ANAP hanedan yönetimi de devlet idaresindeki inisiyatifini yitirmiş olmaktadır. Egemen sınıflar için de kambur oluşturan bu durum iktidar olarak gücünün son kertesine kadar kullanılmasına karşın Özal kliğinin daha fazla söz sahibi olarak yaşamasını sağlayamamış DYP'yi I. Parti olarak çıkartsa da bu sürece nokta konmuştur.

Kimi sosyologlar tarafından din derecesinde ahyon, uyuşturucu olarak nitelendirilen televizyonun da içinde bulunduğu meydanın, teknolojinin en ileri donanımıyla bugünkü etki gücü 20 Ekim seçim sonuçlarına etki oranı açısından da dikkate değer bir olay olarak vurgulanmalıdır.

ÇÖZÜMSÜZLÜK VE ÇARESİZLİK DAHA BETER BİR KABUS OLARAK ÇÖKMEKTEDİR

20 Ekim seçimleri, komprador burjuvazi ve toprak ağaları egemen sınıflarının temsilcisi niteliğindeki siyasi partilerin hiçbirinin umduğunu bulama-

dığı ve devleti elinde bulunduranların da hoşnut olmadığı bir sonuç vermiştir. Siyasi istikrarı kurmak mümkün olamamış, siyasi tablonun getirdiği koalisyon ise derinleşen krizin aşılmasında aranılan gücün oluşturulamayacağına daha şimdiden kanıtı olmuştur. Çözumsuzlük ve çaresizlik daha beter bir kabus olarak çökmektedir. Bel bağladıkları seçim oyunu, bölünmüşlüklerini aşmayı başaramayanların birbirlerini seçmen nezdinde aşma faaliyetlerinin de boşa bir çaba olduğunu göstermiştir. Aynulaşma gerçeğini imaj planında değiştirmek bütün yırtınmalarına karşın gerçekleşmemiştir. Ehven-i şer tercihi biçiminde cereyan eden, seçim sonucu gelinen noktada, iktidarı koalisyon biçiminde sağlıklı bir şekilde kuracakları uzun ömürlü olma şanslarının son derece zayıf olduğunu gösteriyor. AT dönem başkanı Dankert'in "Türkiye'de siyasal yaşam felce uğradı" derken anlatmak istediği şey budur.

Ekonomik çıkmazı aşmaları konusunda, kapitalist sistem tarihi boyunca krizlerini ne kadar aşmışsa en fazla o kadar aşabilecekleri gerçeği bir yana; mevcut tüm veriler ve iktidar inisiyatifini kullanma adaylarının çözüm adına öne sürdükleri paket programlar bunların kısmi bir rahatlama yaşatmayı dahi başaramayacaklarını gösteriyor. 500 günde enflasyonu tek rakama indirme, işsizlik sigortasını gerçek anlamda karşılama ve hele hele herkese bir ev, bir araba alabilecek düzeyde sosyal refah sağlama gibi, en ileri emperyalist-kapitalist ülkelerin bile ulaşamadıkları ve ulaşamayacakları hedeflerin hiçbirine varma şanslarının olmadığı gün gibi açıktır. Buna herkes gibi kendilerinin de inanmadıklarını söylemek sanıyoruz yanlış ol-

Öte yandan PKK'nın Kürt milliyetçiliği, işi DYP ile koalisyon arar bir noktaya vardırırıştır. Mevcut durumunu sürdürürse El Salvador'daki gerillaların, meclisin sıcak koltuklarında erimesi gibi eriyecek. Gerici seçim taktiği ile zorlanan PKK'nın uzlaşmaya yatar bir zayıflık görünümünü bozmak için yoğunlaştırdığı saldırılar ise ekonomizmin silahını seslendiriyor.

maz. Demirel her zaman olduğu gibi yine enkaz devralmıştır ve yine enkaz devredecektir. Bugünkü enkaz 10 milyonları aşan işsizlik, 70 trilyonu aşkın iç borç, 50 milyar doları geçkin dış borç, yüzde yüzlere vuran enflasyon, yüzde 2'lere düşen büyüme hızı, 30 trilyonu bulan bütçe açığı, gittikçe büyüyen kaynak sıkıntısı, 25 trilyonu bulan emisyon hacmi, ulusal gelirin yüzde 10'una ulaşan kamu finansman açığı, hızla eriyen döviz rezervi, arka arkaya kapısına kilit vurulan fabrikalar ile ifade ediliyor. Hiçbir egemen sınıf partisinin ezici çoğunlukla iktidara gelse de bu tabloyu ciddi bir değişime bile uğratması mümkün gözüküyor. Sorun,

sonuç itibarıyla maddi kaynak ve tabii ki bu kaynağın sağlanması için kullanılacak politik seçim noktasında yatmaktadır. Geçici ve yüzeysel politikalarla kiptalist sistem düzeneği içerisinde egemen sınıfların hiçbir şansları yoktur. İster devletçi, ithal ikameci olsun, ister serbest piyasa adlı mevcut sistemleri olsun (ki bunların şu anki mevcut politikalarını "serbest" diye adlandırmaları da açık bir yalandır) isterse karma ekonomik modeli getirsinler IMF ve Dünya Bankasının sunacağı kriz reçeteleri de ekonomik istikrarı kurdurmaya güç getirecek gibi değildir.

Ekonomik, tabloyu değiştiremeyenlerin gelir dağılımını da düzeltemeyecekleri düzeltmeyecekleri, böylelikle emekçi halka sömürünün devamı çerçevesinde sunacakları hiçbir maddi çıkar bulunmadığını da eklemek gerekiyor. Siyasi istikrarı sağlama yolunda etkin bir adım atılmelerinin önünü daha işin başında seçim sonuç tablosu ilan etmiştir. Koalisyon olayı başlı başına istikrarsızlık nedenidir. Çankaya sorununu çözme şansları oldukça zayıflayan DYP'li koalisyonun, muhalefeteyken yakındığı seçim sistemi sayesinde elde ettiği 179 milletvekilliği ve bunların dayandığı, % 25 dolaylarındaki oy potansiyeli ülke nüfusunun dörtte üçünün karşısında olduğu bir inisiyatife sahip olmakla, iktidar tasarrufu anlamında taban desteğinden yoksundur. Değil koalisyonla ülkeyi idare etmek, daha koalisyonun nasıl oluşturulacağını bile çok zor aşılacağı görülüyor. Ki bu, çaresizlikleri hakkında yeterli düşünceyi vermektedir.

Bugün egemen sınıfların en az ekonomik bunalım kadar karşı karşıya buldukları en önemli sorunların başında Kürt sorunu geliyor.

Seçim sonuçlarında güneydoğu bölgesinin oy dağılımına bakıldığında sıradan herkesin görüp de yorumunu yapabildiği açık bir sonuç ortaya çıkmıştır. Kürdistan halkının "referandum oldu, biz kazandık!" diye kabul ettiği bu tablo devletin Kürdistan'da kendisine karşı yürütülen mücadeleye güçlü bir halk desteği verildiğini gösteriyor. Özal'ın federasyon sözcüğünü yeniden ağzına alması çıkış yolununun askeri çözümden geçemeyeceğini anlamasından ileri geliyor. Bugün için şoven ve milliyetçi kesimlerin tepkisi düştükleri acizlik nedeniyle ve hâlâ o umutlarını yitirmek istemedikleri için askeri çözümü dayatıyor oluşları, Demirel'in "kökünü kurutacağız", "Bağdat'a kadar gidilecekse gidilecektir" dese de öte yandan hukuk kurallarından, demokrasiyi gözardı etmemekten söz etmesinden de Özal'ın sözlerinden de anlaşılacağı gibi bölgesel özerklik formülüne takılıp kaldıkları görülüyor. M.Yılmaz'ın 7 esir askerin serbest bırakılması dolayısıyla "eşkiyanın takdiri" demesi, 17 askerin ölümüyle sonuçlanan açık cephe savaşı ve yasak savma gibisinden yapılan sınır ötesi operasyon sonucunda gelinen süreç TC devletinin açık bir acizlik içerisinde çırpındığını gösteriyor. Öte yandan PKK'nın Kürt milliyetçiliği, işi DYP ile koalisyon arar bir noktaya vardırmaştır. Mevcut durumunu sürdürürse El Salvador'daki gerillaların, meclisin sıcak koltuklarında erimesi gibi eriyecek. Gerici seçim taktiği ile zorla-

nan PKK'nın uzlaşmaya yatar bir zayıflık görünümünü bozmak için yoğunlaştırdığı saldırılar ise ekonomizmin silahını seslendiriyor.

Son olarak yazımızın başında sözünü ettiğimiz ELEŞKİRT VE ERGANİ KÖYLÜLERİNİN VERDİĞİ MESAJLA BİTİRMEK İSTİYORUZ. HALK DEMOKRASİSİ VE BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ, BİRKAÇ YÜZ KÖYLÜNÜN DEVLETE KAFA TUTUŞUNU İSYAN HALİNE DÖNÜŞTÜRE DÖNÜŞTÜRE İLERLEYECEK, FAŞİZMİN OYUNLARINI REDDEDENLERİN TEPKİSİNİ MADDİ BİR GÜCE DÖNÜŞTÜRE DÖNÜŞTÜRE GELİŞECEK VE FAŞİZMİN KALELERİNE, SOSYALİZMİN BİR DİZİ ÜLKEDE AYAKLAR ALTI NA ALINIP ÇİĞNENEN BAYRAĞINI YERDEN KALDIRIP DA BÜYÜK BİR ONURLA DİĞİLENTİR.

Uzunalişkin

TKP/ML

4. KONFERANSI

SONUÇLANDI

Ekim ayı, Türkiye'de sınıf mücadelesi tarihinde, bir süreç olarak geride kaldı. Ekim 1991'in tarihsel önemi, komprador burjuvazi ve toprak ağalarının içine düştükleri siyasi ve ekonomik bunalımdan bir seçim tezgahı ile sıyrılma çabaları, onları seçim sonuçlarıyla daha beter bir bunalıma, yönetsel olarakta bir kaosa sürüklerken, aynı zaman dilimi içinde Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesi bilimi ışığında, ezilen, sömürülen ve zulmedilen, çeşitli milliyetlerden Türkiye işçi sınıfı ve ezilen halkının kurmay önderi TKP/ML'nin de yirmi yıllık bir mücadelesini proletarya demokrasisinin güçlü işleyişinin çelik disipliniyle 4. Konferansını başarıyla sonuçlandırmıştır. Dünya işçi sınıfına ve çeşitli milliyetlerden Türkiye Halkına ve basına duyurulan bu konferans, ülkemizde burjuva cephesini kaosa, proletarya cephesinin de güçlü bir datılım sürecine girmesinin örneğidir.

Basına ulaştırdığı belgelerden "4. Parti Konferansı, partimizin mücadele tarihine eklediği yeni bir başarı, yeni bir sayfadır. Bu sayfanın bir yüzünü, partimizin, parti içi yaşamda demokrasiye verdiği önem ve bunun en somut ifadesi olarak, Konferansın hazırlığı süreci

içerisinde görüşlerin herhangi bir kısıtlamaya maruz bırakılmadan açıklanması, tartışılması ve parti üyelerine ulaştırılması; sonunda, demokratik seçim yoluyla delegelerin belirlenmesi ve merkezi parti konferansına gönderilmesi, diğer yüzünü ise, partimizin, önümüzdeki süreçte hareket tarzını, mücadele taktiklerini, güç ve olanaklarını seferber etmede dikkat etmesi gereken noktaları belirleyen konferans kararları ile ideolojik-siyasi ve örgütsel plandaki doğru görüşlerimizin, ML ve Mao Zedung düşüncesinin zaferi oluşturmaktadır" diyen TKP/ML Konferans raporunda; faşizm tarafından 12 Eylül sonrası koşulların yarattığı laçkalıktan yararlanarak Partinin bir birimine sızdırdığı Engin KAYA ajanının sonrası süreçte özellikle burjuvazi tarafından güvensizlik yaratmak amacıyla, Parti aleyhine kullanılması ve bunun sonucunda birçok devrimcinin güvensizlik belirtileri duymasını sağlamış olma durumuna da bir yanıt niteliğini taşıdığını belirterek: "4. Parti Konferansımız, aynı zamanda gerek düşmana, gerekse, örgüt içinde, hatta üst yönetimlerinde ajan var vb. gibi asılsız suçlama ve iddialarla, partiye güvensizlik ve kuşku yaymaya çalışanlara karşı kazanılmış bir zaferdir" gibi somut bir gerçekliği

saptamıştır. Devamla: "Bu olayı fırsat bilen gerek parti içinden bazı unsurlar, gerek parti çevresinden ve gerekse dışımızdaki devrimci çevrelerden, bilinçli veya bilinçsiz, partimiz hakkında asılsız iddia ve suçlamalarda bulunuldu. Parti yönetiminiz hiçbir olasılığı gözardı etmeden hareket etti ve partiyi baştan aşağıya doğru taramadan geçirdi. Sonucu partiye açıkladı. Buna karşın bazı unsurlar asılsız iddialarını sürdürdüler. Bu iddialardan hareketle Konferansın özellikle Türkiye'nin Batı kesimlerinde yapılınması gerektiğini söyledi. 3. MK'mız sorunun ciddiyetinin farkındaydı. Düşmanla açık oynuyoruz, diyordu. Ama Konferansın, Türkiye'nin her yerinde yapabilecek durumda olduğumu söylüyordu ve partiye güveniyordu.

Nitekim öyle de oldu. Konferansımız bizzat 3. MK'mızın önderliğinde yapıldı. Hem de gerek yakalanan belgelerde, gerek partiden ruhen kopuk unsurlar ve parti dışındaki kimi çevrelerin ulu-orta konuşmalarının payıyla düşman konferansın yapılacağını bilmesine ve partimize bir üçüncü yenilgiyi yaşatmak için yoğun çalışmasına karşın Türkiye'de ve yapılmasını denenen bölgede yapıldı. Düşman ve som ağızlıların hevesine rağmen, Konferansımızın bu açıdan da başarılı bitmiş olması, Partimizin hakkında

ileri sürülen iddiaların ne kadar asılsız olduğunu göstermektedir. Bu tür iddialar partimize zarar vermekte (niyet ne olursa olsun) düşmanın işine yaramaktadır. Bu iddiaları getirenler ise direk olmasa da düşmana dolaylı hizmet etmiş olmaktadırlar.

Konferansımız, düşmanla dışı dış bir mücadelede önemli bir güç olan ve devrimci cephede yer alan partimiz aleyhine sürdürülen asılsız iddia ve suçlamalardan vazgeçilmesini istemekte, bu kişileri uyarmakta ve özeleştiriyeye davet etmektedir.

4. Parti Konferansımız, partimizin kuruluşundan ve İbrahim Kaypakkaya yoldaşın ölümünden bu yana geçen süreçte, yani yapılan her üç konferansta, o anda iş başında bulunan MK'nın sağ oportünist bir çizgi izlediği ve oportünist olduğu tespit edilerek yeni bir MK seçilmesi gibi adeta bir gelenek haline almış, olumsuzluğun yıkıldığı tersine çevrildiği bir süreci başlatmıştır. Bu anlamıyla da TKP/ML 4. Konferansı partimiz açısından tarihi bir öneme sahip olacaktır" demektedir.

Devamla: "4. Parti Konferansımız, belirsiz bir gidişe düşmeden kendiliğindencilige öldürücü bir darbe vurup, sorunlara ve gidişata iradi müdahalelerde bulunarak belirlenen hedeflere, belirlenen zaman içerisinde varmayı ilke edinmiş ve önüne beş yıllık uzun bir hedef koymuştur. Bu süre içerisinde o hedefe varacak biçimde plan yapmış, nefesini, güç ve olanaklarını ona göre ayarlamıştır. Bu beş yıllık süreç içerisinde, partimizin, sınıf mücadelesine ilişkin pratik görevlerini aksatmadan, varacağımız hedef, partinin ikinci ve program netleştirecek KONGRE yapmak hedefi olacaktır. Bu süreç 4. Parti Konferansıyla birlikte başlamıştır. Sonunda Kongrenin gerçekleşmesiyle noktalanan bu süreç içerisinde, "Partiyi güçlendirme ve sağlamlaştırma" kampanyası ve kampanyalar dizisi başlatılacaktır. Bu kampanyanın ilki "4. Konferans Kararlarını Kavra, Kavrat!" olacaktır. Yapılacak tüm kampanyalar, somut sorunları çözmeye, partiye yeni bir atılım ruhu kazandırma ve anlayış verme yanında, Parti'yi

sağlamlaştırma, güçlendirme, kongreye hazırlanma ve partimizin merkezi görevi olan KSI'lar (Kızıl Siyasi İktidarlar) için gerilla savaşını geliştirme amacı taşınmaktadır" gibi bir netlikle merkezi mücadele halkasını belirlerken, uluslararası gericiliğin sosyalizme saldırıları ve Kürt ulusal hareketinin tırmandırdığı milliyetçilik anlayışlarına ilişkin olarak şu saptamaları yapmıştır:

"4. Parti Konferansımız, dünyada, emperyalist burjuvazi ve onların uşağı egemen güçler tarafından, sosyalizme, komünizme ve ML ve MZD'ne saldırdığı, "sosyalizm", "komünizm" öldü, kapitalizme "teslim" oldu vb. biçiminde kampanyalar yürütüldüğü, kitlelerin kafasının bulandırıldığı, kuşku ve güvensizlik yayıldığı bununla birlikte UKH'nın (Uluslararası Komünist Hareketin) dağıldığının sürdürüldüğü, sosyalist sistemin ideolojik bir bunalım yaşadığı bir süreçte, çalışmalarını başarıyla sonuçlandırmakla en azından ülkemiz somutunda gerçeğin hiçte öyle olmadığı göstermiş, ML ideolojisinin ölmediğini, yitice komünizm uğruna mücadelelerinin sürdürüldüğünü, enternasyonal proletaryanın bayrağının kızılığının her türlü iftira ve kara çalmaya karşı korunduğunu, enternasyonalizm ruhunun yaşatıldığını göstermiştir.

4. Parti Konferansımız, bir kez daha partimizin, gerek ulusal ve gerekse uluslararası planda ideolojik temelini ne kadar sağlam olduğunu, ayaklarının sağlam yere bastığını, her türlü anti-ML anlayış ve çözümlere karşı koruyucu bir zırha büründüğünü göstermiş, "Parti'de Kürdistan seksiyonu kurulmalı" anlayışı üzerinde tartışmaları odaklaştırarak ve yoğunlaştırarak, bu anlayışın ezilen ulus Milliyetçiliğinden kaynaklandığını, sosyalizm cılahı inceltilmiş bir milliyetçilik olduğunu açığa çıkararak ve

bunun bir sapma olduğunu tespit ederek mahkum ve redde etmiştir. Ezilen ulus milliyetçiliğine karşı mücadele ederken, ona aynı silahla karşı koyarsanız onu geriletmiş veya yok etmiş olmaz, tam tersine ona hizmet etmiş ve onu geliştirmiş olursunuz. Enternasyonal proletaryanın ezen ulus şovenizmine ve ezilen ulus milliyetçiliğine karşı tek bir silah ve panzehiri vardır; o da, yine proletarya enternasyonalizmi anlayışı ve ruhudur; bu savunulması yaşatılması ve yaşam biçimi olarak uygulanması.

4. Parti Konferansımız, siyasal iktidar mücadelesi verirken, Komünist partisinin, dost ve düşmanlarını iyi ayırt etmesi, birleşebilecek güçlerle birleşmek, kazanılabilecek güçleri devrim saflarına kazanmaya çalışmak, tarafsızlaştırılabileceğimiz güçleri ise tarafsızlaştırarak, devrim cephesini genişletmek ve karşı-devrim cephesini mümkün olduğunca daraltmak anlayışını önemle vurgulamış ve bu anlayışa ters düşen partimizin uyguladığı iki noktadaki uygulamasını yanlış bularak, yitirirlikten kaldırmıştır. Birinci nokta, yurtdışında bazı millîteci gruplarla eylem birliklerinde bir arada bulunmama ve yapmama, ikinci nokta ise DABK'nın niteliği ve birlik sorunudur.

4. Parti Konferansımız, ilkeli ve samimi birlikten yana olduğumuz anlayışından hareketle ve DABK'm birleşebileceğimiz bir ML güç olarak görülmesi nedeniyle DABK'la birlik görüşmelerine başlama, bunun için Birlik Komisyonu kurma kararı almıştır" tümceleleriyle de "Birlik Sorunu"nu aydınlatan bir yanıtı da kamuoyuna sunmuştur.

Ayrıca, 3. MK'nın etkinlikleri de değerlendirilmiş, KBK (Kürdistan Bölge Komitesi), BABK (Batı Anadolu Bölge Komitesi), YDB (Yurtdışı Bölgesi) ve TMLGB işlevlerinin değerlendirilerek olumlu-olumsuz

yönlerinin bir bütün olarak ele alındığı konferansta şu görüşlere yer verilmiştir: "3. MK'yı işbaşına geldiği koşullardan ve partinin o gün içinde bulunduğu durumdan soyut olarak ele alıp değerlendirmek yanlıştır. 3. MK: Partiyi toparlama, partinin sınıf mücadelesinde üzerine düşen görevlere müdahale etmesi ve bu görevlere dört elle sarılması, Kızıl Siyasi İktidarlar için Gerilla Savaşı Merkezi görevini kavraması ve partiye kavratması, bu doğrultuda partiyi harekete geçirmesi, partiyi silahlı mücadele rotasına sokması, işçi sınıfı, gençlik ve diğer halk katmanları içinde partinin gelişmesi, 4. Parti Konferansının hazırlanması vb. konusunda, objektif koşulların da etkisiyle, çeşitli eksik ve hatalarına karşın esasta olumlu bir önderlik fonksiyonu üstlenmiştir."

4. Parti Konferansının Ordu örgütlenmesine ilişkin aldığı kararda, TIKKO'nun Parti'yle ilişkisi gözden geçirildiği, Kürdistan Bölge Komitesi'nin (KBK) faaliyeti ile ilgili "KBK tarafından Bölge Konferansına sunulan 5. Toplantı raporu okundu. Kürdistan Bölgesinden gelen delege yoldaşlardan ek bilgiler alındı ve durum genişçe tartışılarak değerlendirildi.

KBK faaliyeti askeri planda edilgen kalmıştır. Bu edilgen duruma, ilk başlarda silahlanma sorununun çözülmeyişi ve dolayısıyla gerilla birliklerinin örgütlenmesinin gecikmesi vb. nedenler etkide bulunmuştur. Ancak son dönemlerde bölgede silahlanma problemi çözülmüş ve gerilla birliklerinin oluşturulmuş olmasına karşın, yapılması gerekenler yine yapılmamıştır.

Siyasal planda; KBK'da siyasi çalışmanın önemini yeterince kavrayamama ile birlikte küçümseme anlayışında vardır. KBK, güncel siyasal gelişmeleri zamanında teşhir etme, bölgenin sorunlarını işleme yönünde yetersiz kalmış, Denge Partizan'ı düzenli çıkarma

konusunda ise duyarsız davranmıştır. Bölgedeki gelişmeler ve bölgenin sorunları hakkında partiye zamanında bilgi ve rapor sunmada yeterli sorunluluğu göstermeme gibi önemli ve ciddi hataları vardır.

Örgütsel planda; KBK'nın kendi içinde ihtisasa dayalı bir iş bölümü yapmama ve işlevini kavrayamama gibi hataları tespit edildi.

3. MK ise KBK'ya siyasi önderlikte ve örgütsel müdahalede yetersiz kalmış, bu konudaki görevini yerine getirememiş ve fonksiyonunu oynayamamıştır.

Fakat tüm bunlara karşın KBK'da, son zamanlarda örgütlenme ve açılma yönünde gidişatın olumluya doğru olduğu tespit edildi" saptamalarıyla TIKKO'nun Kürdistan'daki son durumu ve geldiği noktada ML-MZD biliminin ışığında, eksik ve hatalar, olumlu-olumsuz yönler çözümlenmiş aksaklıkların giderilmesi için yapılması gereken şeyler belirlenmiştir. Konferans Raporlarında BABK'nın faaliyetlerine ilişkin geniş değerlendirmeler yapılmış şu kararlar alınmıştır: "Bu alandaki işçi sınıfı, memur, DKÖ ve semt örgütlenmelerinin, şehir askeri faaliyetinin durumu hakkında, işçi komitesi raporu ile memurların faaliyetiyle ilgili rapor okundu. Diğer faaliyetler konusunda BABK'tan gelen delege yoldaşlardan ek bilgiler alınarak;

BABK alanında partinin toparlanma ve örgütlenme çalışmalarında bir gelişme vardır. Alandaki kadro eksikliği de dikkate alındığında, BABK'nın çalışması esasta olumlu bulundu.

Bu alanda, siyasi faaliyetler planında bildiri ve yayın gibi ajitasyon/propaganda materyallerinin yığınlara henüz yeterince ulaştırılmadığı, parti tabanının henüz yeterince toparlanıp örgütlenmediği saptandı.

BABK alanında işçi sınıfı için-

deki çalışma diğer çalışmalara göre esas alınmalı, örgütlü yapı gelişip genişledikçe diğer alanlara el atılmalıdır. Güçler dağıtılmamalı, dört bir yana yumruk sallanmamalıdır. Partinin bu alana ilişkin politikasını geliştirmeye yönelik (işçi sınıfı, sendikal, memur, DKÖ vb.) bir çalışma içine girilmeli, bu çalışma sırasında, kitlelerin kolektif katılımını ve inisiyatifini geliştirici yöntemlere özel önem verilmelidir.

İşçi sınıfı ve DKÖ'lerde çalışma perspektifi ve anlayışımıza ilişkin MK'nın sunduğu rapor okundu. Anlayış ve perspektif doğru bulunmakla birlikte bazı noktalar yanlış ve eksik bulundu. Bu noktalar şunlardır:

1- Genel olarak işçi sınıfı içindeki partinin çalışma anlayışı ve perspektifi doğru konulmaktadır. Ancak sendika örgütünde "Devrimci İşçiler Sendika Yönetimine" şiarı yerine "İşçiler Sendika Yönetimine" şiarı konmaktadır. Bu konan şiar geri ve yanlıştır. Daha önce atılan şiar şu şekilde genişletilmelidir: "Devrimci ve Demokrat İşçiler Sendika Yönetimine" Ayrıca rapordaki "Ayaklanmaların Kara Çekilmesi" bölümü muğlak olduğu için rapordan çıkarılacaktır.

2- DKÖ'lerde çalışma perspektifi ve anlayışımıza ilişkin konan görüşler içinde kavram kargaşalığı yaratacak ve yanlış anlamalara yol açacak kavram ve cümleler vardır. Bunlar düzeltilmelidir. TKP/ML'nin basına ulaştırdığı belgelerden illegal gençlik örgütlenmesi olan TMLGB Faaliyetleri ve Program / Tüzük taslağının değerlendirildiğine ilişkin şu bilgiler verilmiştir: "Partimiz TKP/ML'ye bağlı gençlik örgütlenmesi olan TMLGB'nin 3. Konferans sonrası bir gerçeklik haline gelmesi sevindiricidir. Bugün, önemli, örgütlü potansiyel bir güç haline gelmiş olması, TMLGB'nin yürüttüğü olumlu bir çalışmanın sonucudur.

TMLGB'nin, Parti 4. Konferansına sunduğu faaliyet raporu okunup değerlendirildi ve şu karara varıldı;

★ TMLGB'nin faaliyet alanı en canlı ve gelişmeye açık bir alandır. Partide en iyi çalışan organ olması yanında faaliyeti de esasta olumludur.

★ TMLGB'nin raporunda TMLGB'ye bağlı askeri örgütlenmeye ayrı bir isimlendirme koyulması yönünde getirdiği öneri doğru bulunmadı. TMLGB, kendine bağlı, askeri örgütlenmelerin kendi alanlarına ilişkin eylemleri, TMLGB olarak üstlenmelidir.

★ TMLGB, illegal olarak çıkarıldığı **Partizan Gençlik** dergisini temel alarak yayın faaliyetini sürdürmelidir.

★ TMLGB, Gençliği toparlamaya, potansiyel gücünü geliştirmeye önem vermelidir. Güç ve olanakları dahilinde gençliğin toparlanmasına ve potansiyel bir güç haline gelmesine hizmet edecek, partimizin siyasal ve ideolojik hattı doğrultusunda kendi özgül çalışma alanında gençliğin sorunlarını inceleyen, onlara çözüm için yol gösterecek legal yayın faaliyetine de önem vermelidir.

TMLGB; bundan böyle, partinin gençlik örgütü olarak MK'ya bağlı bir Gençlik Komisyonu aracılığıyla, ayrı olarak örgütsel faaliyetini ve çalışmasını sürdürecektir.

TMLGB'nin ayrı örgütlenmesine ve Parti'nin gençlik örgütü olmasına ilişkin hazırlanan, TMLGB program ve tüzük taslağı okunup değerlendirildi"

4. Konferans Belgelerinde TKP/ML, TIKKO ve TMLGB'nin faaliyetleri değerlendirilirken Yurt Dışı Bölgesi'nin işlevine ilişkin şu görüşlere yer verilmiştir: "Yurt Dışı partimiz ve Türkiye devrimi açısından bir cephe gerisidir. Yurtdışındaki parti örgütlenmelerinin ve faaliyetlerinin, Türkiye devrimine ve partimize hizmet edecek ve onu

güçlendirecek biçimde ele alınması doğrudur. 3. MK'nın 4. Toplantısında Yurtdışı parti örgütlenmesine ve çalışma anlayışına ilişkin ortaya koyduğu perspektif ve görüşler doğrudur. Bu, daha da geliştirilmeli ve yerleştirilmelidir. Varsa eksik ve aksayan yanları giderilmelidir. Bu anlayışın Yurtdışında uygulanmaya başlanmasıyla birlikte Yurtdışı Bölgesi önderliğindeki Yurtdışı faaliyetlerinin verimliliği ve partiye desteği artmıştır. Yeni örgütsel anlayışın uygulanmasından sonra, altlarda örgütsel aksamlar ve eksikler saptanmıştır. Bu eksiklik, temel anlayış değiştirilmeden giderilmelidir.

Yurtdışı Bölgesinin genel bir değerlendirmesinden sonra eksik yanlar da saptanmıştır: "Bir dönem öncesine kadar, kendi içinde ihtisasa dayalı bir iş bölümüne gitmemesi, siyasal planda, önderlikte kapasite yetmezliğinin de etkisiyle geri kalması, örgütlenme alanında uygulanan çeşitli sektör tutumlarına düşmesi, kolektif çalışmanın önemini yeterince kavrayamaması, enternasyonal faaliyete ilişkin yeterli duyarlılığı göstermemesi vb.'dir.

Yeni örgütsel anlayışın uygulanması sürecinde özellikle ihmal edilen kitleye ve parti tabanına yönelik siyasi faaliyet, bundan sonra giderilmelidir."

Bu arada, Yurtdışında bulunan mülteci örgüt ve gruplarla ilişkin ek kararlar alınmış ve bunlar da; "Daha önce, Yurtdışında bulunan mülteci örgüt ve gruplarla partimizin eylem birlikleri yapmama kararı, partimizin kitleden soyutlanmasına ve kendi kendimizi dışalamaya yol açmıştır. Bu örgüt ve gruplara ilişkin alınan karar ve eylem birliği yapmama biçimindeki anlayış yanlıştır, kaldırılmalıdır" olarak belirlenmiştir.

TKP/ML'nin, Enternasyonal alanda da, MLMZD'nin ışığında, diğer ezilen Dünya halklarına karşı görevleri ve sorumlulu-

luklarının bilincinde olarak uluslararası ilişkilerin geliştirilmesi, DEH'in (Devrimci Enternasyonal Hareket) faaliyetlerine katılım konusu ele alınmıştır: "3. MK döneminde objektif durumumuzdan dolayı enternasyonal faaliyete önem verilmemesi bir yanı sıra haklıdır. Bu önemli eksiğimiz bundan sonra süratle giderilmeli ve bu alana önem verilmelidir. Partimiz, uluslararası planda siyasi-ideolojik mücadeleye önem vermeli, enternasyonal ilişkileri geliştirmelidir. Parti, enternasyonal ilişkileri geliştirmek ve düzenli bir şekilde sürdürülebilmek için MK bünyesinde özel bir görevlendirmeye gidecektir. Bunun için Siyasi Büro'ya bağlı Enternasyonal Büro (EB) kurulacaktır.

EB'nun ilk görevi DEH içinde yer alan parti ve örgütlere birer mektup göndererek görüşme talep edecek ve görüşmeye çalışacaktır. Bu arada DEH'in programına ilişkin görüşlerimiz; DEH'e ve UKH (Uluslararası Komünist Hareketi)nin ideolojik-siyasal örgütsel birliğine ilişkin kendi programımız hazırlanacak ve Parti içinde tartışılmaya sunulacaktır. Çıkacak sonuca göre DEH faaliyetine aktif bir şekilde katılacaktır.

EB enternasyonal ilişki ve faaliyetin gereksinimine ilişkin gerekli örgütlenmeleri oluşturacak ve P.'nin o alana ilişkin gereksinimlerini gidermeye çalışacaktır."

TKP/ML 4. Konferans Belgelerinde, "Seksiyon Örgütlenme" önerisi, ML Bakış açısıyla tartışılıp, irdelendiği belirtilerek "Seksiyon önermesi, sosyalizm cıllı inceltilmiş bir milliyetçilik olarak mahkum edilerek red edildi.

Seksiyon önermesi, proletaryayı ulusal çitler içine hapseden, ezilen ulus milliyetçiliğini güçlendiren, proletaryanın ortak mücadelesi ve kurtuluşu davasına zarar veren bir anlayış olarak değerlendirildi.

Seksiyon önermesi, hangi tarihi

koşullarda ortaya çıktığını, hangi koşullarda uygulanacağını kavramayan ve ezilen ulus milliyetçiliğinden etkilenen bir anlayışın ürünü olarak ortaya çıkan teorik bir sapmadır.

Türkiye Kürdistan'ında Partimizin gelişip güçlenmesi doğru politika ve anlayışımız temelinde kararlı olarak sürdürüleceğimiz silahlı mücadele ile olacaktır. Türkiye Kürdistan'ı özgülünde güçlendirecek tarzda taktik ve özgül politikalar geliştirmek gereklidir. Partimizin bu alana ilişkin görevlerini faaliyet alanının en yetkili organı KBK daha sonraları yerine getirebilecek düzeyde inisiyatif ve yetkiye sahiptir. Bir örgütlenmeye gitmeye gereksinim yoktur. Bu görev KBK tarafından yerine getirilecektir" biçiminde bir karar benimsenmiş ve bu konudaki geniş açıklamanın yeniden yapılacağı belirtilmiştir.

Belgelerde ayrıca sürekli gündemde bulunan "Birlik" sorunu ele alınmış ve DABK'nın bir değerlendirilmesi yapılmıştır. "3. MK'nın 3. Toplantısında DABK'nın niteliğine ilişkin almış olduğu karar yanlıştır. DABK'nın esas niteliği hâlâ değişmediği halde "sol oportünist" değerlendirilmesi tepkisel bir karardır. DABK, sol oportünist sapmalarına karşın esas niteliği ML'dir. Bu, bugün için de böyledir.

3. MK'nın DABK'la birlik sorununu ikinci plana alma anlayışı doğrudu ancak, gündemden çıkarılması yanlıştı, doğru olan, birlik sorununu askıya almalıydı.

4. Parti Konferansımız, DABK'ı sol bir sapma içinde görmekle birlikte esas niteliğini ML olarak değerlendirmekte ve DABK ile ilkeli ve samimi bir birlikten yana olduğunu ilan etmektedir. Konferansımız ne pahasına olursa olsun mutlaka birlik olsun şeklinde bir anlayışa sahip değildir.

Bu yaklaşım ve anlayıştan hare-

ketle DABK ile birliğin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini araştırmak ve birlik görüşlerini sürdürmek üzere bir "Birlik Komisyonu" kurulacaktır. Birlik Komisyonu'nun yürütmeyeceği görüşmelerin sonucunu MK değerlendirecek, birliğin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğine Parti'nin eğilimini de dikkate alarak karar verecektir".

TKP/ML 4. Konferans'ında Dünyadaki durum değerlendirmesi yapılmış "Dünyada baş çelişki emperyalizmle ezilen halklar arasındaki çelişkidir denilmiş, Türkiye özelinde ise, 4. Konferansımız, PKK'yı Ulusal devrimci bir hareket olarak görmekteyiz" saptamasında bulunmuştur.

4. Konferansta, TKP/ML'nin içinde bulunduğu durum ve görevleri ile ilgili görüşler üç maddede toplanmış.

- a) Merkezi Görevlerin İcrası
- b) Ideolojik ve Siyasi Önderlik ve Manevi Otoritenin Sağlanması
- c) Enternasyonal Görevler

Bu belirlemeler ışığında "Askeri Taktik ve Açılma Politikası ise "Günümüzde izlenmesi gereken askeri taktik ve açılma izlenecek politika ve öncelikli alanlar üzerinde tartışılarak şu sonuca varılmıştır:

"ASKERİ TAKTİĞİMİZ SALDIRI OLACAKTIR... Açılma politikamız yoğunlaşma ve yoğunlaşarak açılma olacaktır. Açılım yapılacak alanlar 1., 2., 3., bölge ve çevreleri olmak üzere tespit edildi" görüşleri benimsenerek, konferans için ilk kampanyayı "KONFERANS KARARLARINI KAVRA, KAVRAT! İLERİ ATILIM İÇİN DEĞİŞ-DEĞİŞTİR KIZIL SİYASİ İKTİDARLAR İÇİN GERİLLA SAVAŞINI GELİŞTİR..." saptamalarıyla başlatmıştır.

SENDİKALAR VE SEÇİM SENDİKA YÖNETİMLERİ TARİHSEL MİSYONUNU OYNAMAYA DEVAM EDİYOR

Normal süresinin dolmasına daha 1 yıl olmasına karşın seçimlerin erkene alınması, faşist diktatörlüğün krizinin derinleştiğinin ve bu krizi aşmak için yeni bir hükümet ve yeni bir meclisle taze kana gereksinim duyduğunu göstermektedir. Haziran 1991'deki ANAP kongresi öncesi ve sonrası, ANAP sözcüleri tarafından seçimlerin günü gelince yapılacağı ve erkene alınmayacağı ısrarla dile getirilmesine ve muhalefetin de erken seçimi istemekle ülkeyi istikrarsızlığa sürükledikleri suçlamasına karşın aradan kısa bir zaman geçtikten sonra toplumsal muhalefetin karşısında daha fazla direnmeden ve mevcut durumda daha fazla halk desteğini alması bir yana; mevcut krizin giderek daha da derinleşeceğini gören tüm sömürücü sınıflar tarafından da ısrarla seçime zorlanması ANAP hükümetini koşarcasına bir seçim yapmaya itmiştir.

Aslında egemen sınıflar açısından erken seçim gereksinimi ANAP Kongresi öncesinde vardı: 12 Eylül'den bu yana emekçi halk yararına hiçbir demokratik

çözüm getirmeyen parlamento, egemenler açısından da giderek işleyişini yitirmişti. Bu durum ve siyasi-ekonomik krizin atlatılması gereksinimi, yükselen sınıf mücadelesi, ulusal mücadelenin vardığı boyut ve ANAP'ın günden güne eriyip gitmesi ANAP hükümetine önce parti vitrinini değiştirmeyi, ardından da erken seçime gitmeyi dayatmıştır.

FAŞİST DİKTATÖRLÜK DÜZENDEN KOPUŞU ÖNLEMEK İÇİN BİR ERKEN SEÇİMİ ZORUNLU GÖRMÜŞTÜR

Çeşitli milliyetlerden işçi sınıfı ve emekçi halkın büyük bir bölümü faşist diktatörlüğün kurumlarına ve onun üst kurumu olan devletine karşı güvenini esas olarak yitirmiş olmasına karşın düzen dışı işçi-emekçi alternatiflerinin güçsüzlüğü nedeniyle bunu toplumsal başkaldırıya dönüştürememektedir. Bu

durum faşist diktatörlüğe olan güvensizliğin kendisine karşı topyekün bir mücadeleye dönüşmeden denetim altına alınmasını ve kitleleri düzene yeniden entegre etmenin yollarının aranmasını zorunlu kılmıştır.

1990 yılında, yani bir yıl önce TÜSİAD tarafından yaptırılan yurt çapındaki bir ankete göre halkın % 42'si parlamentoya, % 50'si siyasal sisteme, % 37'si hukuk sistemine, % 33'ü eğitim sistemine, % 37 "güvenlik" güçlerine, % 50'si bürokrasiye, % 57'si basın haberciliğine % 72'si büyük şirketlere % 78'ide sendikalara olan güvenini yitirmiştir. Bu durumla birlikte % 66 gibi çok büyük bir oran da düzenin değişmesini istemektedir (Dipnot: Veriler: TÜSİAD'ın yayınlamış olduğu TÜRK TOPLUMUNUN DEĞERLERİ'nden aktaran (EKONOMİST sayı 39. 29 Eylül 1991. s11) Bu araştırmanın üzerinden geçen bir yılda bu durumun ve oranların daha bir arttığı gözönünde bulundurulduğunda, faşist diktatörlüğün bu durumu kendisi için daha vahim sonuçlar doğurması için "güven tazeleme"

Ortaya çıktıklarından bugüne kadar sendikaların başına çöreklenmiş olan yönetimler esas olarak düzen partilerinin şu veya bu kanadının peşine takılmış, dahası sırtını da onlara dayayarak emekçiler arasında faşist diktatörlüğün maskesi olan parlamentoda sorunlarının çözüme kavuşturulacağı hayalini yaymışlardır.

bir başka kanıttır.

İşte bu durum egemen sınıflara erken bir seçim kararı al-dırmasını koşullarını oluşturarak buna yönelik girişimlerine ve arayışlarına hız kazandırmıştır. Bunun ilk adımı erken seçim olurken bir diğer adımı da SHP-HEP ittifakı yada birleşmesinin sağlanması olmuştur. Böylelikle Kürdistan'da yükselen kopuş önlenemez ve yeniden düzene entegre edilebilecekti. Nitekim bu adım PKK ve kimi Kürt örgütlerinin SHP-HEP ittifakını destekleme kararıyla ilk ürünlerini de verdi.

TARİHSEL MİSYON BİR KEZ DAHA OYNANIYOR!

TÜSİAD'ın yapmış olduğu ankette sendikalara olan güven-sizlik oranının da bir hayli yüksek olduğu görülebilmektedir. % 58 gibi büyük bir güven-sizlik oranının bir işveren örgütü olan TÜSİAD'ın yanlış yönlendirme ve kasıtlı olarak oluşturmaya çalıştığı yorumuyla ortaya çıkmış olabileceği iddia edil-sede, bunun hiçte temelsiz olmadığı TÜRK-İŞ sendikacılığıyla yakından ilgili olanlar açısından bilinmektedir. Zira Türk-İş gibi sendikal harekete egemen olan bir sendikal anlayışın sınıfın güvenini yitirecek sendikaları onların öz örgütü olmaktan ziyade bir düzen kurumu haline dönüştürdüğü gerçeği artık işçi sınıfının geniş kesimlerince de pratikte yaşanarak görülebilmektedir.

Bugün Türk-İş ve bağlı sendikaların başındaki bürokrat yönetimler işçi sınıfının bilincini karartarak onlara düzen partilerinin ANAP dışındaki olanlarını demokrasi şampiyonu, işçi ve emekçi çıkarlarını savunan

partiler olarak gösterip o partilere destek vermeye çağırması, işçi sınıfına ihanetten başka bir şey değildir. Bu tip sendikacılar 12 Eylül diktatörlüğünün yıkılmasının ANAP dışındaki partilerden birinin hükümete taşınmasından geçtiğini söyleyerek düzenden umudunu kesen işçi ve emekçi kesimlerini düzene yeniden entegre etme çabasına girişmişlerdir.

Ortaya çıktıklarından bugüne kadar sendikaların başına çöreklenmiş olan yönetimler esas olarak düzen partilerinin şu veya bu kanadının peşine takılmış, dahası sırtını da onlara dayayarak emekçiler arasında faşist diktatörlüğün maskesi olan parlamentoda sorunlarının çözüme kavuşturulacağı hayalini yaymışlardır. Günümüze kadar uygulanagelen tüm politikalarda bunlar faşizmin dolaylı suç ortaklığını üstlenmişlerdir. Daha önceleri ve şimdiki örneklerde de görüldüğü gibi sendika liderleri değişik değişik partilerden aday olarak parlamentoya kapağı atmışlar ve düzen onları da yemleyerek kendisini savunan uysal köleler haline getirmiştir. İşçi sınıfının çıkarlarını savunma adına girilen parlamentolarda bu kaşarlanmış işçi düşmanları kendilerini sürekli düzenin yasaları arkasına saklamış; dahası buna uydurmuş ve bu yasaları düzenden daha fazla savunmuşlardır.

Cunta hükümetine çalışma bakanı olan Sadık ŞİDE ve ANAP'ta önemli bir yere sahip olan eski Hava-İş Başkanı İbrahim ÖZTÜRK bu tür örneklerin başında gelir. Şimdi ise sırada başkaları var.

1952 yılında kurulan Türk-İş üstlendiği misyon gereği "partiler üstü" bir çizgi izleyerek komprador patron-ağa düzenini kut-samış, devletçilikte tüm düzen partilerinin önüne geçmiştir.

yoluna gitmesini zorunlu kılmıştır.

Evet bugün düzenden ve düzenin partilerinden önemli bir kopuş yaşanmaktadır. Düzenden kopuş en bariz şekilde Kürdistan'da gelişen ulusal başkaldırıda ifadesini bulmaktadır. Ağırlıklı olarak ulusal ve sosyal temelde yükselen mücadele düzenden ve partilerinden kopuşun lokomotifini oluşturmaktadır. Bir diğer kopuşta işçi sınıfı ve emekçi halk yığınlarında görülebilmektedir. Halkın ağzından "hepsi aynı" ya da "bu düzenden umut yok" gibi sözlerin düşmez oluşu bu durumun bir başka ifadesidir. Halkın bir yıl öncesinde % 66'sının "bu düzen değişmeli" demesi ve bugünde bu oranın daha büyük oluşu bu durumun

Türk-İş'in "partiler üstü görünmesi kimseyi aldatmamalıdır. O daima hükümete yakın olan partinin yanında yer alarak işçi sınıfının umudunu hep bu partilerin hükümetlerine bağlamıştır. Dün cuntaya ve Anayasasına kefil olmuş ardından ANAP'ın yanında yer almış bugünde ANAP dışındaki partilerden esas olarak DYP'den yana tavır almıştır. 1987 seçimlerinde her partiye aday veren Türk-İş '91 seçimlerinde de benzer bir talebi dile getirerek "partiler işçilerin yönetime katılmasına sıcak bakmıyor, emekten yana olduklarını vurgulayan ve katılımcı demokrasinin egemen olmasını isteyen partilerin milletvekili aday listelerinde işçilere az sayıda yer verdikleri"nden (Şevket YILMAZ 2.10.1991 Cumhuriyet) yakınmaktadır. Ş. YILMAZ burada "parti" değilde "partiler" diyerek ANAP dışındaki partileri kastetmiş ve aralarında herhangi bir ayırım dahi yapmamıştır. Çünkü açıktır ki bu partilerin hepsi Ş.Yılmaz'ın da içinde yer aldığı ve sırtını dayadığı düzen partileridir. İşte bundan dolayı bu partiler desteklenerek yılların verdiği bir alışkanlıkla işçi sınıfı bu defa sözleşme masalarında değilse de seçim sandıklarında satılmaktadır."

Bu noktada Türk-İş geleneksel rolünü oynuyor. Ancak 8 yıldan bu yana teşhir olmuş ANAP'ı bir kenara bırakarak diğer burjuva-feodal partileri destekliyor.

Bunun için faşist diktatörlüğün bugünkü sözcüsü ANAP başkanı Mesut YILMAZ Türk-İş'i uarmaktan kendini alamıyor ve "Türk-İş partiler üstü kalmalı, yoksa durumu rizikoya sokar" (4.10.1991 Cumhuriyet) diyerek hem tehdit hemde uyarı içeren sözler kullanabiliyor.

SENDİKACILAR MASABAŞI ALIŞKANLIKLARINI SEÇİMLERDE SÜRDÜRÜYORLAR!

Bilinen kimi "solcu" yada "sosyal demokrat" sendikacılarımızın da ağababaları Türk-İş'ten aşağı kalır yanı yoktur. Bunlar da Türk-İş'in kaşarlanmış işçi düşmanı yönetiminden çok şey öğrenmiş olmaları,

Dün ANAP tarafından uygulanan mevcut politikalar birer devlet politikalarıdır. Dün ANAP bugün de diğer partiler aynı politikayı uygulamaya devam edeceklerdir. Tabi biraz makyajlayarak!

tüm umutlarını Ekim '91 seçimlerine bağlamışlar ve bu seçimleri "12 Eylül rejiminden kurtulmak için önemli bir fırsat olarak değerlendiriyor ve bu yönde çalışmalarımıza hız veriyoruz" (Petrol-İş seçim broşürü) diyerek ellerinden geldiğince işçi sınıfını ve emekçi halkımızı düzenlenen bu seçim oyununa alet etmeye çalışıyorlar. Bugün birçok sendika Petrol-İş gibi düşünmekte ve davranmaktadır. Bunlar ANAP'ın gidişini 12 Eylül'ün gidişi olarak görüyorlar. ANAP giderse 12 Eylül rejimide gitmiş olur, yerine gelen

ler yepyeni bir dönemin kapısını aralamış olurlar.(!) Evet böyle düşünülüyor. Evet bugüne kadar 12 Eylül politikalarını uygulayan egemen sınıf partisi ANAP OLMUŞTUR. Ancak ANAP değilde SHP yada DYP olsaydı aynı durum bunlar içinde geçerli olmayacak mıydı? Hiç şüphe olmasınki olacaktı! Eğer veto edilmeselerdi.. SHP (SODEP olarak) ve DYP'de 1983 seçimlerinde parlamentoya girmiş olsalardı, 12 Eylül partisi olmayacaklar mıydı? Elbette olacaklardı. Tersini iddia etmek düpe düz yalan söylemek ve halkı aldatmaktır. -Oysa 12 Eylül ile kesin hesaplaşma sadece ANAP'la değil diğer burjuva-feodal partilerle de hesaplaşmaya dönüştüğünde bir anlam kazanır. Buda 12 Eylül'ün tüm sonuçlarıyla kısacası düzenin tümünden ortadan kaldırılması ve yerine halk demokrasisinin getirilmesiyle mümkün olacaktır. Bu günler elbette gelecektir. Fakat bu mevcut sömürü, talan, yalan, demogoji, zulüm, baskı düzeninin altedilmesiyle mümkün olacaktır. Yoksa ANAP yerine gelecek olan düzen partileriyle bu olmayacaktır.

Şimdi elimize geçen belgelerle kimi sendikaların seçim konusundaki tavırlarını daha özelden irdeleyelim.

Petrol-İş Sendikası'nın yayınlamış olduğu seçime ilişkin broşürde '91 Ekim seçimi "12 Eylül rejiminden kurtulmak için önemli bir fırsat" olarak değerlendiriliyor ve bu seçimin "1982 Anayasası, 12 Eylül yasaları ve daha öncesinden demokratik olmayan yasaların değiştirilebilmesi, ekonomik politikaların halkın ezici ağırlığının çıkarına oluşturulabilmesi, 12 Eylül rejimi partilerinin yok edilmesi, en kısa ifadesiyle demokrasi için

bir eşik olduğu vurgulanarak bu seçimde işçi sınıfı oy vermeye çağrılıyor.

Petrol-İş bir yandan Ekim '91 seçimlerini "12 Eylül rejimine son vermek için önemli bir fırsat" olarak değerlendirip işçiden "işçi hak ve çıkarlarının, sendikalarının düşmanlarına oy vermemeleri"ni isterken, bir yandan da "sendika olarak bir partiye oy verilmesini hem ilkesel olarak ve hem de sendikal anlayışımız gereği salık veremeyiz" demelerine rağmen "Ekim '91 seçimlerinde oylarımızı (.....) vereceğiz" diyerek işçiyi-emekçiyi 12 Eylül partisi olarak gördüğü ANAP dışındaki partilerin kuyruğuna takmaktadır. Petrol-İş broşüründe oy verilmesini salık vermediği işçiye oy vereceği adresi vermekte geri durmuyor; Diyorki:

"İşçi hak ve çıkarlarının, sendikalarının düşmanlarına oy yok. Şimdiye kadar yaptıkları bundan sonrada yapacaklarının göstergesidir. Oylarımız doğal olarak hedeflerimizi gerçekleştirmeyi vaad edenlerin, bu yönde parti programı oluşturanlarıdır.

(...) oylarımızı, sorunlarımızı çözmeye yönelik ve hedeflerimize en uygun politikaları savunanlara vereceğimizi, üyelerimiz adına sorumluluğumuz gereği vurgularız" (Seçim Broşürü s.5)

Peki sormak gerekir bugün hangi parti işçi hak ve çıkarlarından bahsetmiyor ki? Kim işçi sınıfının hedeflerine en uygun politikaları demogojik propagandalarına alet etmiyor ki? Şimdiye kadar tersini yapan ANAP BİLE BUNU YAPMIYOR MU? Haydi ANAP bir yana bu partiler diğer burjuva-feodal partiler, özellikle de SHP- DYP ve DSP değil mi? Bunlara oy ve-

rilmesini istemek "üyeleriniz adına" işçi sınıfına ihanet olmuyor mu? Dün ANAP tarafından uygulanan mevcut politikalar birer devlet politikalarıdır. Dün ANAP bugün de diğer partiler aynı politikayı uygulamaya devam edeceklerdir. Tabi biraz makyajlayarak! Peki makyajlayarakta olsa bunların uygulanmasına oy vererek destekçisi olmak ne ile izah edilebilir.

Petrol-İş Merkez Yönetim Kurulunun bu tavrı, umudun kime nasıl bağlandığını çok somut ve açık olarak göstermektedir. Gerçi Petrol-İş'in broşüründe bu anlayışın tersi anlayışlarda var ya da yukarıya aldığımız tavrını utangaçça savunduğu için tersi şeylerde söyleniyor. Örneğin; "Bir Özal veya ANAP GİDER AMA BİR BAŞKA İSİMLERDE YENİLERİ GELİR" diyerek yarım ağız bir şeyler dile getirilmeye çalışılıyor ve gerçeği satır aralarında "mücadele vermeden; hangi siyasi parti veya partiler iktidara gelirse gelsin, kimse kendiliğinden bizim sorunlarımızı çözemeyecektir" sözleriyle dile getiriyor olmasına rağmen, yinede umudunu düzenin ANAP dışındaki partilerine bağlamaktan kendini kurtaramıyor ve bunu esas tavrı olarak formüle ediyor. Şüphesiz bu tavrı onların sınıfına olan güvensizliklerinin bir ürünüdür. Yoksa doğru tavrı bulamaz!

Petrol-İş oy verecek vermeyede, bunu nasıl teorize edebilirim endişesiyle olmadık canbazlıklar yapıyor ve mevcut siyasi partilerde olmayan özellikleri ve işlevleri bile onlara yükleyebiliyor. 12 Eylül rejiminden kurtuluşu '91 seçimleri ve ANAP'ın gidişine bağlama saflığını(!) gösterebiliyor. Bilmiyor olabilirler mi? 12 Eylül bugünkü devletin tüm kurumlarıdır: Anayasası,

YÖK'ü sendikalar, grev, lokavt-toplu sözleşme yasası, iş yasası, ceza yasaları, anti-terör yasası, bu yasaların uygulayıcıları YHK, MİT, KONTR-GERİLLA, ÖZEL HARP DAİRESİ, MGK, özel tim, çevik kuvvet, "terörle mücadele dairesi" adını verdikleri infaz mangaları; DANIŞTAYI, SAYIŞTAYI, YARGITAYI, Hakimler-Savcılar Yüksek Kurulu, Genelkurmay-Cumhurbaşkanı, Hükümeti, vb. İşete devlet bunlardır. Parlamento ise faşist diktatörlüğün ayıbını örtmeye çalıştığı kaba ve uydurma bir kurumdur. Kim giderse gitsin bu düzende bu kurum aynı işlevi görecektir. Tersini iddia etmek saflık ve budalalık değilse koca bir çarpıtmadır.

Aslında Petrol-İş'in bu tutumu sadece bu '91 Ekim seçimlerine ilişkin olsaydı kendi çıkmazları için seçimi çıkar yol görerek ANAP dışındaki partileri desteklemesi anlaşılabilirdi; ancak Petrol-İş bugün takındığı tavrı 1987 seçimlerinde de takınarak o zamanda genel başkanları Cevdet Selvi'yi SHP'den Milletvekili adayı çıkararak işçi sınıfını bu partinin kuyruğuna takmıştır. 1987'de çıkardıkları Petrol-İş dergisinin 73'ncü sayısında aynen şunlar söyleniyor.

"Seçimlerin yaklaştığı şu günlerde işçiler, emekçiler, demokrasiden yana tüm güçler, her olanaktan yararlanarak, kendi taleplerini yükseltecekler, bu talepleri savunan adaylara oy vereceklerdir. ANAP'ın hesaplarını boşa çıkartmak için, oylarını bölmeyerek, tekbir oyun bile heba olmamasına çalışacaklardır.

(...) Oylarımızı bu bilinçle 29 Ekim'de sandıklara doldurmalı, taleplerimizi ve demokrasiyi savunan adayları TBMM'ye göndermeliyiz..." (Petrol-İş Dergisi 1987. s73).

Anlaşılan odur ki bu anlayış açısından genel bir yaklaşım alını almıştır. 1987'den günümüze sendikacılar açısından pek eğitici olmamış olmalığı aynı durum bugünde tekrar ediyor.

DİĞER SENDİKALAR PETROL-İŞ'TEN FARKLI MI?

Petrol-İş'e egemen olan anlayış, kitlesel olarak önemli bir potansiyele sahip olan diğer sendikalar ya da sendikacılarda da egemendir ve seçim konusunda tutumları aynı olmaktadır. Sırasıyla belgelerinden aktaracağımız alıntılar nasıl aynı dokudan olduklarını gösterecektir.

KRİSTAL İŞ: "Seçimler 12 Eylül'ün baskıcı, otoriter, işçi düşmanı karakterini tasfiye etmek için kullanılmalıdır. "12 Eylül'ün son partisi ANAP'a verilecek her eksik oy" 12 Eylül'ün çözülme sürecini, ülkemizin demokratikleşme sürecini hızlandıracaktır" (Kristal-İş Paşabahçe özel sayısı)

Yaşadıkları grevi bir an önce bitirerek koşar adım toplu-sözleşmesini imzalamak için büyük çabalar gösteren, hatta bunun için fabrikalarda oylama yaptıran Kristal-İş'in seçim konusundaki tavrı da Petrol-İş'in tavrıyla özdeş durumdadır. Onlarda bu seçimleri 12 Eylül rejimini tasfiye edecek önemli bir mevzi görmektedirler. ANAP'ı 12 Eylül rejiminin devamı ve uygulayıcısı, diğerlerin de demokrasinin kurtarıcısı anlayışıyla ANAP dışındaki partilere oy vermeyi salık vermektedirler. Yani ANAP'a verme de ister DYP'ye, ister MÇP+RP'ye ister

SHP veya bir başkasına! Peki sormak gerekir bunlara, DYP mi 12 Eylül rejimini tasfiye edecek, yoksa MÇP+RP veya SHP mi? 12 Eylül'ü TUSİAD-TİSK gibi büyük burjuvazinin kuruluşları dayatmadı mı? Şimdi bu partiler yine bu kuruluşların tezgahından geçerek bunlara güvence vermiyorlar mı? Peki nasıl olacak bu tasfiye söyleyin de işçi sınıfı onu da öğrensini (!)

HARB-İŞ: "Seçim şu anda Türk halkı için 12 Eylül pisliğinden kurtulmak için önemli bir şanstır. Bu şansı iyi kullandığı taktirde Türkiye'de demokrasi doğru bir çizgiye oturabilir. (Kenan DURUKAN, Harb-İş Dergisi sayfa 67) (...) ANAP'a oy yok" (Harb-İş Dergisi sf. 68)

Alın bir şakşakçı daha! Bunlar da doğrusu diğerlerinden farklı düşünmüyor. Sanki "12 Eylül'ün bütün pisliği bu seçimde yok olacaktı gibi işçinin gözünün içine baka baka yalan söylüyor ve bilinçleri çarpıtıyor. Bunlar da bilmezmi ki 12 Eylül'ün pisliği bir değil birkaç seçimle bile değişmez! 12 Eylül pisliği bunların da elinde işçi sınıfına karşı kullanılıyor. Antidemokratik uygulamalarla koltuklarını koruyup orada kalmayı başaran, her türlü oyun ve entrikalarla işkolunda rütbeli askerlerle işçi sınıfına karşı kol kola olan, her eylemin karşısında, her olumlu sesin boğulmasında omzu kalabalık generallerle birlikte hareket eden bu bürokrat sarı sendikacıların kendi ellerindeki ve uygulamalarındaki pislikleri temizlemeden, 12 Eylül pisliklerinin temizlenemeyeceğini kendileri de herhalde biliyor olmaları gerekir.

BELEDİYE İŞ: "20 Ekim, 12 Eylül askeri rejiminin, toplu-

mumuza, anayasası ve yasaları ile giydirdiği deli gömleğinin yırtılıp atılacağı bir gün olabilir. (...) 20 Ekim (...) Askeri rejimin sivil ANAP'tan kurtulmanın başlangıç günü olabilir (...) özgürlüklere, insan haklarına, adalete değer veren bir meclis yapısı 20 Ekim'de ortaya çıkabilir (...) verilecek her oy çağdaş demokratik bir Türkiye yaratılması doğrultusunda bu mücadelenin yapıtaşı olabilir. (...) Türk-İş'in de ısrarla dile getirdiği "iktidar partisine oy yok" görüşünü ön planda tutmamız olacaktır" (Belediye-İş Dergisi sf. 52-53 Eylül 1991)

Bu söylenenleri okuyan herkes seçimlerin neredeyse düzen değiştirici özelliği olduğunu sanır. Öyle güzel beklentiler dile getiriliyor ki, insanın bu tablonun oluşması için ANAP dışındaki (hangisi olursa olsun!) partilere candan, gönülden hükümet olsunlar diye omuz veresi gelir! Başka türlü davranmak neredeyse 12 Eylül rejiminin devamını istemek gibi anlaşılacak (!) Bizim bu bürokrat sendikacılara söyleyeceğimiz de yukarıda Petrol-İş'e söylediğimiz şeylerden farklı olmayacaktır.

Artık gün, işçi sınıfının bunların yüzünü görmesi gündür. İşçi sınıfını düzene partilerinin kuyruğuna takan, sınıfın sahip olduğu oy potansiyelini kimi partilere aday vererek onlara pazarlamaya kalkan "zat-ı muhteremlerin" bu anlayışlarıyla işçi sınıfına kazandıracakları olumlu neyi olur ki?

DERİ İŞ: Bu sendikanın yayınlarında ANAP'a ve diğer işveren partilerine oy verilmemesi yönünde anlayışlar savunulurken "diğer işveren parti"lerinin kim olduğu konusunda net bir

belirleme koymaması aslında aldatıcı olmamalıdır. Deri-İş Başkanı Yener KAYA SHP'nin aday adaylarından biriydi ve ön seçimi kaybetmesine karşın SHP'den "kontenjan aday"ı olarak seçimlere katıldı. Dolayısıyla Deri-İş'in SHP'ye aday vermekle bu partiyi "diğer işveren partileri" içinde görmediği anlaşılıyor. Diğerlerindeki ANAP karşıtı tutum bunlarda SHP dışındaki partilere karşı tutum olarak ortaya çıkıyor. İnce bir yaklaşımla tüm burjuva-feodal (işveren) partilerine karşı olduğunu dile getiren Deri-İş'in, SHP gibi partileri işçiden yana göstermesi onun da diğerlerinden hiç farklı olmadığını belgeliyor. Bu tutumuyla işçi sınıfının bilincini karartıp, düzen partilerinin kuyruğuna takması teşhir edilecek ve eleştirilecek bir durum olarak önümüzde durmaktadır.

Yukarıda belli başlı sendikaların görüş ve yaklaşımlarını özlü olarak aktarmaya çalıştık. Burada da görüldü ki, hepsinin ortak yanı, işçi sınıfını ve emekçi halkı düzenin ve partilerin kuyruğuna takmalarıdır. Bunlar bu tutumlarıyla emekçileri komprador patron-ağa partilerinin "ehven-i şer" olanını desteklemeyi öğütlemekte ve bu yönde seferber etmektedirler. Dolayısıyla bu tutumla burjuva-feodal düzeni kutsuyor, onun önünde secdeye kapanıyor, işçi sınıfının ufkunu karartıyorlar. Yani kısacası işçi sınıfının üretimden gelen gücüne güvenerek onu harekete geçirip sorun ve istemlerine sahip çıkmasını öğütleyeceği yerde; burjuva-feodal seçeneklerden "sınıf düşmanı seçeneklerden" birini öğütüyor.

İşçi sınıfı ve emekçi halkımız (ve tabii sendikacılarımız da) bunu iyi bilmelidir ki, parlamento seçimlerine katılan tüm par-

tiler 12 Eylül partileridir. Siyasi partiler yasası, seçim yasası, parlamento iç tüzüğü ve en başta da anayasa ve bundan kaynaklanan kurumların tümü 12 Eylül generalleri tarafından oluşturulmuş ve bu partiler de bu yasalara uygun olarak kurulmuşlardır. Bunlardan ANAP dışındaki SHP, DYP-RP 1983 seçimlerine katılabilmek için çokça çırpınmalarına karşın cunta şeflerinden izin alamadıkları için seçime sokulmamışlardır. Ki bugün, o günkü cunta şefleri, o zaman bu partileri seçime sokmamakla yanlış yaptıklarını söyleyerek günah çıkarmaktadırlar.

Bugün SHP-DYP-RP gibi partiler 12 Eylül partileri olmadıklarını seçime sokulmayışlarına bağlıyorlar. Buna kargalar güler. Bu partiler de bal gibi 12 Eylül partisidir. SP istisna değildir.

SP'de işçi sınıfı mücadelesini düzen içine hapseden onun ihtilalci özünü törpüleyen, parlamentonun yüceliğini kutsayan, reformist, teslimiyetçi bir parti olmanın ötesinde değildir.

Bu partilerin 12 Eylül partileri olmaları sınıfsal yapılarıyla uygunluk taşımaktadır. Bu partilerin (Sosyalist Parti dışında) hepsi egemen sınıfların değişik çıkar gruplarının siyasal temsilcileridir.

Hepsinin ortak yönü sömürücü zalimlerin çıkarlarını temsil etmelerindedir. Bu anlamda hangisi desteklenirse desteklensin, hangisine oy verilmesi istenirse istensin bu tavrı açıktır ki düzenin yedeği olmaksızın başka bir anlam taşımaz. Bu tavrı patron-ağa düzenine soldan destek verme ve sınıfa ihanet tavrıdır. İşçi sınıfı elbette bunu görecektir ve günü geldiğinde bu teslimiyetçi bürokrat sendikacılardan bunun hesabını

soracaktır.

SEÇİMLERDE DOĞRU TUTUMU KİMLER TEMSİL EDİYOR?

İşçi sınıfı ve emekçi halkımızın çeşitli vaatlerle yıllar yılı kandırıldıklarını kendi öz deneyimleriyle görerek bu düzenden ve partilerinden önemli oranda koştukları günümüzde, sendikal hareketin başına çöreklenmiş olan bürokrat-reformist yönetimlerin geleneksel rolünü oynattıkları işçi sendikalarının tavrı oldukça olumsuzdur. Bunlar hem seçimlerin anti-demokratik bir sistemle yapıldığını söylemekte, hem de bu anti-demokratik uygulamaya alet olarak seçimlere katılmakta ve katılmaya çağırılmaktadırlar. Aslında bunlar farkında olarak ya da olmayarak faşist diktatörlüğün yedeğine düşmektedirler. Bu seçim bunu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Sınıf bilinçli işçiler ve emekçiler şunu iyi bilmektedirki; sandıktan kim çıkarsa çıksın, hangi parti hükümet olursa olsun, bugünkü uygulamalarda temelden bir farklılık olmayacaktır: İşten çıkarmalar, hayat pahalılığı, baskı, devlet terörü, hak gaspları vb. olduğu gibi devam edecektir. Verilen her oy düzenin onaylanması anlamına gelir ki, bu bize zam olarak zulüm olarak, hak gaspı olarak, Kürdistan'da daha yoğun devlet terörü olarak geri dönecektir.

Örneklerini yukarıda konu ettiğimiz önemli bir işçi potansiyeline sahip olan sendikaların oluşturduğu, mevcut egemen sendikal hareketin bu rezilce tavrıyla sınıf bilinçli işçilerin ve *Devrimci Demokratik Sendikal Hareketin* doğru tavrı karşılaştırıl-

dığında gerçek sınıf çıkarlarını kimlerin temsil ettiği ve edeceği anlaşılmaktadır.

Egemen sınıfların her türlü demogoji ve aldatmacalarını açığa çıkarıp teşhir edeceği ve sınıfın sorun ve istemlerini kamuoyunun gündemine getirerek çözümü için üretimden gelen gücü kullanarak egemenleri zorlayacağı yerde, işçi sınıfını onların kuyruğuna takmaları ya da işçi ve emekçi sınıfların sahip olduğu oy potansiyelini egemen sınıf partilerine pazarlamaları yönündeki tutumlarına karşılık, *Devrimci Demokratik Sendikal Birlik*, seçimlerde doğru bir tutum takınarak işçi sınıfı ve emekçi halk yığınlarını seçim oyunlarını bozmaya çağırmış, bu konuda çıkardığı bildiriyle kitlelerin ufkunu açarak bilincini aydınlatmıştır.

Dergimiz bu bildirideki tutum ve tavrı doğru bulduğu için kendi özel sayısı olarak kitlelere en geniş oranda ulaşmasını sağlamayı da doğru bulmuştur. Bu doğru tavrı sayfalarımıza da alarak yeniden aktarmak istiyoruz ki bu seçimde kimin doğru tutumu ve sınıfı temsil ettiği anlaşılsın:

"Başta işçi sınıfımız olmak üzere çeşitli milliyetlerden emekçi halkımızın sorun ve istemlerini çözme ve bunun için gündemde olan anti-demokratik yasa, kararname ve düzenlemeleri kaldırmak yerine; yeni baskı yasaları, yeni ekonomik sömürü paketleri ve zamları daha da arttırarak gündeme getirmek için önümüze koydukları ve bizi alet etmek istedikleri seçim oyununu bozalım, onların bu oyununa alet olmayalım.

(...) oy vererek sorun ve istemlerimizin çözülmesini beklemek yerine, üretimden gelen gücümüzü harekete geçirerek hak ve çıkarlarımızı korumalı, geliştirmeli ve yeni mevziler yaratmaya çalışmalıyız.

(...) Bugün parlamentoya girme mücadelesi veren ANAP, SHP, DYP, DSP, RP gibi partiler egemen sınıfların değişik kliklerinin siyasal temsilcileridir. Hepsinin ortak yönü sömürücü zalimlerin çıkarlarını temsil etmektedir."

DDSB BİLDİRİSİ YENİ DEMOKRASİ ÖZEL SAYI 17

DDSB: (Devrimci Demokratik Sendikal Birlik) Mevcut egemen sendikal anlayışın işçi sınıfının oyunlarını egemen sınıfların partilerine pazarlayacağını ve dolayısıyla işçi sınıfını egemen sınıf partilerinin peşine tacağını görerek işçi sınıfını buna karşı uarmayı ve bu anlayışı teşhir etmeyi görev kabul ederek tavrında bunu da yansıtmış ve işçi sınıfının tavrının ne olması gerektiğini doğru olarak saptamıştır.

"İşçiler-emekçiler!.. Bizleri düzenin kuyruğuna takanlar ve düzenin çarklarının dönmesi için bizi alet etmek isteyenler sadece düzenin siyasal partileri değildir; onların yanı sıra bizleri örgütleri olan sendikalarımızın başına çöreklenmiş bürokrat sendika ağaları da aynı yönde çaba harcamaktadırlar. Düzene karşı, üretimden gelen gücümüzü harekete geçirip, güçlü muhalefetler örgütleyerek

onların karşısına çıkma, hak ve istemlerimizi bu gücümüzle koruyarak kazanma yerine bizleri düzene yedekleyen ve onların kuyruğuna takan bu işçi düşmanlarının sözlerine de kanmayalım.

Sözleşme masalarında emeği pazarlama alışkanlığını bu kez de seçimlerde oy pazarlamaya dönüştüren bürokrat sendika ağalarının da oyun ve kandırmacalarına gelmeyelim; onların ikiyüzlülüklerini açığa çıkararak teşhir edelim.

Bütün bu gerçekler ışığında bize düşen görev ve sorumluluk düzen partilerine oy vererek egemen sınıfların oyununa gelmemektir. Yapılacak şey seçimlere katılmamak, sandık başına gitmemek, seçimleri boykot etmektir.

(...) 1946'ya kadar olan tek partili dönem ve 1946'dan sonra çok partili seçimler emekçiler yararına temelde neyi değiştirmişki, '91 seçimleri de değiştirmisin? Onları partileriyle, adaylarıyla, destekçileriyle bir başına bırakalım ve kurtuluşun kendi güçlü kollarımızla gerçekleşeceği bilinciyle DEVRİMCİ DEMOKRATİK SENDİKAL BİRLİK anlayışı etrafında örgütlenerek mücadelemizi yükseltelim..." (YENİ DEMOKRASİ Özel Sayı 17)

Bu aktardığımız pasajlardan doğru tavrı kimin temsil ettiği herhalde anlaşılmalıdır. Bu anlayışla biz de işçi sınıfının çıkarlarını mevcut egemen sendikal anlayış sahiplerinin değil de DDSB anlayış sahiplerinin olduğu gerçeği dile getiriyor ve işçi sınıfını bu anlayış etrafında kenetlenmeye çağırıyoruz.

MEMUR HAREKETİ SEÇİMLERE BEL BAĞLAYABİLİR Mİ?

Devlet Partileri Büyük Bir Lütüfta Bulunarak "Memura Sendika Kurma Hakkı Vereceğiz" Dediler...

Evet, devletin parlamentoda veya parlamento dışındaki siyasi partileri biz emekçilerini rahatlatmak, huzur ve güven içinde çalışmamızı sağlamak, insanca yaşamamız için gerekli ekonomik ve sosyal koşulları yaratmak için çırpınıp duruyorlar (!) Adeta bizi düşünmekten gözlerine uyku bile girmiyor. Tüm dertleri, kaygıları bizleriz (!) -kendileri için hiçbirşey istemiyorlarmış (!) Hatta isterlerse namertlermiş!- Neyse biz bu NAMERTLİK işini fazla karıştırmadan geçelim. Ondan herkes kendi payına düşeni alarak (ama fazla kapışmadan) kardeş kardeş geçinsinler...

Devlet, devletin partileri hatta onun hükümeti seçimler nedeniyle "hak"tan, "hukuk"tan, "adalet"ten, "insan hakları"ndan vs. bahsetmeye başladılar. Gerçi bunu zaman zaman yapıyorlardı. Ancak bizleri şaşırtan yeni bir "hak"tan daha sıkça bahseder oldular. Daha da ileriye giderek "hak savunucusu" kesiliverdiler. Hemen bunun ardından da bir

vaad olarak "eğer bizi seçerseniz... CEĞİZ, CAĞIZ" gibi kendimizi bildik bileli tekerleme haline dönüştürülen anlamsız tümceler sarfetmektedirler. Meğer bunların derdi başkaymış. Yoksa durup durup neden böyle garipliklere girsinler ki? Tüm bu canbazlıklar kılıktan kılığa girişler, zoraki tebessümler, herkesin dostu ve kurtarıcıları oldukları palavraları vs. vs'lerin hepsi OY içinmiş! Bizler de ne kadar safız. Hiç olayın bu yönünü düşünmeden, tüm o şatafatlı sözlere kendimizi tutamayarak "ne kadar güzel" deyiverdik. Oysa mantıklı düşünen her insan açısından bunun hiç bir yanında güzellik olmadığı görülebilir. Yani güzellik bunun neresinde?

TC (Türkiye Cumhuriyeti) kuruldu kurulalı biz devlet memurları hep vardık. Daha öncekileri de vardık. Ancak bugüne kadar kimse çıkıp bu kadar açıktan "biz memurun haklarını vereceğiz" deyip, memur "dostu" kesilmemiştir. Neden bugün birdenbire "memur hakkı"ndan çokça bahseder oldular. Bizlere "sendika hakkı" (siz bunu şimdiden tabela hakkı olarak anlayın) taniyacıklarını,

sendika kurmak memurun en doğal hakkı olduğunu söylüyorlar. Peki sormak gerekir. Şimdiye kadar bu ülkede memur yok muydu? Memurun ekonomik, demokratik ve benzeri haklarına sahip olmaları istemleri "doğal" değil miydi? Her ne hikmet ise siyasi partiler birdenbire demokrasi havarisi kesiliverdiler. Oysa bırakalım Türkiye halklarının dünya halkları bile ülkemizde *demokrasinin ırzına nasıl geçildiğini* ayrıntılarıyla bilmektedir. Buna rağmen bu siyasi partilerin çıkıp hiç utanmadan, demokrasiden, insanlıktan bahsetmeleri utanç aynı zamanda da ibret vericidir. Devlet bürokrasisinin dişlileri arasında ezilerek önce kendine sonra da topluma yabancılaştırılarak robot haline getirilmeye çalıştırılan memur, nasıl bir anda devlet partilerinin gündemine girdi? Oysa daha bir yıl önce hatta 5-6 ay önce memur "en doğal hakkı" olan sendika kurma çalışmalarında bu devletin polisi, MİT'i, tarafından tartaklanarak karakollara, siyasi şubelere tıkılarak işkence edildi. Kafa-göz yarılarak yerlerde sürüklendi. Devletin güçleri memura karşı en vahşice saldırılarda bulunurk-

en bu siyasi partilerin hiçbirinin sesi çıkmadı. Hatta memurun "en doğal" bu en demokratik hak arayışını başta hükümet partisi ANAP olmak üzere siyasi partilerin hepsi "dış mihrapların kışkırtması" şeklinde niteleyerek memur sendikalarına yönelik Haçlı Seferi başlattılar. (Arada birilerinin çatlak sesleri bu durumu değiştiremez) Tüm memur sendikalarının kapıları mühürlendi ve sendika kurucusu memur arkadaşlarımız hakkında soruşturmalar açıldı. Peki sormazlar mı? Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu? Bir yanıla en kaba, en ilkel, en despot, en barbarca yöntemlerle memura saldırıp onu ezeceksiniz, varlığına tahammül edemeyeceksiniz, diğer yanıla bugün çıkıp "memura sendika hakkı vereceğiz" diyeceksiniz. Bununla kimi inandıracaksınız? Yağma yok beyler... Bunun adı: SAHTE-KARLIKTIR, İKİYÜZLÜLÜKTÜR.

Memurun sendikal örgütlenmesi konusunda ANAP, DYP, SHP ve diğerleri birbirinden farksızdırlar. Hiçbiri samimi ve gerçekçi değildir. Hepsinin hesabı biz memurları oy deposu haline getirmek. Olayın bir yanı bu iken, diğer yanı da tabandan gelişen ve GREVLİ-TOPLU SÖZLEŞMELİ SENDİKA şiarımız karşısında paniklemediler. Bugün eğer bu devletin partileri bizden bahsediyor ve bizi denetimlerine almak için binbir yola başvuruyorlarsa bu bizim MÜCADELEMİZİN geldiği boyutun bir ürünüdür. Biz üretimden gelen muazzam gücümüzü ÖRGÜTLÜ GÜÇ'e dönüştürdüğümüz için isteseler de, istemeseler de kabul etmek zorundadırlar. Bu

gücümüzü dostumuz da, düşmanımız da biliyor ve bizi bu duruma getiren en önemli şey kuşkusuz ki MEŞRULUĞUMUZ'du. Haklılığımızdı ve biz bu meşruluğumuzu gerici, çğdışı iktidarın yasalarının arasına hapsedseydik bugün hiçbir varlığa ve etkinliğe sahip olmazdık. Birakalım siyasi partileri kendimiz üzerinde bile etkili olamazdık. İşte bizim MEŞRULUKTAN anlamamız gereken şey bu olmalı. Yani mevcut meşru olmayan yasalara göre meşruluk arayışına girmemiz ve kendimizi ona hapsedmemiz düşünülmemelidir. T.Özal'ın yemin billahlarla sahip çıkacağını söylediği ve daha sonra yüzlerce defa çiğneyip meşru görmediği, kendisinin varoluş koşulunu yaratan yasalar bizim için meşru olabilir mi? Hayır... Bizim meşruluğumuz daima üretimdeki yerimiz ve sosyal konumumuzdan kaynaklanır. Eğer konumumuzu böyle koymazsak hiçbir zaman hak ve özgürlüklerimize sahip olamayız. Hep "devlet baba" icazetinden medet umacağız. Oysa biz biliyoruz ki, "devlet babanın" felsefesi daha fazla kâr, daha fazla insanlık dışı yaşam koşullarına mahkum etmektir. Bunu bilmeyen var mı? Varsa tüm yaşadıklarını gözünün önüne getirsin ve düşünsün.

Grevli-toplu sözleşmeli sendika mücadelemizde bizleri satarak tabela sendikacılığına dönüşen Eğitim-İş, Genel Sağlık-İş ve belediyede de alttan alta hazırlıkları süren icazetli arayışlar bugün siyasi partilerin(özellikle ANAP'ın) gözbebekleri haline geldiler. Devlet partileri bunlara can simidi olarak bakmaktadırlar. Devlet partileri için bu tabela sendikacı-

lığı bulunmaz bir fırsattır. Hem "bakın biz memura sendika hakkı verdik" diyecekler, hem de grevli-toplu sözleşmeli sendika ilkesinden taviz vermeyen bizim sendikalarımızı kapatarak bize tek tip devlet (tabela sendikacılığını dayatacaklar). Tıpkı gerici, çğdışı, işçi düşmanı Ş.Yılmaz başkanlığındaki Türk-İş gibi. Ama bunun grev, toplu sözleşme yetkisi bile olmayacak... Evet seçim öncesi ANAP'tan DYP'ye ve SHP'den DSP'ye kadar bütün partilerin "memura sendika hakkı vereceğiz" dedikleri sendika böyle bir sendikadır. Yani tabela sendikası... Biz bunu kabul etmedik, etmeyeceğiz. Bizim sendikamız toplu sözleşme yetkisine sahip, demokratik tabanın söz ve sarar sahibi olduğu kitlese bir sendika ve gerektiğinde üretimden gelen gücünü kullanarak grev hakkını kullanabilecek bir sendika olmak zorundadır. Böyle bir sendikaya sahip olmamızı hiçbir siyasi parti istememektedir. Bu onların siyasal karakterinin bir ürünüdür. Ancak biz onların tüm engellemelerine ve oyalamalarına rağmen bugüne kadar sendikalarımızı kurduk. Buna örgütlü bir güçle ulaştık. İşte bizim tek silahımız bu. Yani örgütlü gücümüz... Bundan sonra bu örgütlü gücümüzün daha da üst boyutta kullanarak, toplu sözleşme ve grev hakkımızı alacağız. Unutmamalıyız ki hak verilmez alınır. Bunun örneklerini çevremizde yüzlerce kez yaşadık ve gördük. O halde hep birlikte şuna inanmak ve haykırmak gerekiyor: Sendikamızı biz kurduk, grev hakkımızı toplu sözleşme hakkımızı da biz

ALACAĞIZ...

ÜLKEMİZ EĞİTİM EMEKLİLERİNİN ÖRGÜTLENME MÜCADELESİNDEKİ SÜRECİ VE GÜNÜMÜZDE EĞİT-SEN

İnsanlık tarihi; sınıfların ortaya çıkışı ve toplumsal mülkiyetin özel mülkiyete dönüştüğü günden bugüne sömüren ile sömürülen, haklı ile haksız arasındaki kavgalar ve mücadeleler tarihidir. Sömürenlerin sömürülerini sürdürmek için başvurdukları baskı, zulüm ve çeşitli oyunlarına karşılık; sömürülenlerin isyanı vardır; haklının, doğrunun ve insanlık onurunun koruması mücadelesi vardır. Sınıfların ortaya çıkmasıyla birlikte üretim araçlarının mülkiyetini elinde bulunduranlar, mülksüzlere karşı zoru, yani devleti örgütlemişlerdir. İktidar aracı devlet, üretim araçları sahiplerinin mülksüzler üzerindeki egemenliklerini sürdürebilmenin baskı aracı olmuştur. Üretim araçlarının mülkiyet ve mülksüzleri sömürme biçimine göre farklılaşan toplumsal sistemlerin iktidar olma biçimi de mevcut üretim tarzına denk düşmektedir. Egemen olmayan sınıf ve katmanların da egemenlere karşı sürdürdükle-

ri mücadele ve örgütlenme biçimleri de farklı toplumsal sistemlerde değişiklik göstermektedir. Örgütlü mücadele vermeksizin varolan iktidarın alınamayacağını, eski üretim ilişkilerinin gelişen üretici güçlerin önünde engel olmaya başlamasıyla yeni üretim ilişkilerinin biçimlendirdiği ve değişen sürece damgasını vuran sınıfın iktidar olmaksızın eski üretim tarzını değiştiremeyeceğini insanlık tarihinin bu zengin kalıtından öğreniyoruz.

Ülkemizdeki sınıf mücadelesinin tarihi de hayli eskilere dayanmaktadır. Sömüren ve sömürülenler arasındaki bu kavga, tarihin çeşitli süreçlerinde farklı biçimlere bürünmektedir. Ülkemizin sosyo-ekonomik yapısına göre biçimlenen sınıf ve katmanlar, bu farklılıklarını mücadeleye katılmada da gösterirler.

Ülkemizde ezen ve ezilen arasındaki mücadelede biz eğitim emekçilerinin de önemli bir yeri vardır. Çağımıza temel çelişki olarak damgasını

vuran proletarya ile burjuvazi arasındaki uzlaşmaz çelişki de küçük burjuva yapısından gelen kararsızlığı ve bunda sınıf bilinçli proleter önderliğin sürece damgasını vurmada yetersiz kalması nedeniyle gerçek bir sınıfsal zemine oturulamamıştır bugüne kadar.

Eğitim emekçilerinin ilk örgütlenme çalışmaları 1908'de 2. Meşruyetin ilanı ile kurulan "Encümen'i Muallimin"de başlamıştır. Bu dernek yönetim yanlısıdır. Buna tepki olarak daha ilerici bir içerikle (bilimsel eğitimi savunan) başkanlığını öğretmen Zeki Bey'in yaptığı *Muhafaza-i Hukuk-u Muallimin Cemiyeti* kuruluyor. İki örgüt birleştikten kısa bir süre sonra Hareket Ordu-su'nca 31 Mart 1909'da kapatılıp, Zeki Bey tutuklanıyor.

1914'e kadar süren örgütsüzlük dönemi 1914'de Muallimler Cemiyeti'nin kurulmasıyla son bulmuştur. 1919'da İzmir'in işgalini protesto amacıyla yapılan Sultanahmet mitingini düzenlemiştir. Türk büyük burjuvazisi ve

toprak ağalarının önderliğinde gelişen Kemalist hareketin güdük anti-emperyalist niteliğini öne çıkaran çalışmalarıyla halkın örgütlenmesi, Anadolu'ya her türlü yardımın yapılması çalışmalarının yanında emperyalist işgale karşı cepelerde de savaşa katılmışlardır.

1920-1921 yılları arasında maaşlarını alamayan öğretmenlerin derslere girmeyerek boykot yaptıklarına tanık oluyoruz. Bu iki eylemin sonucunda da öğretmenler mevcut iktidara istediklerini kabul ettirmişlerdir.

7 Mayıs 1921'de ilk merkezi birlik olan Türkiye Muallimler ve Muallimler Cemiyeti Birliği'nin kurulduğunu görüyoruz.

1925 yılında Kemalistlerin sınıfsal konumlarından gelen muhalefete tahammülsüzlükleri Takrir-i Sükun yasası ile gözler önüne serildi. Toplumun diğer kesimlerindeki tüm örgütlenmelerin yasaklanmasına karşın Mustafa Kemal ve İnönü'nün üye olduğu Türk Muallimler ve Muallimler Cemiyeti Birliği'nin 1928 yılında kendiliğinden fesholunana kadar kapatılmadığını görüyoruz.

1948'den başlayarak yerel öğretmen derneklerinin birleşerek Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu adıyla üst kuruluşu oluşturdu. Uzun süre düzenle uyuşan bu federasyonun bütün faaliyeti "gelen bakana yemek, giden bakana çiçek vermek" oldu. 20 Şubat 1963'de gerçekleştirdiği büyük Eğitim Mitingi en büyük eylemidir. Öğretmen örgütlenmesinin ilk sendikal deneyimi olan Türkiye Öğret-

menler Sendikası bu örgüt içinde doğdu.

1961 Anayasası'nın içerdiği sendikal haklar konusunda birtakım örgütlenmelerle birlikte gündeme gelen TÖS (Türkiye Öğretmenler Sendikası) toplu-sözleşme, grev, protesto gösterilerinde bulunma vb. hak alma mücadelesini kesin bir biçimde yasaklayan yasalarla, tabela sendikası sınırlarının ötesine gidemeyen-8.7.1965'te 92 öğretmen tara-

1920-1921 yılları arasında maaşlarını alamayan öğretmenlerin derslere girmeyerek boykot yaptıklarına tanık oluyoruz. Bu iki eylemin sonucunda da öğretmenler mevcut iktidara istediklerini kabul ettirmişlerdir.

findan kuruldu.

1969 yılında 120.000 katılımı 15-19 tarihleri arasında gerçekleştirdiği eğitim boykotu, 15 Şubat 1969'da 40.000 katılımı gerçekleştirdiği Eğitim Yürüyüşü, 4-8 Eylül 1969'da gerçekleştirdiği Devrimci Eğitim Şurası ile eğitim emekçilerinin sürdürdüğü mücadelede yerini aldı. 12 Mart 1971'de Askeri Faşist Cunta tarafından kapatıldı.

Ülkemiz eğitim emekçilerinin varolan tüm baskı ve engellere karşın sürdürdüğü mücadele, 3 Eylül 1971'de kurulan TÖB-DER Çatısı altında

devam ettirildi. İlk kez Türkiye'de öğretmen kesiminin büyük çoğunluğunu örgütleyen TÖB-DER 12 Eylül 1980'de kapatılmadan önce üye sayısı 200.000'e, şube sayısı 670'e çıkmıştı. (Bugün gelinen süreçte bu insanların nerede olduğu sorusuna aranacak yanıtların arasında reformist ve reformistlerle kol-tuk ilişkisini kesmeyen içi boş örgütlenme anlayışlarını - aslında baş nedenlerden biri olarak saymak gerekir.)

TÖB-DER'in bünyesinde gerçekleştirilen eylemlilikler:

◆ 1975 15 Şubatında Faşizmi ve Pahalılığı Protesto için 67 il merkezinde gerçekleştirilen kapalı salon toplantıları,

◆ 1976 yılı sonlarında DGM'ye Hayır Yürüyüşü,

◆ 4-11 Şubat 1979'da düzenlediği Demokratik Eğitim Kurultayı,

◆ 24 Aralık 1979'da Kahramanmaraş faşist katliamını protesto etmek için yapılan 1 günlük boykot.

1980'li yıllarda komprador burjuvazi ve toprak ağaları kitlelerin yükselttiği toplumsal muhalefeti artık ona dar gelen parlamento giysilerini bir kenara atarak yaklaşan ölümünü geciktirmek amacıyla emperyalist efendilerinin de talimatlarına uyararak, asker giysileriyle 12 Eylül Askeri Faşist Cuntasını tezgahladı.

12 Eylülcüler varolan bütün kitle örütlerinin kapısına kilit vurarak, 1.5 milyondan fazla insanı işkenceden geçirerek, 50 kadar idam, 150 kadar işkencede ölüm olayları, yarattıkları korku ve yılgınlık psikozu ile kitleleri tepkisiz yığınlar haline dönüştürmeye çalıştı.

Halka yakın olması ve

İlk kez Türkiye'de öğretmen kesiminin büyük çoğunluğunu örgütleyen TÖB-DER 12 Eylül 1980'de kapatılmadan önce üye sayısı 200.000'e, şube sayısı 670'e çıkmıştı.

ÇALIŞAN EĞİTİM EMEKÇİLERİNİN SENDİKALAŞMA MÜCADELESİNE EĞİT-DER'İN KATKILARI VE EĞİT-DER SÜRECİ

1988 yılında çalışan eğitim emekçilerinin 657 sayılı yasayla önüne konan örgütlenme engelini aşmak ve çalışanın çağdaş örgütlülük biçimi olan grevli toplu-sözleşmeli sendikaya ulaşmak amacıyla emekli ya da çeşitli yollarla meslek dışına itilmiş eğitim emekçileriyle EĞİT-DER'i kurdular. Bu amaç doğrultusunda EĞİT-DER önceliği sendikalaşmaya verdi. Ve Şubat 1989'da yapılan 1. Olağan Genel Kurul'da gündemin birinci maddesi olarak bunu açıkladı. Kongre'de EĞİT-DER'den EĞİT-SEN'e sloganı atıldı.

1. Kongrede görevi devralan Feyzullah Ertuğrul ve ekibi 21-23 Eylül 1989 tarihinde yapılan "Sendikal Haklar Kurultayı"na çağırıldığı İnönü, Demirel, Erbakan, İlesever gibi faşistinden gericisine kadar bir dizi politikacının kendilerinin ne kadar olanak hazır olduklarını kanıtladıkları konuşmalarla öğretmen dostu olduklarını, iktidara geldiklerinde sendika vermeye tanınmasına karşın çalışan öğretmenlere söz hakkı vermeyerek uzlaşmacı düşüncelerinin ilk ipuçlarını ortaya koydu.

Genel Merkez eğitim emekçilerinin yükselttikleri mücadeleyi "gruplaşmalara karşı olduklarını ilan ede ede

"yasallık sevdaları"na ulaşmak için her türlü yolu geçerli gören mülteciler grubunun kuyruğuna takma telaşıyla "Sendika Girişim Kurulu" oluşturulması amacıyla imza kampanyası başlattı. Onlar sendika hakkının birtakım pazarlıklarla egemen sınıflardan koparılabilirliğinin hesaplarını yapıyorlardı.

Genel Merkez 15 Şubat 1990 günü genelgesiyle sendika üyelerinin saptanarak Sendikal Haklar Komisyonlarının oluşturulması zamanının geldiğini şubelere ilettiler.

Bu konuda eğitim emekçilerinin çoğunluğu fiili (edimsel) sendikacılığı tam olarak yerine getiremediklerini, nasıl bir sendika sorsuna tabanın verdiği yanıtı belirginleştirmeyen sendika kurma noktasına gelinemeyeceği noktasında itirazda bulundular.

O güne dek yaşanan süreçte Genel Merkez'in anti-demokratik ve taban iradesini hiçe sayan tutumlarına karşı onların gerçek yüzlerinin bilinmesine karşın bu maskenin düşürülmesi noktasında kararlılık göstermesi ve olayların akışına bırakılması, Genel Merkez'e muhalefet yürüten anlayışların eksikliğini vurgulamak gerekir.

EĞİT-DER'de bunlar yaşanırken, Niyazi Altunya ve 22 arkadaşı (bunlardan birisi 14 Eylül 1980'de faşist cuntaya başarılar dileyen ve minnet duygularını ifade eden telgrafı çeken ve bugün de aynı düşünceyi savunduğunu söyleyen "Öğretmen Dünyası" dergisi yazarları müdürü Ayhan Saruhan'dır) EĞİT-DER'in başlattığı sendika kurma çalışmaları

mücadelesi geleneği nedeniyle sınıflar tarafından her zaman çıban başı olarak görülen ve özellikle 12 Eylülcülerin dişlerini gıcırdattığı eğitim emekçileri bu dönemde yoğun ekonomik ve siyasal baskılara uğradı. Eğitim kurumlarının anti-bilimci Türk-İslam sentezlerinin işgali altında tutulduğu, gerici ve faşist yöneticilerin işbaşında bulunduğu, eğitimcilerin boş vaatlerle, saçma söylevlerle aldatılmasına eğitim şuralarıyla, enflasyona karşı hep geri olan maaş artışlarıyla uyutulmaya çalışıldığı, geçimlerini sağlamak için birden çok işte çalışmak zorunda bırakıldığı, 20.000 TÖB-DER üyesinin meslek dışına atıldığı ülkemizde, uzun bir örgütlenme geleneğine sahip eğitim emekçilerinin suskunluğu 1986 yılından başlayarak yayına geçen ABECE dergisi ve onun geliştirdiği tartışma ortamında Eğitimciler Derneği'nin (EĞİT-DER) kurulmasıyla noktalanmıştır. Bu anlamda eğitim emekçilerinin bugün sürdürdüğü örgütlenmesinin çıkış noktası olarak görülebilir.

larını öğretmenler adına üstlendiklerini kamuoyuna ve eğitim emekçilerine ilan ediyordu. 15 Şubat Genelgesinin şubelere iletilmesinden sonra okullarda üyelik çalışmaları, yapılarak "Sendikal Haklar Komisyonları" oluşturuldu.

25 Nisan'da yayınlanan genelge ile de "sendika girişim zamanı ve yöntemi konusunda 12 Mayıs'ta bir toplantı yapılacağı" bildiriliyordu.

12 Mayıs'ta Ankara'da yapılacak olan toplantıya Ankara Valiliği tarafından izin verilmedi. Feyzullah Ertuğrul ve kendilerini sendika kurucuları olarak tanıtan Nizayi ALTUN-YA emekçilerinin onları kurucu olarak görmemesine karşın tabanın iradesini hiçe sayarak F.Ertuğrul Merkez Defteri'ne sendika girişimi ile ilgili toplantının 23 kişinin (kurucular belgesini hazırlayan) sendika başvurusunda yetkili bulunduğu gerekçesiyle yazarak bu 23 kişinin yanında olduğunu açıkça ilan ediyordu.

Genel Başkan taban tarafından istifası istenmesine karşın istifa etmeyeceğini ancak görevden alınabileceğini söyledi. Genel Yönetim Kurulu toplanarak Genel Başkan'ı görevden aldı.

SENDİKAL ANLAYIŞLARDA YOL AYRIMI VE EĞİTİM-İŞ'İN BAŞVURUSU

Bu arada dış desteğin sağlanması amacıyla Haziran 1990'da yapılacak ILO toplantısına yetişmek üzere alalacele Niyazi Al-

tunya ve ekibi 28 Mayıs'ta "Eğitim-İş" adlı sözde bir sendika için Ankara Valiliği'ne başvurdu. Bu alelaceleciliğin bir diğer nedeni de sendikal uzantısı olduğu reformist-mülteciler grubunun yasallaşma diyalogları sürecine ayak uydurabilmektir.

Başından beri ezici eğitim emekçileri kitleleri tarafından destek görmeyen Eğitim-İş'in sendikal anlayışı neydi?

◆ Eğitim-İş mücadelesinin ana kaynağı olan kitesine dayanmak, ondan güç almak yerine, 12 Eylül anayasasına, ILO sözleşmelerine, İnsan Hakları Evrensel Beyannameğine dayanmakta, onların boşluğuna ve desteğine güvenen, "Hak Verilmez Alınır" şiarı yerine yasaların verdiğiyle yetinen boyuneğici.

◆ Mevcut sosyal düzen içinde dahi üyelerine daha iyi çalışma koşulları, ekonomik refah sağlayabilmenin tek silahı olan grev-toplu sözleşme silahını bile eline almak istemekle derneklerden bile geri

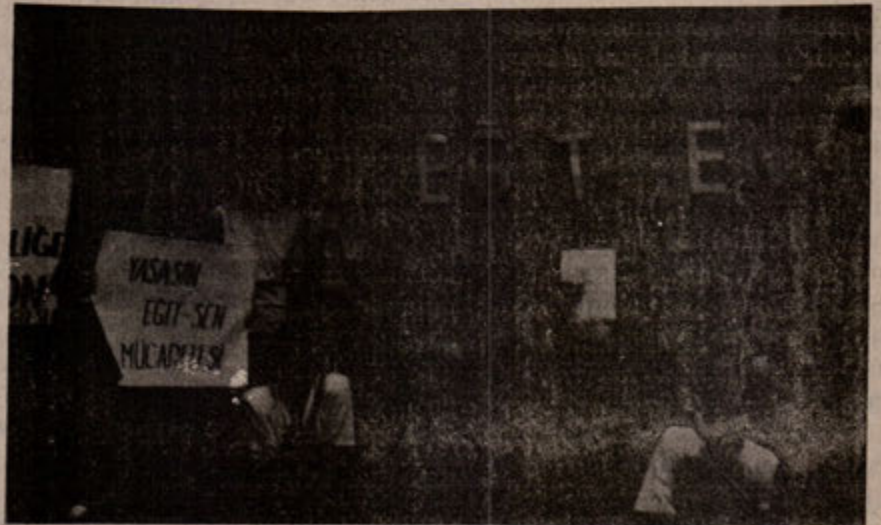
örgütlenme anlayışı.

◆ Eğitim emekçilerinin dünya ve ülke sorunlarıyla ilgilenmesini "sendikalarda politika yapılamaz" anlayışı ile reddeden,

◆ Eğitim emekçilerinin ülkedeki tüm emekçilerin mücadelesiyle birleştirilerek işçi sınıfı önderliğinde geliştirilen mücadeleye aktarılması anlayışına "tarafsızlık" safatasıyla telaşla karşı çıkarak, sınıf sendikacılığı anlayışının karşısına yasal sınırları aşmayan reformist anlayışla çıkarak gelişen radikal mücadeleyi düzen yanlısı hareketlerinin uydusuna sokmaya, hapsedmeye çalışmaktaydı.

TEMMUZ EYLEMLİLİKLERİ VE EĞİT-SEN

Eğitim emekçileri ve tüm kamu çalışanı emekçiler haziran ayında başlattıkları eylemlilikleri temmuz ayında da yükselterek (basın açıklaması,

Eğitim emekçileri amaçlarına kararlılıkla ulaşacaklar.

yürüyüş, protesto gösterisi, telgraf grevli-toplu sözleşmeli sendikal hak istemlerini kamuoyuna duyurdular. Bu eylemlilik sürecinde tüm kamu çalışanlarının ortak istemi olan Grevli-Toplu Sözleşmeli Sendikal Hak Mücadelesi dayanışma ve güçbirliği ile devam etti.

18 Ağustos 1990 tarihinde EĞİT-DER Genel Merkezi ve Şubeler Sendikal Haklar Komisyonları'nın katıldığı toplantıda *Geçici Sendikal Haklar Merkezi Yürütme Kurulu* oluşturuldu. 9 kişilik merkeze 20 bölge temsilcisi eklenerek 29 kişilik Genel Merkez yönetimi çalışmalarına başladı. Yurt çapında dağıtımı yapılan "EĞİT-SEN'e Doğru" dergisi yayınlanmaya başladı. 30 Ağustos ve 22 Eylül 1990 tarihli Genel Yönetim toplantılarını düzenleyerek bölge çalışmalarını yaygınlaştırdı. Bu toplantılar sonucu kurucu üyelik kampanyasının başlatılması kararı alındı. 17.10.1990 tarihine kadar kurucu üye başvurularının kabul edileceği, 27.10.1990'da İstanbul'da Kurucular Kurultayının düzenleneceği ve EĞİT-SEN yönetiminin belirleneceği duyuruldu. EĞİT-SEN tüzük çalışmalarını sürdürerek tabandan gelen önerileri metinleştirip taslak olarak tabana sundu.

Tüm baskılara karşın her türlü tehdit göğüslenerek Kurucular Kurultayı yığınsal bir katılımı yapıldı. Ülkenin dört bir yanından gelen 700 kurucu ve konuşan katıldığı Kurultay tüm eğitim emekçilerini sendikal ilkeler çevresinde toplama amacını önüne koydu. Kurultay tüzüğü ve programı inceleyerek somut öneriler ve

eleştirilerle tüzüğün ve programın kurultay ışığında netleştirilmesini karara bağladı. Tarih olarak 12 Kasım 1990 günü İstanbul'dan başvurması kararlaştırıldı.

12 Kasım 1990 günü İstanbul Valiliğine resmi başvuruda bulunmak ve 333 kurucu öğretmene ait belgeleri vermek üzere eğitim emekçisi ve dostlarının oluşturduğu 1500'e yakın kitle İstanbul Valiliği'nin karşısında toplandı. "*Yaşasın EĞİT-SEN*", "*Yaşasın Grevli-Toplu Sözleşmeli Sendikal Mücadelemiz*", "*Sendika Hakkımızı Söke Söke Alırız*" sloganları eşliğinde belgeler Genel Başkan ve arkadaşları tarafından Vali Yardımcısına teslim edildi ve "alındı" belgesi ile bu durum belirlendi.

EĞİT-SEN tüzüğünde:

◆ Sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışını benimseyen,

◆ Grevli-toplu sözleşmeli bir sendika hakkını savunan,

◆ Irkçı, gerici, şoven, asimilasyoncu ve cins ayrımcı eğitime karşı bilimsel eğitimi savunan bir sendika olduğunu belirtmiştir.

EĞİT-SEN'li Eğitim emekçileri benimsedikleri sınıf sendikacılığı anlayışıyla İstanbul Kamu Çalışanları Platformu'nda yer alan tüm kamu emekçileriyle birlikte Zonguldak maden işçilerinin ziyaretlerine giderek grevlerinin 24. gününde yapılan ve Ocak Ankara yürüyüşünde yer alarak "*Madenci-EĞİT-SEN Omuz Omuz*", "*İşçi-Memur Elele Genel Greve*" sloganlarıyla madencilerin yükselttikleri mücadeleyi selamlıyordu.

Emperyalistlerin ve uşaklarının Ortadoğu üzerindeki

emellerine karşı çıkararak "Savaş Hayır" mitinglerinde yerini alarak ve basın açıklamalarıyla bu haksız ve gerici savaşın karşısında olduklarını kamuoyuna duyurdular.

EĞİT-SEN'İN KAPISI MÜHÜRLENİYOR

"Kamu personelinin Sosyal Durumlarını Yeniden Düzenleme" adı altında piyasaya sürdükleri kanun hükmünde kararnameyle kamu emekçilerinin gelişen örgütlü mücadelesini frenlemek, dağıtmak ve ortadan kaldırmayı hedefleyen iktidar, 15.3.1991'de Tüm Sağlık-Sen, 16.3.1991'de Tüm Bel-Sen ve 18.3.1991'de Eğitim-Sen'i polis aracılığıyla keyfi bir biçimde mühürlediler.

Hak-hukuk tanımayan, kendi koydukları yasalara dahi saygı duymayanların bu aşağılık saldırısı aslında beklenilen bir şeydi. Faşizmin (kah parlamenter maskeli, kah açık diktatörlükler şeklinde) uygulandığı bir ülkede komprador burjuvazi ve toprak ağaları devletin kokuşmuş bürokrasisini zorlayacak ve onu parçalamaya yönelik bir örgütlenmeye ve mücadeleye elbetteki izin vermeyecekti. Bu yüzden de biz *Devrimci-demokrat Eğitim Emekçileri sendikal örgütlülüğün*, ilk başlacısından itibaren esas olarak taban örgütlülüğünün yaratılarak ve bu gücü örgütlü bir biçimde harekete geçirerek alabileceğimizi, kurulacak sendikanın da buna paralel bir şekilde faaliyet göstermesi gerektiğini öngörüyoruz.

Sendikaların herbiri ardına

Faşizmin uygulandığı bir ülkede komprador burjuvazi ve toprak ağalığı devletin kokuşmuş bürokrasisini zorlayacak ve onu parçalamaya yönelik bir örgütlenmeye ve mücadeleye elbette izin vermeyecekti.

2 Haziran 1991'de Bursa'da düzenlenen "Haksızlıklara karşı Hayır Mitingi"ne EĞİT-SEN pankartı altında katıldı. Miting sırasında "Sendika Hakkımız Engellenemez", "İşçi-Memur Elele Genel Greve", "Devlet Terörü Yasasına Hayır" sloganlarıyla işçilerle omuz omuza yürüyen eğitim emekçileri aynı dayanışma ruhuyla birlikte Türk-İş yönetimini yuhalayarak alanı terkettiler.

YENİ BİR TEMMUZ SICAĞI VE ANKARA EYLEMİ

polis tarafından mühürlenmesiyle sendikal hareket yeni bir boyut kazandı ve bunun sonucu olarak EĞİT-SEN, KAM-SEN, SAĞLIK-SEN, Tüm Sağlık-SEN, BEM-SEN, Tüm BEL-SEN tarafından oluşturulan ortak eylemliliklerin ilki 20 Mart 1991'de İstanbul Valiliği önünde 2500 kişinin katılımıyla gerçekleşti.

Eyleme ilişkin yapılan basın açıklamasından sonra pankartlar açılarak, sloganlarla Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne doğru yürüyüşe geçildi. Yürüyüşe geçilmesiyle birlikte çevik kuvvet tarafından yürüyüşçü memurların önü kesildi. Yürüyüşün engellenmesi için emir alan polisler ilk kez çok boyutlu olarak alanda bulunan memurlara saldırdılar. Yüzlerce memur coplarla dövülüp yararlanırken dokuz memur da gözaltına alındı. Yarım saat kadar süren polis vahşetine karşı memurların yer yer direndiği ve polise karşı koyduğu görüldü.

Temmuz ve Ocak ayları memur çevresinde yıllardan beri merakla hükümetçe açıklanacak zam oranlarının beklendiği günlerdir. Ve her Ocak ve temmuz ayı yaklaştığında iktidar kedinin fareyle oynadığı gibi memurların bu beklentileriyle oynar. Ama memur bu son iki yıldır bu oyunu bozdu. 1990 Temmuz sıcaklığında Grevli-toplu sözleşme sendika hakkı için meydanlarda mücadeleyi yükselterek sendikalarına doğru ilk adımlarını attılar. 1991 Temmuzunu ise memurun hak alma mücadelesinin daha görkemli günlerine tanık oldu. Haziran ayıyla birlikte gündeme gelen lokal eylemliliklerinin yanı sıra (işyerlerinde siyah giyme, toplu viziteye çıkma, banka önlerinde dövizli-pankarlı kuyruklar oluşturma) Sultanahmet'te Kamu Çalışanları Platformuna katılan sendika ve memur dernekleriyle birlikte yapılan oturma eylemiyle eylemlilikler zincirinin halkaları oluşturuldu.

2 Temmuz 1991'de sendika-

larının kapısındaki mühürlerin sökülmesi istemleri konusunda kamuoyu oluşturmak ve bu durumu protesto etmek amacıyla TBMM Başkanı ve siyasal parti temsilcileriyle görüşülmek için Ankara'ya gitmek İstanbul'da metro önünde toplanan kitle 250-300 kişilik çevik kuvvet ekibince dağıtılmak istendi. "Sadaka değil, Toplu Sözleşme İstiyoruz!", "Sendikalarımızdaki Mühürleri Sökeceğiz!" gibi pankartlar taşıyan memurların arasına gibi; kitleyi bölüp yan sokaklara dağıttılar. Akşam üzeri Topkapı'da yine bir araya gelen kamu emekçileri yeniden otobüslerine bindiler. Ankara Çiftlik kavşağında polis tarafından durdurularak 250'ye yakın kitle Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü.

Ankara dışından gelen memurları karşılamak üzere Ankara'lı ve çeşitli illerden gelen 1500'e yakın kamu emekçisi Sakarya Caddesi'nden Meclis'e doğru yürümek isteyince polisler tarafından coplandılar. Çok sayıda yürüyüşçü gözaltına alındı.

EĞİT-SEN İstanbul Valiliğinin kapatma kararına itiraz ederek 6. İdare Mahkemesi'ne açtığı davayı kazandı. Valiliğin Bölge İdare Mahkemesine itirazı da mahkemece reddedildi. 14 Eylül 1991 günü yine kitlesel katılımıyla EĞİT-SEN Genel Merkez binası açılmıştır çalışmalarına Genel Merkez binasında devam etmektedir.

Bugüne kadar ki süreçte bazı olumsuzluklara karşın yüklendiği misyonu yerine getirmeye kararlı olan eğitim emekçilerinin önünde sınıf sendikacılığı anlayışına sınıksız olarak yürütecekleri daha nice mücadele dolu günler bulunmaktadır.

Devrimci-Demokrat Eğitim Emekçileri

SAĞLIK EMEKÇİLERİNİN SORUNLARI

Geç kalmış bir olayı zamanında gündeme getiremedim diye kendimi çoğu zaman sorumlu kıldım. Düşünen yaşayan bir insan olarak bu sorunu yerine getirememek benim için oldukça kötü.

Biz sağlık emekçileri olarak sorunlarımızı dile getirmenin yanı sıra halkın sağlık sorununa da çözümler getirmek istegindeyiz. Sorunlarımızın can alıcı noktası da bizlerin de çalıştığımız ortamdan dolayı radyasyonla karşı karşıya olmamız. Onun için bu yazıyı hazırladık. Bunu iki ana başlık altında işleyeceğiz.

1- Radyasyon denetimli alanda çalışan kesimin sorunları ve istemlerimiz.

2- Radyasyon denetimsiz alanlar.

Önce radyasyon hakkında kısa bir bilgi vermek istiyoruz. İonizan radyasyonları vücut tarafından absorbe edildiğinde (soğurulduğunda) duyu organlarımız bunları duyumsamazlar. Radyasyonla karşı karşıya olan bir kişi radyasyonun ciddi biyolojik zararlarını görebilir. Bu zararları şöyle sıralayabiliriz.

1- Cilt kanserlerine neden olan, cilt üzerindeki yanıklar ve uzun süre iyileşmeyen yaralar.

2- Kan yapıcı organlara etkide bulunarak kanda değişikliğe neden olurlar.

3- Habis tümör oluştururlar.

4- Gözlerde lense etki ederek katarakt yapabilirler.

5- Generative ve organlara etki ederek costration yapabilirler.

Birincisinin etkisi cilt üzerindeki tahribat expozisyonundan kısa bir süre sonra ortaya çıkar.

a) **Radyasyon cihazları:** İçinde herhangi bir radyoaktif madde bulunduran cihazlardır. Bu cihazlar x ışını cihazları (rontgen makinaları ile) elektron proton vb. yüklü parçacıkları hızlandıran yüksek enerjili ışınlar elde edilmesine olanak sağlayan *betatron, siklotron, lineer, akselator, netron jeneratorü* gibi cihazlardır.

b) **İyonlaştırıcı radyasyon:** Madde içinden geçişleri sırasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak iyonizasyon meydana getiren elektro manyetik dalgalı (x veya gama ışınları) veya parçacıklı (alfa, beta elektron, pozitron, nötron ve diğer yüklü ağır çekirdekler) ışınlarıdır.

Ses ve radyo dalgaları gözle görünen ışınlar, kırmızı ve mor ötesi ışınlar iyonlaştırıcı radyasyon değildir. Radyasyon kaynağı, iyonlaştırıcı radyasyon yayan radyoaktif madde cihazı anlamına gelir.

1- **Radyasyon Denetimli Alan:**

Radyasyon ve radyoaktif buluşma tehlikeleri bakımından, radyasyon denetimine tabi alana giriş çıkışları ile içinde özel kurallara bağlı bulunan radyasyon alanlarıdır.

Bizler kamu ve özel hastanelerde, röntgen, diş laboratuvarı, radyoterapi, B. tamografi bölümlerinde çalışan sağlık emekçileriyiz. Yukarıda kısa da olsa radyasyonu ve radyasyon-

un zararlarını anlatmaya çalıştık. Sağlığımızın ne kadar güvencede olduğu ortada. Yalnız bizler bu konuyu işlerken birkaç hafta önce Çernobil Çocuklarının ve ülkemizin aydınlanmayan, halka yanlış bilgi aktaran bilim adamları ve yöneticilerinin kendi kariyer ve makamlarından korktukları için halkın sağlığını hiçe sayan beylerin, pašaların, o günkü demecileri ve ölü doğan bebeklerin olaylarını hatta Çernobil kuzularının ölüm olaylarını gündeme getirmeyi bir görev saydık.

Öncelikle bu alanlarda çalışan insanlar olarak sorunlarımızdan söz etmek istiyoruz. Çoğumuz yıllardır radyasyon alanlarında gelişi güzel çalışıyoruz. Ve yine çoğumuz radyasyonun ne olduğunu, zararlarını dahi bilmiyoruz. Nasıl olsa "Bize birşey olmaz" veya "daha önce çalışıp emekli olanlar var neden onlara birşey olmamış" diye geçiştirenler var. Sonuçta birilerinin bu konularla ilgilenmesini bekliyoruz. Yani boşa giden zaman deniyor buna. Zaman geçiyor, altıbuçuk adım bir yöne sonra öteki yöne. Eğer saniyeleri sayarak esneye esneye saate bakmamızı gerektiren bir bölüm yaşıyorsan, yani zamanın kendisi bir olay durumuna geliyorsa, bilincimizdeki o "zaman" bölümünün belleğimizden çok çabuk silineceğinden emin olabiliriz. Unutulmayan zaman, zamanı unutarak yaşadığımız zamandır. En verimli zaman ise geçerken bilinimizde yer etmeyen zamandır.

Bizler özel hastaneler ve kli-

riklerde röntgen ve bilgisayarlı Tomografi laboratuvarlarında çalışıyoruz. Röntgen cihazlarının çoğu eski ve bozuk makinalar. Dozometremiz olmadığı için radyasyon ölçümü yapılamamaktadır. Günde 8-10 saat çalışıyor, yıllık izinlerimizi zor kullanabiliyoruz. Günde üç kez süt verilmesi gerekirken onu bile almıyoruz. Kamu kesimi hastanelerinin çeşitli röntgen bölümlerinde çalışan arkadaşlarımız beş saat çalışırken yılda bir ay radyasyon izni kullanıyor. Bu dokuz ay oniki ay üzerinden emekliliğine işleniyor. Bazı kamu kuruluşu hastanelerinde ise aynı haklar uygulanmıyor. Örneğin radyoterapide aynı binaadaki tedavi teknisyenleri beş saat çalışırken, personel ve hemşirelerin bir bölümü sekiz saat çalışmak zorundalar. Ayrıca bizim kullandığımız bir aylık izni onlar kullanamamaktadırlar. Oysa orada çalışan tüm sağlık emekçileri diğer teknisyenler gibi hastayı tedavi odasına alıyor, onunla direk ilgileniyor yani aynı alan içindeler. Buna karşın bazı yöneticilerimiz "yok canım siz radyasyon almıyorsunuz" diyor.

Bizim için öngörülen koruyucu önlemlerin arasında; her altı ayda bir kan tahlillerinin yapılması, günlük süt ve yoğurdun verilmesi, fazla doz alanlara da üç ay izin kullanma hakkının verilmesi gerekiyorken, tüm bunlar 12 Eylül Askeri Faşist Darbesiyle birlikte ellerimizden alındı.

Bizler sağlık emekçileri olarak bu sorunlarımızın tek tek çözülemeyeceğinin bilincindeyiz. Ancak kendi çatısı altında toparlanak örgütlü bir güç oluşturup gasp edilen haklarımızı geri alabiliriz. Onun için bu konuda sendikamızda geniş bir toplantı yapılmasını ve tüm ra-

dyoloji alanında çalışan sağlık emekçilerinin haklarını tartışıp, gerekli girişimler de bulunulmasını sağlamalıyız.

İSTEMLE RİMİZ:

- * Günde 5 saat çalışma süresi,
- * Yılda 1 ay şua izni,
- * Düzenli olarak günlük yoğurt veya süt verilmesi,
- * Radyasyon alanında çalışan herkesin ayırım yapılmadan bu haktan yararlanması,
- * Çalışanların her 6 ayda bir sağlık kontrolünden geçirilmesi,
- * Bu hakların kamu hastaneleri, özel hastaneler ve kliniklerde Tabipler Odası vasıtasıyla duyurulması.
- * *Bilindiği üzere: 3153 sayılı kanuna istinaden çıkarılmış bulunan 27.6.1939 tarihli, 11/1807 sayılı rodyum ve elektrik tedavi müesseseleri hakkındaki, nizamnamenin 21. maddesi röntgende çalışan personelin laboratuvarında röntgen ve radyum ile daimi olarak günlük fiili çalışma süresi 5 saat olarak belirlenmiştir.*

2- DENETİM ALTINDA OLmayan SAHA

Radyasyondan korunma memuru veya sağlık fizikçisinin

Çernobil'in mi, emperyalizmin mi kurbanları?

denetimi altında bulunmayan yerlerdir.

a) Radyasyon Kazası;

Temel radyasyon korunması standartları ile öngörülen sınırlar üzerinde radyasyon dozu alınması veya radyoaktif bulaşma meydana gelmesiyle sonuçlanan istek dışı olaylardır.

b) Radyoaktif Yağışlar;

Atmosfer içinde oluşturulan nükleer ve termonükleer patlamalar sonucu radyoaktif parçaların yeryüzüne inmesi olayıdır.

1986 Yılında Ukrayna'nın Çernobil kentinde patlayan nükleer santralin kurbanı milyonlarca insandan 20.9.1991 tarihinde ülkemizi ziyaret eden çocuklar kamuoyunun gündemindeydi. Bu çocuklar çeşitli hayır kurumları tarafından

gülyüzle, tatlı dille konuk edilip, turistik ziyaretlerde bulundular. Tüm bunların nedeni onların bitmek üzere olan yaşamları içindi. Kısa da olsa onlara doğanın nimetlerinden yararlandırmak ne kadar güzel şeydi. Bizler, hep böyle konuk-sever, insanları mutlu eden, insanlara değer veren bir toplummuşuz izlenimi mi yarattık? Mademki böyle bir toplumsak, bizdeki Çernobil olayı neden günlerce insanlardan saklandı. Bu gizliliğe basınıyla, yayınıyla, bilim adamlarıyla herkes katılmış oldu. Neden bizim ülkemizde bu olayı yaşayan insanlarımız unutuldu. Onların da yaşamaya hakkı yok muydu? Çernobil olayı neden günlerce insanlardan saklandı. Bu gizliliğe basınıyla, yayınıyla, bilim adamlarıyla herkes katılmış oldu. Neden bizim ülkemizde bu olayı yaşayan insanlarımız unutuldu. Onların da yaşamaya hakkı yok muydu? Çernobil olayında kazaya maruz kalan bölgelerde oturan köylüler ve İzmit Devlet Hastanesi'nde peşpeşe doğan on bebeğin ölüm olayları, bazılarının kafalarında oluşan kocaman yaralar radyasyonun ülkemizdeki boyutunun bir göstergesi gibiydi, bunların çoğuna tanı konulamamış, akra-ba evliliği denilmiş, bir bölümünün otopsi raporlarına adli tıpta el konulmuştur. Düzce Özel Hastanesi sahibi **Dr. Faruk Tezer** Nokta dergisinin sorularını yanıtlamıştır. Kendi hastanesinde beş ansefali doğumuna tanıklık etmiş, çocukların doğumundan geriye doğru gidildiğinde ceninin kolaylıkla etkilenebileceği dönemde Çernobil Nükleer Santralinin patlamış olduğunu farketmiş. Kesin olarak araştırıp inceleme olanaklarının bulunmadığını bu nedenle de ancak radyasyon nedeniyle

olabilir gibi bir tanı koyamayacaklarını ifade eden **Dr. Tezel**, onun dışında da dikkate değer bir başka faktörde bulamadık diyor. Düzce Devlet Hastanesi K.D. Uzmanı **Dr. Hasan Kutlu**can'da "araştırılması gerek" deyip şunu ekliyor. "Şu bir gerçektir ki hamileliğin ilk üç ayında röntgen çektiği bir kadının sakat çocuk doğurması yüksek bir ihtimaldir." Yine Düzce Ana Çocuk Merkezinde görevli **Dr. Seyit Çoban** ise "bazı hastanelerde hamile kadınların değil röntgen çektiğileri röntgen çekilen katta dolaşmaların-

dan bile huzursuz olunur, izin verilmez" diyor. İşte eşi ansefali bebek doğuran **Coşkun Akdeniz** Nokta Dergisi'nin sorularını şöyle yanıtlıyor:

N.D.- Doktorların yorumu ne oldu?"

Akdeniz- "Hastanenin, yetkilisi ve aynı zamanda sahibi olan **Dr. Tezel** bize sizin bebekle beraber yedi olay oldu" deyip "bu konuda ben otorite değilim diye ekledi, diğer doktoru bekledi, diğeri de aynı şeyleri söyledi. "Biz önce basın yoluyla bunu kamuoyuna yansıtalım diye düşündük fakat bu konuda

hükümetin pek belirgin bir açıklama yapmaması bizi bu girişimden men etti, üstelik çocuğumu Ankara'ya ya da İstanbul'a götürüp radyasyon tespiti yaptırıyordum oradaki yetkili kişiler bunu yine yalanlayacaklardı."

N.D.- "Eşinizin doktoru hamileliğin ilk üç ayında veya sonrasında herhangi bir rahatsızlık saptadı mı?"

Akdeniz- Bir rahatsızlık saptayamadı, saptayamamasının nedeni ise şuydu; tahliller gayet muntazam şekilde yapıyor, doktor kontrolleri düzenli şekilde gerçekleşiyordu. Eşim yüksek öğrenim almış bir kişiydi, bu konuda gerekli özeni ve titizliği yerine getiriyordu. Bu durumda bir kan uyuşmazlığı, akraba evliliği, ilaç kullanımı veya röntgen çekilmesi gibi nedenler sözkonusu değildi. Doktorumuzun şüphesi ise radyasyondur.

Bildiğiniz gibi geçen yaz Çernobil kazasında Ereğli ve Akçakoca bölgeleri etkilendi. Atom Enerjisi uzmanları yaptıkları ölçümlerde radyasyon oranında artış saptadılar. Yetkililerin açıklaması zararlı düzeyde radyasyon olmadığı yönündeydi. Ama yine de o yaz çevrede denize girilmemesi istendi. (04.05.1989 - Milliyet Gazetesi)

Çaykur Ankara Çay Paketleme Fabrikası'nda çalışan 155 işçi bir yıl boyunca radyasyonla iç içe yaşadılar. Çaykur Elmadag Paketleme Fabrikası işçileri 1987 yılında mesane kanseri teşhisiyle kaybettikleri arkadaşlarının ilgisizliğe kurban gittiklerini öne sürerek acaba kanserin nedeni radyasyonlu çaylar mıydı diyorlar.

Fabrika yetkilileri bu işinin hastalığının kalıtsal olduğu radyasyonla ilgisinin bulunmadığı görüşünde. İşçiler Ankara Numune Hastanesi'nde yaşamı-

nı yitiren arkadaşlarının (Abuzer Gönen) fabrika eski müdürü Tahsin Karadeniz tarafından günlerce viziteye çıkarılmadığını son anda hastaneye yetiştirildiğini belirtirken o dönemdeki bu katı tutumun tüm işçilere uygulandığını söylediler.

Bu arada yetkililer ve bilim adamları ölüm olaylarını bir tesadüf, akraba evliliği ve irsi olarak değerlendiriyor, buna karşılık radyasyon olmadığını söyledikleri altmışbin ton çaya mezar arıyor, çayın gömüleceği yerleri tespit ediyor.

Şimdi soruyoruz, mademki çayda radyasyon yoksa neden altmışbin ton çay imha ediliyor, neden denize girilemiyor, neden o dönemde aynı nedenden ölen çocukların ölümüne akraba evliliği sebebiyle deniyor?

Aynı dönemlerde Artvin'in Şavşat ilçesi, köylerinde ilginç hayvan doğumlarına tanık olunuyor. Bu hayvanların bazıları sekiz bacaklı, iki kafalı, alt ve üst çeneleri olmayan, gözleri perdeli şeklindeydi. Bu hayvanların sayıları azınsanamayacak kadar çoktu. 160'ın üstünde düşük, 90'ın üstünde de sakat doğum görülmüştü.

Hiçbir köye görevli veteriner gitmemiş, köylülerin yetkililere başvurduklarında ya cevap alamamışlar ya da olaylar sürekli örtbas edilmeye, gizlenmeye çalışılmış. (Nokta Dergisi 26.04.1987)

Kocabeyli Enis Bulut doğduğundan beri hayvancılığın içinde, "gördüklerimiz inanılacak gibi değil, bu iş Allahın mı yoksa Çernobil'in mi akıl erdiremedik diyor. Köylülerin kuzuları halen yaşıyor mu bilemiyoruz. Eğer hepsi öldüyse nedenleri neydi? Doğrusunu sorarsanız bilim bu konuda açıklama yapmamış. Yalnız iki görüş var. Birincisi Prof. Dr. Samim Mustar, ikincisi ise Prof. Dr.

Turgay Atası. Bunların görüşlerini sırasıyla sunacağız. Hemen sonra 1930'larda kısaca 106 kadın üzerinde radyasyon incelemelerini ve 01.03.1954'de Marshal Adalarından sözedeceğiz. Devamında Nevada Test bölgesinin 1951, 1962 yıllarını anlatmaya çalışacağız."

Prof. Dr. Mustar şöyle diyor: "Sözle edilen olaylarda radyasyon üzerinde durulmalıdır. Merkezi sinir sistemi 12. gün ile 12. hafta arasında gelişir. Bu dönemde cenin kötü etkiye maruz kalırsa, örneğin tedavi amacıyla annede izotop araştırmaları yapılırsa, röntgen şuaşı uygulanırsa merkezi sinir sistemi anomalileri meydana gelir. Bunlar ya mikrosefali, ensefali ya da diğer merkezi sinir sistemi anomalileri olacaktır. Bu olayda radyasyon kesin etkindir demiyorum. Ama radyasyon etkisinin de göz ardı edilmemesi gerekir. Şimdiye kadar idareciler biz doktorlar olsun, olayın üzerinde ciddiyetle durmadık. Ama artık olayı ciddiye almanın zamanı gelmiştir" diyor. (28. 12. 1986 Nokta Dergisi)

Prof. Dr. Atası şöyle diyor: "Radyasyonun insan üzerindeki etkileri konusundaki bilgi ve tecrübelerimiz Hiroşima'dan başlıyor. Bilgilerimize göre radyasyon 20 Rad.'ın üzerine çıkarsa tehlikeli olur. Ancak Türkiye'de o seviyede radyasyon yok. Röntgen filmi çekiyorsunuz, yarım rad veriyorsünüz, o derecede de olsa bu şekilde ansefali yapmıyor. Bence sözle edilen olaylar radyasyondan kaynaklanmamıştır, bence neden daha çok Karadeniz'de yaygın olan akraba evlilikleriyle şeker hastalığı olabilir. Dünyada ansefali oranları % 2 civarındadır. Türkiye'de ise bu oran daha yüksektir." (28.12.1986 Nokta Dergisi)

Radyasyonun gelişmekte olan insan embriyosuna etkileri ile ilgili hamile kadınlardan elde edilmiş veriler vardır. X ışınları etkisiyle küçük başlı doğum ara-

sında bir ilişkinin varlığı uzun zamandan beri bilinmektedir. Murphy ve Goldstein 1930 yılında hamile iken terapi dozlarında radyasyon uygulanmış 106 kadını incelemişlerdir. Bu kadınların 38'i anormal 75 çocuk doğurmuşlar ve bu çocukların 28'inde görülen anormalliklerin doğrudan doğruya radyasyon etkisi ile ortaya çıktığı saptanmıştır. Bu 28 çocuktan 16'sı küçük başlı ve gerizekalı, 2'si yalnızca gerizekalı, 1 tanesi hidrosefali ve 1 tanesinde mangolizm hastalığı görülmüştür. Diğer 8'inde ise zeka ile ilgili bir anormallik saptanmamakla birlikte çeşitli iskelet bozuklukları, kol ve bacaklarda anormallikler ve doğuştan körlük saptanmıştır. Bu vakaların çoğunda radyasyon hamileliğin ilk üç ayı içinde uygulanmıştır.

ABD 1 Mart 1954'de Pasifik Okyanusu'nda Marshall Adalarından Bikini Mercan adasında 15 megatonluk (15 milyon ton TNVT yani Hiroşima bombasının 1 katı) bir hidrojen bombası denemesi yapmıştır (Bravo Testi) bu patlamanın yarattığı radyoaktif çöküntü 180 km. uzaklıktaki Rongelap Adasına 22 saatte erişti. Öldürücü radyoaktif külün 50.000 mil kareye yayılması sonucu 80 mil öteki "Talihli Ejderha" adlı Japon balıkçı gemisinde bir kişi ölmüş ve kadınlar hastalanmıştı. Rongelap Adasında yaşayanların her biri 175 Rad. Ültrik Adasındakilerin her biri 14 Rad. gama ışını aldılar. Bu adalarda yaşayan yerliler hidrojen bombası radyoaktivitesinden önce değil, sonra boşaltıldı. Nükleer reaktörde olan şey kaza ise ya bunun adı nedir? Bu yerliler acaba ışın etkilerini görmek için kobay olarak mı kullanıldı? Yüksek doz gama ışını alan Rongelap Adası yerlilerinin % 90'ının derisinde radyasyon

yanıkları ve saç dökülmesi görüldü. Bu adadakilerinin her birinin troid bezinde ortalama 4500 rad radyoaktif iyod görüldü. 1964'den itibaren bu adalarda yaşayanlarda troid modülleri (urları) görülmeye başladı. Patlama sırasında bu iki adada 10 yaşın altında olan çocukların % 77'si troid kanseri veya selim troid tümörü teşhisi ile ameliyat edildi. Hipofiz tümörlerinde de artma görüldü. Bu çocuklar Bikini Bombasının serpintisine maruz kalmışlar (radyoaktif kül ve mercan karışımı) bu bilimsel serpentinin üstünde oynayıp hatta bu serpindiyi yemişler. Ne gariptirki dünya Bikini adını duyunca hidrojen bombalarını değil de daha çok bu isimli mayoyu giyen seks bombalarını hatırlıyorlar.

Nevada Test Bölgesinde ise 1951-1962 arası 600 atom bombası patlatıldı. Bu patlamaların 183'ü atmosferde oldu. Patlamalar sonucu Utah ve Kuzey Nevada'da 250 km.lik bir alan plütonyum ve uranyumla kirlendi. 100 rad/saat radyoaktivite saçan "sıcak merkezler" oluştu (Hotspots). Yarı ömrü 24390 yıl olan radyoaktif plütonyum 239 izotopunun verdiği maksimum radyasyon 9.6 picocuire/cm idi. Aynı bölgede 40 yeraltı atom bombası patlamasından sonra toprak yarıklarından yükselen radyoaktif dumanlar bulutlar oluşturup uzaklara gitti. 19 Mayıs 1953'te Nevada'da patlatılan bir atom bombasından sonra Utah'daki St. George şehrinde radyoaktivite 300 milirontgen/saat yükseldi. Bu şehirde 5 yaş altı çocukların troidi 500-2500 rad. radyoaktif iyod aldı. Sonuç olarak Utah'da 1967-1975 arası genel kanser sıklığı % 60 arttı. Eyalette 1958-1966 yılları arası

lösemi % 500 artış gösterdi. Meme kanseri % 92, melonarna % 166, kemik kanseri % 1042, troid kanseri % 723, beyin tümörleri % 130 arttı. Lenf bezleri kanserleri ve mide, bağırsak kanserleri de sıklaştı. Bu bölgedeki havyanlar çok yüksek radyasyon aldı. 1953'de radyoaktif bulut geçerken 4000 koyun öldü. Kuzuların troid bezi 20.000 ila 40.000 rad. radyoaktif iyod almış, koyunların bağırsakları da 1500 ila 6000 rad ışınlamaya maruz kalmış. (Kaynak Son Reçete Mayıs Haziran 1988)

Bunlar hep yaşanan olaylar, doğru verileriyle herşey ortada. Acaba bizim ülkemizde de bunca bebek ölümleri, hayvan ölümleri, sakatlanmalar gibi olaylar olmadı mı? Geriye hiçbir iz bırakmadı mı? Çernobil Kazasından ülkemizde etkilenen kanser hastaları yok muydu? Eğer varsa bunlarda son günlerini yaşamak için, hayır kurumlarına başvuruda mı bulunsunlar? Bu güne kadar, bu konuda ülkemizde hiçbir çalışma yapılmadı. Bu insanlar kendi yazgılarına terkedildi.

*Kırılmış yatıyordu bir yavru sokak başında / eti toprağa dökülmüş / ve elleri Viücu du kansız gözleri sanki birer cam kırığı
Haykırdıyordu tüm insanlığa "sucumuz neydi" diye...
Tüm dünya o gün Adlarını duydu Hiroşima çocuklarının
Radyasyon olan adlarını yüzleri atom çığlıkları bomba
Fakat yaşamıyordu artık o gün orada o insanlar...*

Devrimci Demokrat Sağlık Emekçileri (DDSE)

KAMU ÇALIŞANLARI, EMEKÇİLER!

Devrimci Demokrat Memurlar Birliği (DDMB) grevli toplu sözleşmeli, sendikal, örgüt mücadelelerindeki aşamalar ve gerilen nokta ile ilgili açıklamalar yaptı. Üç yıllık mücadele sürecinde edinilen deneyimler, sendikal örgütlülüğün ML bakış açısıyla irdeleyerek, sari-sindikacılığı ve reformist uzlaşmacılığı mahkum etmiş, kamu emekçilerine kurtuluşları için en gerçekçi hattı bu değerlendirmeler ışığında sunmuşlardır.

Bu yazı Devrimci Demokrat Memurlar Birliği'nin (DDMB) dergimize yolladığı bir bültenidir.

1989 yılından beri grevli, toplu-sözleşmeli sendika mücadelemiz çeşitli aşamalar yaşadı. Yaklaşık üç yıldan bu yana sürdürdüğümüz bu kararlı ve onurlu mücadelemizin her sürecinde, karşımıza çıkan ve bizi engellemeye çalışan güçler vardı. Bu güçlerin başında polisiye, MİT'yle, mahkemeleriyele, yöneticisiyle gerici, çağdışı devlet vardı. Bizler bu süreci devlet ve devletin "emniyet güçleri" ile açık bir mücadele yürüterek, ama mücadelemizden ödün vermeden her geçen gün daha da boyutlandırarak bugüne getirdik. Kurucu arkadaşlarımız MİT'in soruşturmalara tabi tutuldu. Birçok üye arkadaşımız polis tarafından coplanması sonucu yaralandı, keyfi bir şekilde gözaltına alındı. Sendika kurucusu ve yönetici arkadaşlarımız hakkında davalar açıldı. Yani kısacası grevli, toplu sözleşmeli sendika mücadelesi için attığımız ilk adımdan

beri gerici, ırkçı devlet ve onun piyonlarıyla karşı karşıya kaldık. Hâlâ da onunla açık mücadele içindeyiz. Bu ne-den böyledir? Yani biz devletten ne istiyoruz, devlet bizden ne istiyor?

Evet üç yıl boyunca devletle karşı karşıyaydık. Bundandır ki bu devletin nasıl bir devlet olduğunu, kimin devleti olduğunu, biz emekçilerden ne iste-

Peki biz ne istiyoruz? İnsanlığın tüm erdemlerini koruyarak, insanlık onurumuzdan ödün vermeden İNSANCA YAŞAMAYI!..

diğini çok daha açık ve net olarak öğrendik. Bunu kitaplardan değil, bizzat yaşayarak öğrendik. Hem de üç beş kişi değil, bütün kamu çalışanı emekçi memurlar öğrendi. Bu gerici ve ırkçı devlet bizden; köle olarak yaşamamızı, insanlık onurunu sömürücülere peşeş çekmemizi, devletin sahipleri olan komprador kapitalistlerin zulüm düzenine boyun eğmemizi, onların bitip tükenmek bilmeyen kâr hırslarına karşı sesimizi çıkartmamızı, kendi hak ve özgürlüklerimize sahip çıkmamamızı, insanlık dışı yaşam koşullarını "kader-

dir" deyip kabullenmemizi, onların zulüm düzenleri karşısında tek tek çaresiz bireyler olarak kalmamızı, üretimden gelen örgütlü gücümüzü kullanmamızı, sosyal yaşamdan uzak kendi kendine ve topluma yabancılaştırılmış birer robot olmamızı istemekteler. Bunu şiddetle istemektedirler. Buna uymayanımız olursa polisi, işkenceyi, mahkemeyi, sürgünü hatta ölümü karşımıza dikerler. İşte devlet biz emekçilerden bunları istiyor. Kim adına istiyor? Vehbi Koç'lar, S. Sabancı'lar, Korkut Özal'lar vb. devletin şimdiki sahipleri adına istiyor.

Peki biz ne istiyoruz? İnsanlığın tüm erdemlerini koruyarak, insanlık onurumuzdan ödün vermeden İNSANCA YAŞAMAYI!.. Böyle bir yaşam için koşulları yaratmaya çalışıyoruz. Zira sömürü ve zulüm düzeni her türlü alçaklığı ve çirkefligi kullanarak insanlık onurunu yok etmeye çalışmaktadır. Biz buna karşı mücadele ediyoruz. Bunun gerekliliği olan örgütlü gücümüzü yaratmak için mücadele ediyoruz. Biz örgütsüz insanın bu çirkef düzenin acımasız çarkları arasında nasıl ezildiğini, nasıl öğütülerek yok edildiğini biliyor ve görüyoruz. Aynı zamanda örgütlü gücün nasıl zaferler kazandığını, haklarını nasıl söke söke aldığını da görüyoruz. (İşte bunun en açık ve en yakın örneği Paşabahçe cam işçilerinin örgütlü ve kararlı mücadelesi ve işte ZAFER'i)

Tarih boyunca biz emekçiler açısından geçerli olmuş ve bugün de geçerli olan bir tek yol vardır. Bu yol emekçilerin her türlü mücadelesinde bir ilke haline gelmiştir. Bu ilke; "HAK VERİLMEZ; ALINIR" ilkesidir.

Biz biliyoruz ki, sömürü ve zulüm düzeninin sahipleri bizim hiçbir hakkımızı gönül rızasıyla vermezler. Bunun tarihte de hiçbir örneği yoktur. Tarih boyunca biz emekçiler açısından geçerli olmuş ve bugün de geçerli olan bir tek yol vardır. Bu yol emekçilerin her türlü mücadelesinde bir ilke haline gelmiştir. Bu ilke; "HAK VERİLMEZ; ALINIR" ilkesidir. İşte bundandır ki biz emekçiler bu ilkeye sınımsız sarılmalıyız. Burjuvazinin hiçbir kesiminden hiçbir şey istemiyoruz. Örgütlü mücadelemizle hakkımızı almaya gücümüz var. Gelişen örgütlü güç karşısında hiç kimse haklarımızı vermemezlik edemez. Üretimden gelen gücümüz en büyük ve en güçlü silahımızdır. Bu silahı bir yana bırakır da rica-minnet hak aramaya çalışırsak burjuvazi bizi kukla gibi oynatır. Nitekim sendikal mücadelemizde bunları görüp yaşıyoruz. Bu mücadele dinamizminin özünü kavramayan anlayışların sonu burjuvazinin kar-

şısında beyaz bayrak çekmeye varır. Bunlar içimizde, bunlar yanımızda... Ve bunları biz gelişen süreçte çok iyi tanıdık. Biz meydanlarda örgütlü gücümüzle mücadele verip kendimizi, meşruluğumuzu kamuoyunun gündemine sokarken, onlar şöyle bir görünüp kayboluyorlardı. Biz polis barikatlarında coplanırken, onlar yine yoktular. Bir de kitlenin kafasını bulandırmak için yok efendim "sokak eylemleriyle sendika mı olur, aman eylem yapmayalım, aman yasalara dikkat edelim" seranatları çalışıyorlardı. El-etek öpülerek bu mücadelede hiçbir yere varılmaz. Hele hele icazetli ve burjuvazinin uydusu mantıkla karşı caddeye bile varılmaz. O yüzden bu tür anlayışlara karşı kamu emekçileri çok dikkatli olmak zorundadır. Onlar; mücadelemizin izlediği yolu saptırmak için burjuvaziyle pazarlık yapıp kırıntılar uğruna örgütlü gücü satarlar. O kırıntıları alırken de kişiliklerini sattıklarının farkındalar mı?

Tarih boyunca şunu hep görmüşüzdür. "BAHŞEDİLEN ÖZGÜRLÜK ESARETTİR." Burjuvazi onlara kısmi özgürlükler verince, onları da avucunun içine alıyor. Bu öyle bir oyundur ki; elini verdin mi sonra kolunu ve daha sonra da bütün bedenini kaptırmak kaçınılmazdır. İşte el-etek öpüp eylemliliği rededenlerin ulaşacağı yer budur. Oysa kamu emekçilerinin militan mücadelesi halkımızın tüm kesimlerinin övgüsünü kazanmış ve haklı olarak "ARTIK GÜNDEMDE BİZ DE VARIZ" dedirtmiştir. Bunu dostumuzda düşmanımızda kabul ediyor. Peki bunu teslimiyetçilerin el-etek öpme anlayışları

mi, yoksa grevli, toplu-sözleşmeli sendikal mücadeleden ödün vermeden meydanlarda dişe diş militan ve kararlı mücadelemiz mi kabul ettirdi? Açıktır ki gündemde memurdan sözediliyorsa bunu militan mücadelemizin bir kazancı ve utkusu olarak görmek gerekir. Biz kamu emekçileri baştan bu yana sınıf ve kitle sendikacılığı dedik. Bunu kazanmanın yolu taban örgütlülüğünün militan mücadelesinden geçer dedik. İşte bu anlayışımızda kararlı özverili davrandık ve "GÜNDEMİ BİZ BELİRLedik." Teslimiyetçiler ise ağızlarını açıp burjuvaziden kemik bekletiler. O kemik yakında atılacak. Bundan hiç kuşquamız yok. Zira sınıf mücadelesinde burjuvaziye uşaklık edecek birilerine gereksinim var. Bunlar neden bizim sadık teslimiyetçiler olmasın ki!.. Zaten onlar da bunu istiyor. Ancak biz kamu emekçileri buna izin vermeyeceğiz. Bu dans ışıklı dövüş hesaplarını boşa çıkaracağız. Buradaki etkili silahımız grevli, toplu-sözleşmeli sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışımızdır. Bunu yaşama geçirecek olan tabanla bütünleşmiş örgütlü gücümüzdür. Biz örgütlü gücümüzle herşeyin üstesinden geleceğimize inanıyoruz.

Kamu Emekçileri, Dostlar!

Grevli, toplu-sözleşmeli sendikal mücadelemiz ancak sınıf ve kitle sendikacılığının ürünü olabilir. Burjuvazinin bize dayatmayı planladığı sarı sendikacılıktır, sendika ağalığıdır. Bunu da kamu emekçileri arasındaki ajanları ve uşakları aracılığıyla yapacaklardır. Kimdir

Bu ajanlar ve uşaklar? Herşeyden önce örgütlü gücümüzü temel almayıp, buna inanmayanlar. Sendika hakkımızı ancak burjuvazinin faşist yasalarına ve bu yasaların izin verdiği çerçeveye sokmaya çalışanlar, grevli, toplu sözleşmeli sendika yerine "sendika olsun nasıl olursa olsun" diyen ve aynı zamanda sendika koltuğu garantilemeye çalışanlardır. Tabanın örgütlü gücü ve "Hak verilmez alınır" ilkesini bir yana bırakıp el-etek öperek sendika hakkı almaya çalışıp bizi burjuva yasalarına tutsak edenlerdir. Aynı zamanda bunlarla çeşitli pazarlıklar içinde hareket edip koltuk peşinde olan "yeni tipte sendika ağaları"dır. Biz Devrimci Demokrat Memurlar olarak baştan bu yana bu tür anlayışların karşısında hep örgütlü ve militan mücadelenin içinde olduk. Bundan sonra da burjuva anlayışların mücadelemizi satmasına, tutsak etmesine izin vermeyeceğiz.

Tıkanan sistem kendisini yeni-lemek ve taze kan aktarmak için seçimlere başvururken çeşitli vaatlerde bulunuyorlar. Faşist devletin tüm siyasal partileri birden bire emekçi dostu, demokrasi kahramanı, barış, dostluk ve adalet yanlısı olduklarından dem vuruyorlar. Bu sürecin en önemlisi bütün düzen partilerinin "memur dostu" kesilmeleridir. "ARTIK GÜNDEMDE BİZ DE VARIZ", bunu bizim militan mücadelemiz belirledi. Hesapları oy üzerindedir. Hesapları gelişen bu mücadelenin pasifleştirilerek kendi denetimlerine alınması içindir. "Sendika kurma hakkı" vereceklerini söylüyorlar. Ne zaman söylüyorlar? Beylere "günaydın" demek gerek. Biz sendika kurma hakkımızı söke söke aldık. Bir yıldır biz bunu

fiilen kullanıyoruz. Ama onlar hâlâ bunu meşru görmüyorlar. Varsın görmesinler. Haklıyız ve meşruyuz. Bizim meşruluğumuz onların faşist yasalarına göre değildir. Bizim meşruluğumuz üretimdeki yerimiz ve sınıfsal konumumuzla işlevselleşmiştir. Memurların 657'ye göre derneğe üye olması yasaktır, meşru değildir. 657'ye göre memur örgütlenemez, sendika kuramaz, yürüyemez, toplantı yapamaz vb. Bunların hepsi yasaktır, yasal değildir. Ancak biz bunu üç yıldır hem de onların tüm saldırılarına karşın yapıyoruz. Demek ki tüm bu engellemelere karşın yapılıyorsa ve bu hakkımız emekçiler tarafından kabul görüyorsa en büyük MEŞRULUK işte budur. Ve biz onların yasalarına karşın örgütlendik ve onlar bizim varlığımızı kabul etmek zorunda kalarak hakkımızda mahkemelerde davalar açtılar, tebligatlar çıkardılar sonuçta meşruluğumuzu kabul etmek zorunda kaldılar. İşte bizim MEŞRULUK'tan anlamamız gereken budur. "GÜNDEMİ BİZ BELİRLİYİZ", çünkü haklıydık. Çünkü meşruluğumuzu faşist yasaların sayfaları arasına tutsak etmedik. Bundan sonra da bu çizgimizde kararlı ve militan mücadeleyi elden bırakmadığımız oranda haklarımızı kazanabilir, geliştirebiliriz. Bundan vazgeçmemiz durumunda tutsaklığı kendi ellerimizle onaylamış oluruz.

Kamu Emekçileri!

Bugün tüm baskı ve engellemelere karşın gündeme damgamızı vurduk. Bir dizi hata ve eksiklerimiz olsa da bunda başarılıydık. Bundan sonraki süreçte başarılı olmanın temeli sınıf ve

kitle sendikacılığında en küçük ödün ver-medien örgütlü mücadelemizi boyutlandırmaktır. Daha çok örgütlü kitleye sahip olmak ve kitleyi mücadelede seferber etmektir. Bir yanı sıra bunu yaparken, diğer yanı sıra da her türlü burjuva teslimiyetçi anlayışlara prim vermemek ve onlarla sonuna kadar mücadeleyi elden bırakmamaktır. İçimizde hastalıklı ve teslimiyetçi anlayışlar var. Bunları ortaya çıkararak etkisiz hale getirmeliyiz. Bunun en somut yaşandığı yerler sendika merkezi yönetimleridir. Çoğunlukla bürokrat, hantal, yasalıcı hatta uşaklık noktasına götürmeye çalışan sendika yöneticileri var. Bunlar kendilerini bulunmaz hint kumaşları sanarak hareket etmekte ve kitleden kopuk kalmaktalar. Birçoğunun koltuk kaygısı taşıyarak sınıf ve kitle sendikacılığında ödünler verdiklerini geçmiş kurultaylarda yaşadık, gördük. Bir anlamda yeni tipte sendika ağalığı yaratmak isteyenler hepimiz tarafından biliniyor. Gerekirse bunları açıklarız. Ancak bizim amacımız şu ya da bu insanı yermek ya da tek tek bireylerle uğraşmak değil. Onları yıpratmak ise hiç değil. Bizim sorumuz anlayışlarla uğraşmaktır. Yanlış ve sınıf işbirlikçisi anlayışları ortaya çıkarmak, kitlelere teşhir etmektir. Bunun yerine; SINIF VE KİTLE SENDİKACILIĞINI SAVUNAN VE SADECE SAVUNMAKLA KALMAYIP BUNUN GEREKLERİNİ YERİNE GETİREN KİM OLURSA OLSUN ONUNLA BİRLİKTE HAREKET ETMEK, MÜCADELEYİ BOYUTLANDIRMAKTIR. Sınıf ve kitle sendikacılığını savunan ve onun gereklerini yerine getiren tutarlı, dürüst insanlara gerek var. Biz

"benim adamım olsun da nasıl olursa olsun" anlayışlarının kesin düşmanlarıyız ve her süreçte bu dar-grupçu anlayışın karşısında olacağız. Bizim için önemli olan kamu emekçilerinin kendi öz güçleriyle yarattıkları manifestoyu burjuva ve onun her renkten uşaklarına teslim etmemektir. Bunu her kim yaparsa biz onların peşinden, onlarla birlikte gitmeye hazırız. Ama buna ihanet eden olursa isterse en yakın "adamımız olsun, hesabını sormakta da hep kararlıyız.

Sonuç olarak önümüzdeki süreçte memur sendikalarının yaşayacakları genel kurul süreçlerini en verimli biçimde değerlendirecek her türlü burjuva anlayışı mahkum ederek sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışına sahip çıkalım, uygulayıcısı olalım ve savunalım. Kısa vadeli çıkar ve hesapları olanları, kişisel dar-grupsal pazarlıkları ön planda tutanları açığa çıkarıp, teşhir edelim. Yasalcılarla, burjuva uşaklarıyla flört edenlerin yakasına yapışıp gizli yüzlerini kitlelerin önünde açığa çıkaralım. Biz Devrimci Demokrat Memurlar olarak bu konuda üzerimize düşeni yapacağız. Ancak bu yetmez. Grevli, Toplu sözleşmeli sendika kuracağız diyen herkesi, sınıf ve kitle sendikacılığını savunan tüm memurları, tabanın söz ve karar sahibi olmasını savunanları, yeni tipte sendika ağalığına karşı olan tüm kamu çalışanlarını biz Devrimci Demokrat Memurlarla birlikte hareket etmeye ve mücadeleyi boyutlandırmaya çağırıyoruz. "Hak ve özgürlüklerimizi söke söke alacağız" diyen herkesi saflarımıza çağırıyoruz. Unutmayalım ki; Hak Verilmez Alınır. Biz bunu başardık. Ancak yeter-

siz. Daha ileriye taşımak, daha örgütlü ve daha üst düzeyde bir mücadeleye dönüştürmeyi hedeflemeliyiz. Biliyoruz ki sömürü ve zulüm düzeni var oldukça gerçek anlamda özgürlük, dostluk, gerçek anlamda İNSANCA YAŞAMAK olası değil.

—KAHROLSUN SÖMÜRÜ VE ZULÜM DÜZENİ!
—KAHROLSUN REFORMİSTLERİN İŞBİRLİKÇİLİĞİ VE UŞAKLIĞI!..

—KAHROLSUN SARI SENDİKA VE TABELA SENDİKACILIĞI!..
—ÖRGÜTLENDİK-MÜCADELE ETTİK, GÜNDEMİ BİZ BELİRLedik.
—YAŞASIN DEVRİMCİ DEMOKRAT MEMURLAR BİRLİĞİNİN MİLİTAN MÜCADELESİ!..
—YAŞASIN ALTINÇAĞ MÜCADELEMİZ!..

EKİM 1991

(Devrimci Demokrat Memurlar Birliği)

DDMB

HABERLER... HABERLER... HABERLER..

Türk Savaş Uçakları Güney Kürdistan'ı Tekrar Bombaladı!*

* *Türk savaş uçaklarının Güney Kürdistan'daki sivil halka yönelik saldırılarını kınayan 11 örgütün, İsviçre'deki Yapı ve Kredi Bankasına işgal eylemini açıklayan ve dergimize faxla gönderilen bildiriye aynen yayınıyoruz.*

11 Ekim 1991 tarihinden itibaren Türk savaş uçakları Güney Kürdistan'ı üç gün boyunca bombaladı. Daha önce 1983, 1986, 1987 yıllarında ve 1991 yılının 22 Temmuz ve 5. Ağustosunda gerçekleştirmiş olduğu saldırılarda olduğu gibi çok sayıda sivil öldürdü ve yaraladı.

Türk Devleti'nin iddiasına göre bu saldırılarda sadece PKK'nın Güney Kürdistan'daki üsleri ve kampları hedef alındı. Ama gerçekte öldürülenler ve yaralananlar gerillalar değil; içinde çocukları da bulunduğu sivil şahıslardır.

Türk Devleti'nin bu

saldırılarıyla Kürt Halkının özgürlük mücadelesini boğmak istediği bizce açıktır. Yıllardır Kuzey Kürdistan'da yapmaya çalıştığı da budur.

Dünya kamuoyunun Kürt halkına yönelik katliamlara tepkisi her zaman olduğu gibi maalesef çok cılız. Dünya kamuoyunun sessizliği devam ettikçe ve emperyalist güçlerin Türk Devleti'ne yardımları sürdükçe suçsuz insanların bu şekilde cezalandırılması hep yaşanacaktır.

On bir Türk ve Kürt örgütünün taraftarları olarak bu eylemimizle sizleri Kürt halkına karşı sürdürülen bu vahşete karşı bizimle dayanışmaya ve yardımlaşmaya çağırıyoruz.

Bu katliama seyirci kalmayın! Batının yardımlarının silah olarak Kürt halkına çevrilmesine karşı çıkın!

Unutmayın; Kürtler sadece kendileri için değil, insanlık için savaşıyorlar!

Kelle Avcıları İnfaza Devam Ediyor!..

IHD'DEN SUÇ DUYURUSU

Polis, silahsız genci bilerek vurdu

19 Ekim günü sabaha saat sekizde ablasının evine gitmek üzere dolmuştan inen Hasan Erdem ansızın kendini silah seslerinin arasında bulur. Her insanın o an yapması gereken davranışla panik içinde diğer insanlarla kaçar. Polis arkadan rastgele ateş ederken kaçağına aldığı kurşunla yere düşer. Polisler yanına yaklaşır ve yerde yatan Hasan Erdem'i bir daha tararlar. Ve ekip arabasına bindirirler. 9 saat sonra Çapa Tıp Fakültesi'ne götürülür ve doktorlar da dahil bütün personel üzerinde bir baskı oluşturarak tedavi edilmesini engeller. Ölmesini de istemektedirler. Çünkü komadan çıktığında belki olayın zanlısı olarak "ifade" imzalatma olanağı vardır. Sadece kanın kesilmesine göz yumarlar. Ailesi ile görüştürülmez. Durumu duyarak hastaneye giden annesi, babası ve yakınları içeri sokulmaz. Hasan Erdem'in abisi Hastane koridorunda sivil polislerce dövülür. Eniştesi süre-

li tehdit edilir ve sözlü hakaretlere uğrar. Bir başka hastaneden ailesi tarafından geçeliğine 150 bin lira verilerek refakatçi tutulan bir hemşire, polislerin deyimiyle "teröristi tedavi ettiği için" Birinci Şube'ye götürülerek iki gün gözaltında tutulur. Ve tedaviyi engellemeyi başarır. Sonuçta 18 yaşındaki genç insanın bir bacağı hastanede kangren olur, diz üstünden kesilir. Ve devlet terörünün sahipleri genç bir insanı daha sakat bırakmanın zaferini kazandıklarını sanır-

Hasan Erdem'in kendini sorgulayan işkencecilere verdiği yanıt:

larken 10 günlük bir sorgu boyunca Hasan Erdem cellatları nefretle karşılar ve onların hiçbir sorusuna yanıt vermeyerek, kan revan içinde kesilen bacağına ve boydan boya yarılan göğüs kafesine aldırmandan gülerek cellatları altından kalkmayacakları bir yenilgiye mahkum eder. Çünkü Hasan Erdem de "altın çağa" yürüyenlerin yanı başındadır ve o bilincin taşıyıcısıdır.

Gerillalarla TC Güçleri Arasında Çatışma...

Elimize geç ulaşan bir habere göre 28 Mayıs 1991 tarihinde Faşist TC güçleriyle TKP/ML'ye bağlı TIKKO gerillaları arasında çıkan çatışmada 4 TIKKO gerillası şehit düşmüş ve olay şu şekilde gelişmiştir.

Saat 13. 30 sıralarında, bir gerilla birliği düşman güçlerinin pususuna düşmüştür. TC güçlerinin, roket havan ve lav silahları kullandığı ve 9 saat süren çatışma sonucunda MEHMET, Yusuf EKİCİ (Kenan), KUMRU (Dilan) ve Yaşar SADIÇ (Adem) isimli gerillalar şehit düştüler.

Sivil Timi, köy korucusu ve erleriyle 400'ün üzerinde bir mevcut ve helikopterlerin de havadan desteğiyle TKP/ML önderliğindeki TIKKO gerilla birliğini saran düşman, çatışmada verdiği kayıpları her zaman olduğu gibi yine gizlemeye çalışmıştır. Olayda, 1 Astsubay, 1 köy korucusu, 1 sivil tim ve er olmak üzere düşmana beş kayıp verilmiş, ayrıca üç erde yaralanmıştır. 9 saat süren çatışmadan sonra, helikopterlerinin de yara alması sonucu TC güçleri olay yerini 1 km gerisine çekilmek

TIKKO Gerillası; sen ölümsüzlüğe ulaşırken, yoldaşların "Gerillalar Ölmez, Yaşamın Halk Savaşı" şiarıyla çatışmaya devam ediyorlardı.

zorunda kalmıştır.

TIKKO gerilla birliği saat 22.00 civarında çemberi yarmak suretiyle üslerine dönmüştür.

NAKİ GÖKSU (ÜNAL) DERSİM HALKININ DİRENİŞ SİMGESİ OLDU

Yine 8 Haziran 1991 tarihinde arazide konaklayan TKP/ML'ye bağlı TIKKO gerillaları düşmanın pususuna düşmüştür. Kuşatmayı farkedene gerilla birliği anında düşmana karşılık vermiş ve çatışma 9-10 saat sürmüştür. Bu direniş karşısında çaresiz kalan TC güçleri geri çekilmişler ve bu sırada ormanı yakmışlardır. Çatışmada yara alan bir

partizan birliğinden kopmuş ve bir gün sonra tekrar düşmanla karşılaşmıştır. Naki Göksu isimli partizan son mermisine kadar çatışmış ancak, mühimmatı tükendiğinden TC güçleri tarafından teslim alınmıştır. Yaralı olarak Tunceli'nin Mazgirt ilçesine bağlı Ataçınar köyü yakınlarına getirilen Naki Göksu'ya halkın gözü önünde yoldaşlarının yerini söylemesi ve pişmanlığını belirtmesi için faşist bir binbaşı tarafından işkence yapılmıştır. Ancak, Naki Göksu (Ünal) çözülmeyerek düşmana sır vermediği gibi, düşmanı da oyalayarak yoldaşlarının güvenliği için zaman kazandırmıştır. O'nun bu yiğit tavrı karşısında küçülen aynı binbaşı tarafından savunmasız olduğu halde katledilmiştir. Bölgedeki 8 Haziran 1991 tarihli 10 saat süren çatışmada düşman, üç ölü, altı yaralı vermiştir. NAKİ Göksu örnek davranışı yöre halkının bağrında destanlaşmıştır. Dersimlilere direniş simgesi olan yoldaşımıza yakılan ağıtlar TIKKO gerillalarının silah sesleriyle Munzur dağlarının koyaklarında yankılanmaktadır.

O. İ. KAYPAKKAYA'nın "Bu yola fedaysa canımız, kesindir zaferimiz, susmasın silahlarımız!" şiarıyla toprağa düştü.

"Halk Deniz Gerilla Balıktır" diyen sarı Hoca

İsmail Beşikçi Tahliye Edildi

Ankara Bürosu

"Ortadoğu Devlet Terörü" adlı kitabında Terörle Mücadele Kanunu'na göre bölücülük yaptığı savıyla tutuklanan bilimadamı Dr. İsmail Beşikçi tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakıldı.

Ağustos 1991 günü tutuklanan İsmail Beşikçi'nin duruşmasına 31 Ekim 1991 günü devam edildi. 3 Ekim 1991'deki ilk duruşmasında 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun, Anayasa'ya aykırılığını ileri süren avukatların bu isteği DGM Hakimliği tarafından reddedilerek başlanan duruşmada; iddianame okundu. "Devletin ülkesiyle ve milletiyle bölünmez bütünlüğü" aleyhinde suç işlediği, terörün propagandasını yaptığı ve desteklediği ve "Kürt adı verilen vatandaşlar ikinci değil, birinci sınıf vatandaşlar, Türk vatandaşlarıdır" denilerek sanığın bu gerçeği tersyüz ettiği savladığı o'nun ünlü "Halk deniz gerilla balıktır"özdeyişini kullanan Beşikçi'nin, gerillaya övdüğünü bu alıntılarla kanıtlamaya çalışan savcı Osman Turhan; PKK için, terörist, "eşkiya" gibi sıfatlar kullandı. Beşikçi'nin savcılığa verdiği dilekçesi okunduktan sonra savunmalarına geçildi.

Beşikçi konuşmasının başında: Cezaevinde "iki arkadaşın" kaçtığını söyleyerek, cezaevinde yoğun saldırılar karşısında can güvenliğinin kalmadığını ve cezaevinde siyasi tutsakların açıklık

grevine başladığını açıkladı.

Mahkeme heyetine 10 sayfalık bir savunma metni sunan İ. Beşikçi: DGM savcısı tarafından ileri sürülen "Devletin ülkesiyle bölünmez bütünlüğü"nü devlet'in resmi ideolojisini yansıtan bir slogan olduğunu; bunun Kürt ve Kürdistan gerçeğini değiştiremeyeceğini söyledi: "Kürdistan'ın bölünmesini, parçalanmasını sağlayan devletler, Kürtlerin uluslaşmasını önleyebilmek için her türlü düşmanlığı yapmışlardır." "Eğer bu düşüncelerin aksini savunanlar, düşüncelerini özgürce ortaya koymıyorlarsa, bu, "Kürdistan'da izin yok" diyenlerin düşüncelerinin de, özgür bir düşünce değil, sadece bir dogma olduğunu gösterir. Çünkü, aksi iddia edilemeyen, aksi tartışılmayan görüşler ancak dogma olabilir. Bağımsız, birleşik, demokratik Kürdistan düşüncesi de tartışılabilir. Bu bakımdan temel sorun, herhangi bir düşünceyi veya siyasal akımı tercih edip herhangi bir düşünceyi veya siyasal akımı tercih edip etmemekten çok, değişik bir düşüncenin de ifade edilip edilemeyeceğidir. Düşünce özgürlüğünün özü budur."

Terörün propagandasının yapıldığı ve terörü desteklediği savına yanıt netti: "Esas terör devlet terörüdür." Ve-

dat Aydın'ın üç çocuğunun ve karısının arasından polisler tarafından alınıp katil edilmesini ve Kürt halkına "bok" yedirilme olayını anlatan Beşikçi: "Vedat Aydın'a 'sahipsiz' denilmesi resmi ideolojinin, devletin gerçeğidir. Devlet Kürt sorununu böyle algılamaktadır, böyle görmektedir. 'Bir buçuk eşkiyanın, üç-beş çapulcunun işi' denilmektedir. Halbuki, Vedat Aydın'ın cenazesi, yüzünü aşkın insanın katılımıyla toprağa verilmiştir" diyerek Kürt halkına; devletin bakış açısını sergiledi.

"Gerçekleri ters yüz edin kim?" diye soran İsmail Beşikçi: Kürtlerin kendi kimliklerini inkar ederlerse; Türklerle eşit olabileceğini; ancak bunun da eşitlik olamayacağını söyledi. Kürt kimliğini inkar etmeyenlerin TC yasaları karşısında ancak "sanık" olabileceğini açıklayan Beşikçi "dil serbestliği"nin de göstermelik ve uyduruk olduğunu belirtti.

Gerillayı övmesi savına da düşüncelerini açıklamakta özgür olduğunu söyleyerek: "Türkiye'de 'bok' yedirilerek, Irak'ta üzerlerine kimyasal bombalar atılarak yönetilen Kürt halkının kendini yönetme hakkını" savundu. Koruculara, Özel Tim'e karakollara cezaevlerine ve olağan-

laşan infazlara karşı Kürt halkının da kendisinin kaderini tayin hattının olacağını doğru bir tavır olduğunu belirtti. "Sorun, kuşkusuz PKK'yı övmek veya karalamak değildir, özgürce değerlendirme yapabilmektir. Böyle bir özgür düşünce ortamının oluşmasını sağlayabilmektir."

Son olarak; yıllarca mahkemelerde düşüncelerinden dolayı yargılandığını ve her seferinde dinamik bir süreç olan düşüncenin yargılandığını, düşüncenin "İslahının" mümkün olmadığını anlattıktan sonra; "mahkeme sonucu ne olursa olsun; ben çelişkiler arzeden Türk adaletine güvenmiyorum, mahkemenin de meşruiyeti yoktur" dedi.

Yayıncı Ünsal Öztürk; yayıncılığın tarihinden aktardığı Kopernik'in kitabı ile Beşikçi'nin kitabının resmi ideoloji tarafından aynı şekilde değerlendirildiğini vurguladıktan sonra; Kopernik'in kitabının redaktörün gazabına uğradığını; Beşikçi'nin kitabını ise hiçbir yerine müdahale etmeden yayınladığını ifade etti. Yurt Kitap-Yayın sahibi Öztürk, Beşikçi'nin kitabını yayınlamaktan da onur duyduğunu belirtti ve "ileride kurdulursa eğer "Kürdoloji" enstitüsüne de Beşikçi'nin adı verilmelidir" dedi.

Daha sonra Avukatların savunmasına geçildi. Avukat Mustafa Demir'in okuduğu tahliye talebinde "Meşruluğu tartışılan ve toplumca kabul edilmeyen bir yasadan dolayı mütekkilimin tutukluluğu kabul edilemez ve bu insan haklarına aykırı bir durumdur. Açıkçası çağın ayıbı, Türkiye'nin ayıbıdır" dendi. Burada, para cezası uygulamasının da hiç bir ülkenin hukukunda görülmediğini hatırlattı.

Ankara DGM Hakimliği Heyet Başkanı Süleyman Erkan, "Beşikçi'nin tutuksuz yargılanmasına karar verdiklerini" açıklayarak; mahkemeyi ileriki bir tarihe erteledi.

Sanatçılar Cam-İş Ambalaj Fabrikası'ndaki Direnişte!..

Tuzla Cam-İş Ambalaj Fabrikası'nda 8 Ekim'den bu yana süren bir direniş var. İşgücünü daha ucuza maledeceğini hesaplayan işverenin işten attığı 72 işçi 15 gündür fabrikanın bahçesinde gece gündüz bekliyor. 1 Mayıs 1991'den başlayarak işverenin gruplar halinde işten atmalarına en son 8 Ekim'deki 72 işçinin işten atılmasından sonra "dur" demişler. İşverenin hesapları belli: Sendikalı, toplu sözleşmeli ve her türlü sosyal hakla sahip işçileri atıp, yerlerine asgari ücretle çalışmayı kabul eden, sendikasızsözleşmesiz işçiler almak. Bunda zorluk çekmeyeceğini de söylüyor. Çünkü, işveren, "Dışarıda bir sürü işsiz var. Alır onlardan bir kaçını, atıklarının yerine çalıştırırım" düşüncesinde. Atılmaların yanında, fabrika hâlâ faaliyet direnen işçilere karşı içeride hâlâ 300 kadar işçi çalışıyor. Ancak onlarda, etkin bir destek yerine, işi yavaşlatarak destek veriyorlar. Kendilerine, arkadaşları direnişte olmasına karşı niye çalıştıklarını sordüğümüzda, "Bizler de atılan

işçilerin yerine alınmıştık. Eğer direnirsek bizi de atarlar" diye yanıt verdiler.

Direnişçi işçiler, bağlı oldukları Selüloz-İş Sendikası'nın yol gösterme ve önderlikte yeterli olmadığını, hatta kurdukları direniş komitesini de dağıttığını söylediler. Bu nedenle direnişçi işçiler arasında bir dağınıklık da yaşandığını belirttiler. Ancak, eylemlerini zamanla açıklık grevyle ve değişik biçimlerde sürdüreceklerini daha disiplinli olacaklarını da belirtiyorlar. İstemleri ise, 8 Ekim'de işine son verilen 72 işçinin geri alınması.

Cam-İş Ambalaj Fabrikasındaki direnişin 15. gününde bir grup devrimci-demokrat şair ve yazar da direnişçileri ziyaret ederek, destek verdiler. Şair Safa Fersal, Ersin Ergün, Fadıl Öztürk, Cemile Çakır direniş üzerine yazılmış şiirlerini okuyarak, Halil İbrahim Özcan, Birol Keskin ve Hayati Azim'de direnişlerini desteklediklerini belirten konuşmalar yaparak işçilere moral verdiler.

Gorbon Işıl Direnişi

Gebze'de kurulu, Çimse-İş İstanbul Şubesine bağlı olan, Gorbon Işıl Seramik Fabrikası'nda, bir işçinin tazminatsız olarak işten atılması nedeniyle, işçiler 3 gün üretimi durdurma eylemi yaptı. Sürekli olarak, maaş, ikramiye ve toplu sözleşmeden doğan çeşitli sosyal yardımları, zamanın da alamayan işçiler, kısa aralıklarla, 17/2 maddeye tabii tutularak, işten, iki arkadaşları kavulunca, iş yeri tarihinde ilk kez, üretimden gelen güçlerini kullanarak işi bırakma eylemi yaptılar.

17 Ekim 1991'da toplanan, işyeri disiplin kurulu üretimin aksamasına neden olduğu gerekçesiyle bir işçinin işine son verme kararı aldı. Bunun üzerine, işyeri işçileri bağlı oldukları sendika şubeleriyle diyaloga geçtiler. Üretimi durdurma kararı alan işçiler sendika şubelerinden olumlu, bir cevap olarak destek sağlayınca, şalteri indirdiler. 19 Ekim cumartesi) zorunlu mesai günü) işçiler taleplerini ki başlık altında toplayarak şverene sundular.

1) Atılan işçi geri alınsın işçiler, üretimin aksamasından doğan ekonomik kaybı karşılamayı kabul ettiler.)

2) Atılan işçinin tazminatları ödensin. Bu

talepler, işveren tarafından reddedilince, başlamış olan eylem güçlü bir şekilde pekişti. İşyeri temsilcisi "Başlattığımız direniş, işverenin keyfi uygulamaları, baskı ve haksız tutumlarına karşı uzlaşma ve taviz değil, birlik, beraberlik ve dayanışma içinde mücadele saflarında yer alacağımızı, işveren ve sendikamıza karşı kabul ettirmemizde somut bir gösterge oldu. Açıklamasını yaparak, eylemlerinin, özde nedeni hedeflediğini dile getirdi.

İşyerinde 97 sendikalı, 18 geçici, toplam 115 işçi çalışıyor. Geçici işçilerin 16'sı, işverenin bütün baskı ve tehditlerine karşı eylemcilerin safında yer aldı. Diğer, geçici iki işçinin biri, işverenin zorbalık tutumunu protesto ederek işten ayrıldı. Diğeri ise direnişin dördüncü günü eylemcilere katıldı. Fabrika işçilerin yarısı bayan işçilerden oluşuyor. Yaş ortalaması düşük, genç işçiler çoğunlukta. Bu genç işçilerin biri kısmi eylemle ilgili düşünce ve izlenimlerini şöyle dile getiriyor, "İş yerimizde çeşitli sorunlarımız vardı. Ancak bu sorunları çözecek bir güç göremiyorduk. Bu eylemimizle, sorun ve problemlerimizi çözecek biricik gücü, biz işçilerin ortak

mücadelesinin oluşturduğunu gördük. Bundan sonra susmaya boyun eğmeye paydos. Üretimden gelen gücümüz sonuna kadar kullanmakta kararlıyız.

21 Ekim pazartesi günü, işveren, işyerindeki durumu Çimse-İş Genel Merkezi'ne fax çekerek bilidirdi. İşçiler ve İstanbul şubesini sendika merkezine şikayet eden işveren mesajı, mevcut düzen sendikacılığının mesajda, "İşyerinde sendika şubesi önderliğinde yapılan eylemin, kanunsuz ve hakesızca olduğunu, bu tavırlarının Çimse-İş Sendikası'nın prensip ve perspektiflerine uygun düşmediğini, dolayısıyla sendikanın bu eyleme acilen müdahale etmesinin gerektiği doğrultusunda bir istem içeriyor. Sendika merkezinin tavır ise eylemden haberdar edilmedikleri, bilgi sahibi olduktan sonraysa, işçileri ve sendika şubelerini tehdit edici ve derhal eylemi bitirmelerini talep edici bir şekillenme gösterdi. İşyeri temsilcileri ise mevcut durum nedeniyle, sendikalarının eylemlerini, destekleyecek yerde, köstekleyecek tavır alması karşısında tepkilerini şöyle dile getirdiler. "Bugüne kadar sorun ve problemlerimizle ilgili, bizi arayıp sorma zahmetine katlanmayanlar çözülmeyen ve her geçen gün çoğalan sorunları kendi gücümüzle çözmeye çalışınca, acele olarak harekete geçtiler, üstüne üstlük "KRALDAN FAZLA KRALCILIKLA" işverenden daha sert şekilde, işverenin yanında bize karşı

tavir aldı. Böylece bizim kapalı gözlerimizin açılmasında yardımcı oldular. Artık, dost ve DÜŞMANLARIMIZI daha iyi ayırt edebiliyoruz."

21 Ekim pazartesi günü mesaj bitimi sonunda da işyerinin önünü terk etmeyen işçiler eylemin coşkusuyla halaylar çekerek, türküler söyleyerek geceyi iş yeri önünde geçirdiler. Aynı gece işçi ailelerinden oluşan gruplar eylemcilere destek ziyaretinde bulundu. İşçiler bu coşku ve moral gücü ile, eylemlerinden kesin başarıyla çıkacaklarına inandılar. Ancak direniş işçilerin istemleri doğrultusunda gelişmedi. Sendika şube yöneticileriyle, işveren arasında arabuluculuk (hemde kendini tarafsız diye nitelendiren) rolü üstlenen Gebze Emniyet Amiri eylemin işçiler aleyhine sonuçlanmasında önyak oldu.

23 Ekim günü Gebze Emniyet Amiri'nin girişimiyle işçilerin de, hazır bulunduğu, sendika ve işverenin katıldığı bir toplantı düzenlendi. İşverenin yaşanan direnişten dolayı kadrolu, kadrosuz hiçbir işçiye çıkarmayacağına dair namus sözü vermesi üzerine, eylem noktalandı, işçiler açınsındansa hiç de iç açıcı bir noktalama olmadı. İşçiler eylem süresince çalışmadıkları üç mesai günü karşılığında, üç gün ücretsiz mesai yaptılar. Eyleme önderlik eden ve kendini demokrat olarak nitelendiren sendika şubesiyle, gerçekten

sosyal demokratlara yakışacak bir sonla direniş nokta koydu. İşveren eylem günleri süresince Noter tespiti yaptırdı. Bu süreçte işçileri 17. maddeyle kovma tehditinde bulunduğunda, aynı çalışma yasalarının 16'ncı maddesine sığınarak işten çıkma tehditinde bulunarak bunu koz olarak öne süren sendika şubesi, işçilere önderlik etme yetkinliğine ne derece sahip olduğunu gösterdi. İşçinin yasal olmayan direnişine, yasal kılıf uydurmaya çalışan şube, her ne kadar kılıf uydurmayı beceremediyse de, eyleme çok güzel bir KEFEN uydurmayı başardı.

İşçiler 24 Ekim günü işbaşı yaparak eylemi noktaladılar. Ancak işveren açısından mutlu sonla biten bu eylem, işçiler açınsındaysa tam bir yenilgi oldu. Böyle bir sonuçla işbaşı yapan işçiler "Dayanışma ve birliktelik derecesi yüksek olan direnişimizi kesinlikle kazanacağımıza inaenirken böyle bir sonla karşılaşınca, ne konuşacağımızı şaşırдық. Biz bu sonu hakketmemiştik" diyerek huzursuzluklarını dile getirdiler. Ayrıca yaşanan eylemin, işçiler ve sendika açısından, faydalı olan yönüyle hiç yok değil." Dayanışma ve birlikteliğin mücadele için yeterli olmadığını bu özelliklerin ayaklarının yere basması için, işyerinde düzenli bir komite kurulması kararı alındı. Ancak bu komite sınıf bilinçli bir önderlikten yoksun oldukça randımanlı olup işlevini yerine getiremez.

Devrimci, sınıf ve kitle sendikacılığı perspektifine sahip olmayan, hiçbir sendikal anlayış işçi sınıfının sorunlarını çözmekte ve ona önderlik etmekte yetkin olamaz. Gorbon Işıl Direnişî özelinde yaşanan pratik, bu gerçekleri daha da somutlaştırıyor.

Bu temelde, sınıf bilinçli işçilere düşen görev; kendi işyerlerinde, işyeri birimlerini, buradan hareketle sendika şube ve merkezlerine, sınıf sendikacılığı perspektifiyle girmektir. Ayrıca, koltuk düşkünü sermaye bastonu düzen sendikacısı, sarı sendika ağalarına, muhalefet oluşturarak, bu asalakları yerlerinden alaşağı etmektir. Bu hedeflere ulaşılması için, örgütlü mücadelenin belirleyici olmasından ötürü, örgütlü mücadele somut, sonuçlandırıcı bir etken oluyor. Bu örgütlülük, sendikal platformda politik ve pratik perspektifiyle Devrimci Demokratik Sendikal Birlik hareketinde mevcuttur.

**İŞÇİLER!
MEVCUT SENDİKA
AĞALARINI
YERLERİNDEN İNDİRİP,
DEVRİMCİ, SINIF
SENDİKACILIĞI
ANLAYIŞINI
SENDİKALARIMIZA
YERLEŞTİRMEK,
MÜCADELEMİZİN
BAYRAĞINI
YÜKSELTMEMİZ İÇİN
"DEVRİMCİ DEMOKRATİK
SENDİKAL BİRLİK"
SAFLARINA KATILINI..**

29 Ekim 1991 günü, tutuklu aileleri ve İHD İstanbul Şubesi Bayrampaşa Ceza ve Tutukevi önünde, açık görüş haklarının gaspı nedeniyle bir protesto gösterisi yaptı. Sabah saat 10.00'da 150-200 kişiye yakın tutuklu yakını ile İHD'den avukatlar ve basın, Bayrampaşa cezaevi önünde toplandı. Siyasi tutsakların aileleri dışında, yine açık görüş için gelen adli tutukluların aileleri de bulunmaktaydı. Ancak bu aileler sabah saat 9.00'dan itibaren açık görüş için içeriye girmeye başladılar. Açık görüş hakkı gaspedilen devrimci tutsakların aileleri kapının önünde beklerken, İHD'den iki kişi cezaevi savcısı ile görüşmek üzere içeri girdi. Görüşmenin sonucunu beklerken kapı önündeki ailelerden bir kişi de basın açıklamasını okudu. Daha sonra türküler söyleyip, halaylar çekerek kararlı bir şekilde beklemeyi sürdüren aileler bu arada "Açık görüş Hakkımız Engellenemez!", "Anti-terör Yasasına Hayır!", "Savcı Gelsin Hesap Versin", "İşkenceler Bizleri Yıldırılmaz!" ve "İnsanlık Onuru İşkenceyi Yenecek!" sloganlarıyla isteklerini dile getirdiler.

Tutuklu Ailelerince Bayrampaşa Cezaevi'nin önünde

Açık Görüş Yasağı Protesto Edildi

er. Bu arada kitleyi denetim altında tutmaya çaba gösteren çevik kuvvet ve sivil polis, sık sık müdahale etmeye ve kitleyi dağıtmaya çalıştı. Hatta belirledikleri birkaç kişiyi ve gerekirse tüm kitleyi gözaltına alma tehditleri savunarak yoğun bir gözdağına giriştiler. Ancak ailelerin kararlılığı ve İHD'den avukatların sık sık müdahaleleri nedeniyle buna yeltenemediler.

Uzun, ancak kararlı bir bekleyişten sonra, savcı ile görüşen avukatlar gelerek, görüşme sonucunu açıkladılar. Açıklamaya göre savcı, Anti-Terör Yasası nedeniyle siyasi tutukluların açık görüş yapmasının yasaklandığını, bu nedenle aileleri içeri alamayacağını söylemiş. Ancak, Anti-Terör Yasası'na tabi olmayan tutuklu ve hükümlülerin açık görüş yapma

olasılığının olduğunu, fakat bununla ilgili kararın da Adalet Bakanlığı tarafından belirlenebileceğini, kendisinin hiçbir şey yapamayacağını söylemiş. Savcının sorunun cezaevini bağlamadığını, her türlü başvurunun Adalet Bakanlığı'na yapılması gerektiğini söylemesi üzerine İHD'li sözcü avukat ailelere, kendisinin savcı ile görüşmeye

devam edeceğini, ailelerin de Adalet Bakanlığı ile diyalog kurmaları gerektiğini belirtti. Bunun üzerine düzenli kortejler oluşturan aileler, en yakın postaneden Adalet Bakanlığı'na telgraf çekmek üzere yürüyüşe geçtiler. Polis eşliğinde 20-25 dk. süren yürüyüşten sonra postaneye gelen aileler, tek tek Adalet Bakanlığı'na Anti-Terör Yasası'nı ve açık görüş haklarının gaspını protesto eden telgraflar çektiler. Telgraf çeken aileler daha sonra gruplar halinde dağılarak eylemi sona erdirdiler.

Eylemden sonra kimsenin gözaltına alınmadığı belirtildi.

12 Eylül Askeri Faşist Cuntasından sonra daha da yoğunlaşan cezaevlerindeki insanlık dışı uygulamalar, cezaevlerinden siyasi tutsakların, dışarıdan da tutsak ailelerin

omuz omuza, şehitler vererek yürüttüğü mücadeleler sonucunda delinmiş, tek tip kıyafet uygulamasının kaldırılmasından açık görüş hakkının kullanımına kadar birçok kazanım elde edilmişti. Bayramlarda ve özel günlerde tutuklular ile yakınları koğuşlarda görüş yapıyorlardı. Ancak 1991 yılbaşındaki açık görüşten sonra Bayrampaşa Cezaevi'nde bir daha bu hak kullanılmadı. Çıkarılan "Anti-Terör Yasası ile de bu hakkın kullanılması tamamen yasaklandı. Ancak devrimci-demokrat kamuoyu buna da sessiz kalamayacak ve yine dışı dışı bir mücadeleyle haklarını geri alacaktır.

Kazlıçeşme'deki İnsanlık dışı iş Koşulları Bir Can Daha Aldı

Kazlıçeşme AR-DERİ sanayiinde 2 Kasım 1991 günü, İbrahim Köseoğlu adlı 25 yaşındaki işçi, iş kazası sonucu yaşamını yitirdi. Kaza şöyle meydana geldi: Sabah saat 9.30'da, içinde kimyasal çözelti hazırlanan, "dönme dolap" adlı makinanın yanından geçerken, İbrahim Köseoğlu'nun kazağı, dolaptaki demir bir çıkıntıya takılarak, dolap ile birlikte yukarı çekilmeye başladı. Çevreden arkadaşlarının müdahalesine zaman kalmadan, dolap ile tavan arasına geldiğinde ezilerek can verdi. Durumu öğrenen işveren, hemen işi durdurarak 18 işçiden 13'ünü "Bugün izinlisiniz" diyerek evlerine yolladı. Nedeni ise, bu işçilerin yasadışı bir şekilde sigortasız çalıştırılması ve bunun açığa çıkması korkusu idi. Daha sonra hastaneye haber vermek yerine, yine sigortasız olan İbrahim Köseoğlu'nun ölümünün kendisine nasıl en az şekilde zarar vereceğinin hesabını yapmaya koyuldu. Çevredeki işçilerin ve sendikacıların haber vermesiyle olay yerine gelen savcı ve doktor ceset üzerinde inceleme yaptı. Fabrika bekçisinin ölen işçinin 3 aydır çalıştığını söylemesi üzerine arkadaşları ve kendisini tanıyan diğer işçiler bir buçuk yıllık işçi

olduğunu, bekçinin de, patronun sözüne uyarak durumu çarpıttığını söylediler. Olay nedeniyle fabrikanın önünde toplanan, diğer fabrikaların işçileri, kendilerinin de sigortasız olduklarını, işveren ne kadar dayattırsa da bir sonuç alamadıklarını belirtiyorlar.

Bir işçi, "Ben ve bazı arkadaşlar sigorta için bölge çalışmaya ve Bakırköy sigortaya

başvurduk. Bize ilgilenceklerini söylediler. Ancak müfettişler işyerine geldiklerinde, işveren kendilerine para vererek kendi tarafına çekiyor ve sessiz sedasız çekip gidiyorlar. Ne yapacağımızı, nereye başvuracağımızı şaşırdık" diyor. İşveren çok zorda kalırsa, sigorta isteyen işçiyi işten atıp, yerine başka birini alıyor. Kazlıçeşme'de bulunan her fabrikada çalışan 20-25 işçiden sadece birkaç kişisi sigortalı gösterilerek, diğer işçiler kaçak çalıştırılıyor. İbrahim Köseoğlu'nun cesedi fabrikadan çıkarılıp ambulansa yerleştirilirken, fabrika önünde toplanan işçiler "Katil İşveren!" diyerek slogan attılar.

Savcı ise, olaya ilişkin olarak; "Ne yapalım mukadderat. Dosyalar incelenecek, gerekli kanuni işlemler yapılacaktır" dedi.

Tuzla Güneyman Deri İşçilerinin Kararlılığı İşverenlere Korku Salıyor!..

Tuzla Deri işçileri bugüne kadar görmedikleri bir direnişe tanık oluyorlar. Güneyman Deri işçileri 12 Ekim 1991'den beri hergün erkenden işyeri önüne gelip akşama kadar bekliyorlar. İlk günler bu bekleyiş geceli gündüzlü oluyormuş, ancak şimdi havalara soğuduğu için sadece gündüz gelip gidiyorlar. Direnme nedenleri ise, işten atılma... İstekleri, yeniden işe girip, çalışmalarına devam etmek.

Güneyman Deri işçileri Kazlıçeşme'den Tuzla'ya taşınmadan önce, işveren Tuzla'ya sendikacı, sözleşmeli ve her türlü sosyal hakka sahip işçileri götürmek istemiyor. Tuzla'daki civar köylerden işçi gereksinimini çok daha ucuza sağlıyor. Ancak Kazlıçeşme'deki Güneyman işçileri otobüs tutup Tuzla'daki fabrikaya geldiklerinde fabrikayı çalışır halde bulmuşlar. İşveren vekili hemen kapıları kapa-

tıp işçileri içeri almak istememiş. İçeride çevre köylerden gelip çalışan işçiler de işi bırakıp kaçmışlar. Bunun üzerine Güneyman Kazlıçeşme işçileri fabrika önünde gece gündüz beklemeye başlamışlar. Daha sonra da fabrikayı işgal edip içeri girmişler. Çaresiz kalan işveren bunun üzerine 42 işçiye işbaşı yaptırmış. Fakat bundan sonra da işveren işçilere sürekli baskı yapıp hastalığı nedeniyle işyerini kapatacağını, işten çıkarmalarını istemiş, işbaşı yaptıktan bir ay sonra işçiler, Tuzla'ya gittikten sonra fesholan iş haklarını alabilmek için yeniden direnişe geçmişler. Sözleşme yapmak, sigortalı olmak istediklerini, üye oldukları sendikadan çıkış yapmayacaklarını söylemişler. Direnişten bir hafta sonra işveren toplu sözleşmeyi imzalamış. İşçilerin bu arada biriken paralarını da çok sonra ödemiş. "Bayramı beş parasız geçirdik" diyor işçiler. Kazlıçeşme'de direnişe başlayıp, Tuzla'da işbaşı yapmaları ve Kazlıçeşme'deki sendikal-sosyal haklarının Tuzla'ya nakil olması Temmuz ayı sonlarını bulmuş. Böylece Tuzla'daki tek sendikal örgütlü işçiler olarak çalışmaya başlamış Güneyman Dericilik işçileri.

Fakat işveren son olarak ekim ayında yine hastalığı nedeniyle işyerini kapatacağını söyleyip, işçilerin tazminatlarını bankaya yatırarak işçileri işten çıkarmış. İşçiler de 12 Ekim'den beri gece gündüz işyeri önüne gelerek bekliyorlar. İşverenin fabrikayı kapatmamaçığını, amacının örgütlü işçileri bölgeden uzaklaştırmak olduğunu söylüyor işçiler. İşverenler de kendi içlerinde

örgütlenip "en ucuz iş gücünü nasıl sağlarız" diye hesap yapıyorlar. Tuzla'da sendikalı işçinin olması onlar için büyük bir sorundur. Çünkü köylülerden asgari ücrete, hatta daha da altında ücrete çalışacak işçiler bulabiliyorlar. Özellikle kadın işçilerin emeklerine ödenen ücret daha da az. "Haftalığı 75 bin liraya çalıştırılan işçiler var burada. Tuzla'da 20'ye yakın deri fabrikası 500'e yakın işçi var. Bu işçilerden bizlerin haricinde 20 kişi sigortalı. Düzen patronların düzeni. Bizler de bu düzenin, yine emekçiler tarafın-

dan değiştirileceğinin farkındayız. Bu nedenle burada yeniden işe alınmaya kadar direniş diğer işçilere örnek olmak istiyoruz. Şimdilik diğer fabrika işçilerinden hiçbir destek almadık. Bizi görünce adeta kaçarcasına uzaklaşıyorlar. Fakat mücadelede kararlıyız" diyorlar.

Kazlıçeşme'den Tuzla'ya işyerlerini taşıyan işverenler, fabrikada isim değişikliği yaparak ya da formalite gereği fabrikayı satmış veya kiraya vermiş gibi göstererek, istedikleri zaman işçileri işten atabiliyorlar.

BANKA-SİGORTA İŞÇİLERİ SENDİKASI (BASİSEN) İLE BİR SÖYLEŞİ

18 Ekim 1991 günü Yapı Kredi Bankası'nda meydana gelen 370 kişinin işten çıkarılması ile ilgili olarak görüştüğümüz, BASİSEN Genel Eğitim ve Basın Sekreteri Cihanser Keskin ile yaptığımız söyleşiyi aktarıyoruz:

Y.D.: "Sayın Keskin, ilk olarak bankalar neden personel çıkarımına yöneldi? Açıklar mısınız?"

Keskin: "80 sonra bankacılık anlayışında farklılıklar meydana geldi. Bankalar, amaçları mevduat toplamak olan ve her köşe başında açılmış banka şubelerini birleştirmeye yöneldiler. Çünkü bu şubeler karsız ve gereksizdi. 24 Ocak Kararlarıyla getirilen mevduata enflasyon değerinde faiz verme zorunluluğu bankacıları, karsız şubeleri birleştirmeye zorladı. Bu da birleştirme nedeniyle kapatılan

şubelerin personelinin açıkta kalması demektir. İşveren, bu personele başka iş alanlarında gösterebilir çalışmaları için. Ancak ihbar ve kıdem tazminatını ödeyerek işkanunu 13. maddesine göre personeli işten çıkarmak daha işine geliyor. Böylece asgari ücretle çalışacak daha az masraflı yeni eleman alma fırsatı doğuyor kendisine. Bunun yanında, teknolojik gelişmeler ve bankalarda uygulanmaya başlayan bilgisayar sistemi de insan unsurunun azaltılmasının bir başka nedenidir."

Y.D.: "Yapı Kredi'deki personel çıkarımını açıklar mısınız? Daha önce böyle bir durumla karşılaşıldı mı?"

Keskin: "1991 Ağustos ayında içinde Garanti Bankası'nda da buna benzer bir işçi çıkarımı oldu. Ancak bu işçiler sendikasız oldukları için bir şey yapı-

madılar ve kamuoyuna da duyuramadılar? Sessizce geçştirildi. Herşeyden önce şunu söylemek gerekir. Türkiye'de iş güvencesi yok. Bu yasalarla da bu güvence sağlanamaz. Bu ortamda Yapı Kredi işvereni de bir takım fırsatları değerlendirme düşüncesiyle hareket etti. Nüfusun hızla artması, buna karşın yeni iş alanları açmak yerine, spekülatif amaçlı yatırımların yapılması (otoban yapılması gibi) işsizler ordusunun meydana gelmesine neden oldu. Bu işsizler ordusu da işverenin iştahını kabarttı ve personeli işten çıkarma konusunda cesaretlendirdi. Yapı Kredi'de Eylül ayında şube kapatmalar başlamıştı. 20 Ekim'de ise Türkiye'deki genel seçim vardı. Genel seçim bekleyişinin yarattığı kaos ortamı ve siyasi boşluk her türlü fırsatçıyı cesaretlendirdi. Kamuoyu seçimle ve seçim propagandaları ile ilgilendiği için, Yapı Kredi işvereni de bu ortamdan iyi yararlanıp sessizce işçi kıyımına gitti. 18 Ekim cuma günü 370 işçiyi işten çıkardı. Özellikle cuma günü olmasının nedeni de, hafta sonu olduğu için tepki gösterilemeyeceği idi. Siyasi partilerin iş yasalarının değiştirileceği yönündeki vadeleri de Yapı Kredi işvereni seçimden önce işçi çıkarmaya yönelten başka bir nedendir. İşverenin, işçiyi işten çıkarma gerekçesi performans düşüklüğüdür. Çıkardığı işçiler 15-20 yıl performans göstermiş, verimli çalışmış da, emekliliği yaklaşınca performans düşmüş. Bu tamda, insanları kullanıp, emekliliği yaklaşınca, emeklilik haklarını ödememek emekli olmasını engellemek için buruşturup bir kağıt parçası gibi fırlatıp ataktır. Bu durum insana veri-

len değer ve kar hırsının insanı şekillendirdiğinin bir ifadesidir."

Y.D.: "Buna karşı ne yapıldı? Ne gibi sonuçlar alındı?"

Keskin: "Herşeyden önce şunu söyleyeyim. Yapı Kredi'de 370 çıkarmalar ayrı. İşveren açıkta kalan elemana istihdam alanı yaratmalı. Çünkü bankacılık sürekli istihdam yaratan bir alan işveren bunu sağlayabilir. İş Bankası'nda bunun örneklerini görüyoruz. Yapı Kredi'nin bu uygulamasına karşın, bizler de Yapı Kredi işverenlerinin gerçek yüzünü teşhir eden gazete ilanları verdik. DKÖ'lere, siyasi partilere, cumhurbaşkanlığına, başbakanlığa ve ilgili bakanlığa telgraflar çektik. Türk-İş'e telgraf çektik. Banka-siorta işçileri sendikasının uluslararası üst kuruluşu olan FİET'e başvurduk. Yapı Kredi Genel Müdürlüğü önünde toplandık ve siyah çelenk koyduk. Bu toplantıya BASİSEN şube yöneticileri, Türk-İş Genel Başkanı işten çıkarılan personel, 15 sendika temsilcisi ve FİET Genel Sekreter yardımcısı Nicholas Beck katıldı. Burada yürüyüş yapmamıza izin verilmedi. Tüm Yapı Kredi çalışanlarına işverenin gerçek yüzünü teşhir eden, aynı durumla birgün kendilerinin de karşılaşabileceğini anlatan ve sorun duyarlı olmaya çağırın mektuplar gönderdik. Gazeteleri haberdar ettik. Burada şunu da belirtmeden geçemeyeceğim. Bazı gazeteler bizim basın açıklamamızı basmayı kabul etmediler. Nedeni de gelirlerinin büyük kısmını banka reklamlarından sağlıyor olmalarıdır. Buda basının içinde bulunduğu durumu açıklayan güzel bir örnektir. Basın sermayenin güdümündedir.

Bu eylemlerle istediğimiz sonuçları alamadık tabii. Var olan iş yasaları ile de bir sonuç alamayız zaten. Öncelikle bu yasaların değiştirilip, yerine demokratik iş yasaları getirilmelidir. Şimdiki durumda işten atılmalara karşı dava bile açamıyoruz. İş yasası 13. maddeye göre, işveren hiçbir gerekçe göstermeksizin tek tarafı olarak, işçiyi ihbar ve kadar tazminatını ödeyerek işten çıkartabilir. Buna karşı yargı yolu kapalı. Şu anda bu insanlar açıkta. Çoğu emekliliği yaklaşmış insanlar. Artık hiçbir sosyal güvenleri yok. Başka bir işte de çalışamazlar. Çünkü yaşları 35'in üzerinde ve başka iş becerileri yok."

Y.D.: "Son olarak, bankacılık sektöründe çalışan emekçilerin genel sorunlarına da değinir misiniz?"

Keskin: "12 Eylül öncesi Bankacılık sektöründe çalışan emekçilerin grev hakkı vardı. Bunun yanında işten atılmalara karşı "hak grevi" hakkı da vardı. Ancak '80 ile birlikte bunlar ortadan kaldırıldı. Sendikalı insan sayısının artmasını istiyoruz. Banka çalışanları bu bilinçten yoksunlar. İşlerini kaybetme korkusu onları sendikalı olmaktan alıkoyuyor. Ancak son gelişmeler artık atılma tehdidiyle her an başı karşıyalar. Ayrıca banka sektöründe sendikaların parça parça olması, işyeri sendikası görünümünde olması örgütlülüğü zayıflatıyor. Örneğin 35 bin toplam üyeli BASİSEN'den ayrı olarak sadece Akbank Töbank çalışanlarının üye olduğu BANKSİS, Türk Ticaret Bankası çalışanlarının üye olduğu BANKSİSEN, Vakıflar Bankası ve Osmanlı Bankası çalışanlarının üye olduğu BASS sedikaları var. Yani

bir bölünmüşlük var banka çalışanları arasında. Herşeyden önce, banka emekçileri arasında iletişim ve koordinasyonu sağlayabilmek için tek örgütlülük içinde bulunmak gerekir. Yerel sendikalara son verilmelidir. Bunun yanında sendiasız emekçiler de var. Örneğin İmar Bankası sendikasız personel çalıştırıyor. Ayrıca kamu bankalarında çalışan personelin de sendikaya üye olması yasak. Bankaların stajyer öğrenci çalıştırması da örgütlülüğü zayıflatan başka bir neden. Stajyer öğrencilere birkaç kuruş vererek, ilerde iş alma vaadi ile, onların emeğinden yok pahasına yararlanıyor. Bunun yanında part-time çalışanların çokluğu da emekçiler açısından başka bir olumsuzluk. Birde bankaların taşeron sistemi ile çalışması, yani işlerini farklı farklı şirketlere yaptırması (temizlik işini A şirketine) yemek işini B şirketine yaptırması gibi) personelinin örgütlülüğe girmesini zorlaştırıyor. Banka personelleri fazla mesai yaptıkları halde bunun ücretini alamazlar. İşveren personele, işten atma tehdidiyle fazla mesai yapmadına dair belge imzalatıyor. İşini kaybetme korkusuyla personelde, fazla mesai yapmasına rağmen bu belgeyi imzalayıp, sessiz kalıyor. Tüm bu olumsuzlukları bir araya toplayınca cılız bir banka emekçileri örgütlülüğü çıkıyor ortaya. Ancak haksızlığın ve eşitsizliğin maddi koşulları var olduğu sürece, emekçiler bilinçlenecek ve bunlara karşı mücadele edeceklerdir."

Y.D.: "Bu söyleşi için teşekkür ediyoruz. İyi çalışmalar."

Keskin: "Bizde teşekkür ederiz."

HEP'ten istifalar

20 Ekim'de yapılan erken seçimler öncesinde SHP ve HEP arasında yapılan anlaşmayla, seçimlere katılmayan HEP'in adaylarının SHP'den gösterilmesi kararlaştırılmıştı. SHP'nin özellikle Güneydoğu illerinde *tabela partisi* haline gelmesi ve Türkiye genelinde oy oranının yüksek olması avantajı açısından üstüne atladığı bu anlaşma HEP yönetiminin tabanın inisiyatifi dışında alınmış olmasından dolayı, parti tabanı ve örgütlenmelerinde tepkiyle karşılanmıştı. Fehmi Işıklar ve diğer yöneticilerin "geri döneceğiz" sözlerini seçim sonunda "bir süre daha SHP'de kalacağız" biçimine dönüşmesiyle HEP'in bütünlüğü ve tabanına yönelik sorumlulukları hakkında ne derece samimi olduklarını ortaya serilirken, parti örgütlerinden gelen tepkiler istifaya dönüştü. Partiden istifa eden kurucular, delegeler ve üyeler adına HEP İstanbul il sekreteri Zeki AKTAŞ ve yönetim kurulu üyeleri Emine EKERCI, Mustafa ASLAN, Hatice DELICE, Ömer F. KURT'un imzasıyla yayınlanan "**Parti Kamuyuna ve Basına**" adlı bildirmede sürece yönelik görüşler ve istifa gerekçeleri şöyle dile getiriliyor:

Kısaca, HEP demokrasi, insan hakları ve ulusal hak eşitliği mücadelesinde, toplumsal güç odaklarının birlikte mücadele edebilecekleri bir siyasal

kurum olarak siyasal yaşama katıldı.

Parti, kuruluş aşamasında bir daralma yaşadı. Fakat buna rağmen Kürt halkının büyük sempatisini kazandı. Ancak, programına uygun demokrasi mücadelesindeki güçlerin ortak kavga partisi mesajını veremedi veya vermedi. Parti, siyasal mücadelede bir kurum haline geldi, ama partileşmedi.

Nedenlerini üç başlık halinde toplamak mümkün:

1- HEP, programında kendisini resmi ideolojinin dışında tanımladı. Ama, kendi programına dayalı bağımsız politika üretmediği (ve üretmeyeceği) meydana çıktı. Bunun nedeni, bir yandan yeni liberalizmin müdahalesi ve öte yandan HEP içindeki tutum ve siyasal çalışmaları politika, bu sonuca yol açan nedenlerin HEP'in de ne oranda değişmez ve kronik hale geldiğinin ve bağımsız politika üretilemeyeceğinin son ve onulmaz örneğidir.

2- HEP, kitle partisi olduğunu söyledi. Ama kitleleri kendi programına kazanmak yerine, kazanılmış kitlelere, verilen politik mesajların ardından sürüklendi. Bu yüzden bürokratik devrimciliğin hedef ve deneme tahtası haline getirildi. Zaten milletvekilliği partisi halinde kalması ve HEP içinde SHP'nin operasyon gerçekleştirebilmesi, bu sayede oldu. Bu, HEP'nin 12 Eylül'cü partilere yem edilmesidir. HEP artık de-

mokrası güçlerini, genel demokrası mücadelesinde biraraya getirilebilecek bir parti olma şansını yitirmiştir.

3- HEP, tüzüğünde, demokratik merkeziyetçiliğe bağlı olduğunu belirtmiştir. Ama yaşadığımız, parti içi demokrasi yerine, anti-demokratizmin hakim olduğunu tartışmasız bir biçimde ortaya koydu.

Bize göre, demokrasi özgürleşme pratiğidir. Ve çoğunluğun, azınlığı yoksaymayarak çoğunluğun çıkarına, yönetmeyi becermesi ile garanti altına alınabilir. Çoğunluk çıkarının saptanması süreçte ve buna uygun davranabilmek bir öğrenim sürecidir. Bu süreçte öğrenen ile öğretene arasındaki ilişki, eşitliğe dayanmalıdır. Bu ilişkide öğretene otorite veya öncü olmasından veya kendini böyle nitelemesinden dolayı, öğrenim aleyhine eşitsizlik elde etmesi, keza öğrenen ya da öğretene buyurganlık ve emretmeyi doğal ve hakkıymış gibi görmesi, statükocu ezen egemen kurumların doğmasına yol açar.

Bu bakış açısıyla baktığımızda HEP'nin, bir siyasal kurum olarak statükocu hale geldiği ortadadır.

Sonuç olarak, başından beri HEP içinde program ve tüzüğün hayata geçirilmesi, programı kapsamında bulunan tüm demokrasi güçlerinin partide yerlerini alması doğrultusunda çaba gösterdik. Ancak, dikkat çektiğimiz nedenlerden dolayı bu çabamızın gerçekleşmesi imkansız hale getirildi. Bu aşamadan sonra, HEP, genel demokrasi güçlerinin, demokrasi mücadelesinde birliğini sağlayabilecek dinamizmden uzaklaşmıştır.

Ancak, HEP'in ortaya çıktığı koşullar, bugün daha da olgunlaşmış bir şekilde vardır. Emekçi halkın burjuva partilerine güvensizliği, bu seçim döneminde daha net bir şekilde görülmektedir. Önümüzdeki süreç, demokrasi mücadelesinin ivme kazanarak yükseleceği bir süreç olacaktır. Halkın demokratik muhalefetini örgüt-

leyecek anti-demokratik yasa ve uygulamalara karşı etkin bir mücadele yürütecek, tüm demokrasi güçlerinin birliğini sağlayacak devrimci-demokratik bir kitle partisine ihtiyaç vardır. Örgütlü, örgütsüz tüm demokrasi güçleri ile birlikte olmak, bu süreçte katkıda bulunmak amacıyla HEP üyeliğinden çekiliyoruz.

KEMALLER DERİ'DE DİRENİŞE DEVAM!

Öte yandan Kazlıçeşme Kemaller Dericilik'de 76 işçinin işten atılmasıyla başlayan direniş, 29 ağustostan beri devam ediyor. İşveren bir ara tazminatlarını ödeme sözü vermiş ancak bu sözünü yerine getirmemiş. Kemaller işçileri de kararlı bir şekilde işyeri önünde direnişe devam diyor.

HAYRİ KOÇ

(1956-11.10.1991)

SENİ MUNZUR'UN DORUKLARINDA
SENİ İSTANBUL'UN SOKAKLARINDA
SENİ MÜCADELENİN HER ALANINDA
UNUTMAYACAĞIZI!..
Devrimci Dostları

MAO'YA GÖRE SANAT KİTLELERDEN ÇIKARAK KİTLELERE VARMALI, DEVRİMCİ MÜCADELEDE SİLAH OLMALIDIR*

AFŞAR TIMUÇIN

Çin Halk Cumhuriyeti'nin önderi, ünlü devrimci Mao Zedung (1893- 1976), Marksçı- Leninci dünya görüşü üzerine temellendirdiği düşüncelerini ve eylemlerini halkın kurtuluşu yolunda dış düşman ve iç düşman karşısında etkin bir silah durumuna getirirken, hemen her konuda halkını aydınlatıcı konuşmalar yaptı, yazılar yazdı, bu arada sanat görüşünü de ortaya koydu.

Onun sanatla ilgili belirlemeleri Mayıs 1942 toplantısında, yani Yenian Sanat ve Edebiyat Forumu'nda yaptığı konuşmalarıdır. Mao Zedung'un bu forumu açarken (2 Mayıs 1942) ve kaparken (23 Mayıs 1942) yaptığı konuşmalar, sanatın kuramsal sorunlarıyla olduğu kadar, hatta sanatçının kuramsal yanından çok yaratıcı yanıyla da ilgilidir.

Marksçı-Leninci dünya görüşüne sahip olan, eylemlerini ve düşüncelerini bu dünya görüşünün ilkelerine ve gereklerine göre kuran bir siyasi liderin süslemeci ve bireyci sanatta değil de, insanları eğiten, geliştiren, bilgil kılan bir sanata bel bağlaması elbette zorunludur. Mao Zedung da, sanatın halk için yararlı olması gerektiği konusuna her zaman ağırlık vermiş, sanatı kurtuluş savaşlarının en etkin silahlarından biri yapmaya çalışmıştır.

Yenian Sanat ve Edebiyat Forumu'nda yaptığı konuşmalarında Çinli sanat ve edebiyat adamlarına, hiç değilse bunlardan bazılarına eleştiriler yöneltti, bu arada onlara Çin'de devrimci sanatın hangi ilkelere dayanması gerektiğini öğretti. Bu konuşmalar o zaman Mao'nun sanat ve edebiyat alanındaki bazı gelişmelerden tedirgin olduğunu açıkça ortaya koyar. Bu yüzden ünlü lider, sanat ve edebiyatın izlemek zorunda olduğu "doğru gelişme yolu"nu göstermek zorunda kalmıştır.

Şöyle diyordu Mao: "Çin halkının kurtuluş uğrunda mücadelede çeşitli cepheler vardır:

Kalem ve silah cepheleri; yani kültürel ve askeri cepheleri de bunlar arasındadır. Düşmanı yenmek için öncelikle silahlı orduya dayanmak zorundayız. Ama bu ordu tek başına yeterli değildir, saflarımızı birleştirmek ve düşmanı yenmek için mutlaka bir kültür ordusuna sahip olmalıyız." Bu sözler Mao Zedung'un devrimin gerçekleşmesi yolunda özel olarak sanat ve edebiyata, genel olarak kültüre ne büyük bir önem verdiği göstermektedir.

"DEVİRİMCİ MAKİNANIN BÜTÜNÜ"

Yenian Forumu'nun açılış konuşmasında Mao amaçları şöyle saptamıştır: "Amacımızı, devrim-

ci sanat ve edebiyatın, doğru gelişme yolunu izlemesini, milli düşmanlarımızın altedilmesini ve milli kurtuluş görevinin başarılmasını kolaylaştırarak öteki devrimci çalışmalara daha fazla yardım etmesini sağlamaktır." "İşte bugünkü toplantımızın amacı, sanat ve edebiyatın devrimci makinanın bütününe içine ayrılmaz bir parçası olarak yerleşmesini, halkı birleştirmek ve eğitmek, düşmana saldırmak ve onu yok etmek için güçlü bir silah olarak işlenmesini ve halkın düşmana karşı tek bir yürek ve tek bir kafa halinde savaşmasını yardımcı olmasını kesinlikle sağlamaktır."

Kendisi de ünlü bir şair olan Mao Zedung, sanatın iç sorunlarında ve estetik sorunlarında oyalanmadan, doğrudan doğruya onun işlevsel yanını ele alır, onu işlevsel yanıyla değerlendirir. Yenian Forumu'nda toplananlara Mao Zedung, "Halk kitlelerinin, halkın kurduğu ordunun ve partinin övülmesi gerektiğini" bildirir. Ona göre, halk kesiminde görülen aksaklıklar büyütülmemeli, konu edilmemeli, ama giderilmeye çalışmalıdır. "Halkın da kendine göre kusurları vardır. Hem köylüler hem de şehir küçük burjuvasizi geri fikirlere sahip olduğu gibi, proletarya içinde de birçokları küçük burjuva fikirleri muhafaza ederler. Bu fikirler onların mücadelelerini köstekleyen birer yüküdür." Halkın kendi yanlışlarını atabilmesi için en büyük görev kültür ordusuna düşmektedir. Bu yolda-

Bu yazı Milliyet Sanat Dergisi'nin Eylül 1978 tarihli sayısında yayınlanmıştır.

ki girişimler elbette çok büyük sabırla sürdürülmesi gereken girişimlerdir. Sanat ve Edebiyatta düşen, halkın değişim sürecini dile getirmektir. Mao Zedung, devrimcinin ve devrimci sanatçının halk karşısındaki tutumunun ne olması gerektiğini şöyle belirtir:

"Halk kitleleri hatalarında ısrar etmedikleri sürece, biz onların olumsuz yanları üzerinde durmamalı ve dolayısıyla onlarla alay etmek, hatta daha da kötüsü onlara düşmanca davranmak gibi hatalara kapılmamalıyız. Yazılarımız onların birleşmelerine, ilerlemelerine tek bir yürek ve tek bir kafa halinde ileri atılmalarına, geri olanı atıp devrimci olanı geliştirmelerine yardımcı olmalı, asla bunların aksi yapılmamalıdır."

BİLGİ EKSİKLİĞİ VE ANLAYIŞ EKSİKLİĞİ

Sanat ve Edebiyat adamı halkı eğitmekle yükümlü olduğuna göre, onun halk insanlarını iyi tanıması, yakından tanıması, bir halk gözlemcisi durumuna gelmesi zorunlu oluyor. Sanatçılar ve Edebiyatçılar "sanat ve edebiyat çalışmalarını elbette yapacaklardır; ama onların esas görevi, halkı iyi anlamak ve iyi tanımadır" oysa sanat ve edebiyat adamları iki şeyle sakatlanmışlardır: Bilgi eksikliğiyle ve anlayış eksikliğiyle. Bu eksiklik içinde onlar, "yiğitliğini gösterecek yer bulamayan kahramana" benzemektedirler.

"Bilgi eksikliği"nin Mao Zedung "halkı iyi tanımak" olarak belirler. Yazarlar, ona göre, ne anlattıkları kişiler üzerine ne de seslendikleri kişiler üzerine "dürüst" bir bilgiye sahiptirler."

Anlayış eksikliği'ne gelince, bu eksiklik "dili anlamamak" demektir, kitlelerin "zengin ve canlı diline" uzak kalmak demektir. Anlayış eksikliği içinde olan yazarlar, halkın diline yabancı oldukları için, "kendi ipe"

sapa gelmez deyimleriyle" yazıyorlar. Demek ki yazarlar hem halkı öğrenmek, hem de halkın zengin dilini öğrenmek zorundadırlar. Yazarlara şöyle sesleniyor Mao: "Siz (...) bu saçmalıkları kitlelere yutturmak için ne kadar çok uğraşırsanız, kitlelerin bunu kabul etmesi de o kadar uzak bir ihtimal olacaktır." Ve kitlelere ulaşmak isteyen yazarlar uzun bir "çelikleşme" sürecinden geçmek zorundadırlar.

Ancak, yazarlar, bu öğrenme çabaları içinde, "Marksçı-Leninci bilimi" de iyi öğrenmek zorundadırlar. Bu inceleme içinde onlar toplum sınıflarını, bu sınıfların karşılıklı ilişkilerini ve maddi ve manevi yapılarını kavrayabildikleri zaman doğru bir sanat ve edebiyata kavuşabileceklerdir.

Mao Zedung, Yen'an For-

mu'nda sanat ve edebiyatın kimin için yapılacağı konusunu da ele alır. herkes için, daha doğrusu her sınıf için sanat yapılabilir. "Sömürücüler ve zalimler" için de sanat ve edebiyat yapılabilir, yapılmaktadır. Ancak, Mao Zedung hemen şu kesini ve apaçık belirlemeyi ortaya koyar: "Bize göre sanat ve edebiyat (...) halk içindir."

Mao Zedung yazarların gelenekten de büyük ölçüde yararlanmaları gerektiğini bildirir. "Çin'de ve yabancı ülkelerde sanat ve edebiyat alanında eski çağlardan kalma zengin mirasa ve güzel geleneklere sahip çıkmalıyız", der. Ama, gene de başlıca amaç, halk kitlelerine hizmet etmektir. Gelenekten yararlanma, geçmişin biçimlerini ve anlamlarını doğrudan doğruya benimsemek demek değildir. Önemli olan, geleneksel olanın yeniden yoğurulması, yeniden biçimlendirilmesi, yeni içeriklerle donatılmasıdır.

SANAT KİME SESLENECEK?

Sanat ve edebiyat halk içindir, diyoruz. Kimdir halk? Yazarlar kime seslenecekler?

"Halkın en geniş kesinleri, toplum nüfusumuzun yüzde doksanından fazlasını meydana getiren işçiler, köylüler, askerler ve şehir küçük burjuvazisidir. Dolayısıyla, sanat ve edebiyatımız öncelikle işçiler, yani devrime önderlik eden sınıf içindir. İkinci olarak, köylüler, yani devrimdeki en kalabalık, en sağlam müttefiklerimiz içindir. Üçüncü olarak, silahlı işçi ve köylüler (...) içindir. Dördüncü olarak da, devrimde müttefiklerimiz olan ve bizimle uzun süreli işbirliği yapabilecek durumda olan şehir küçük burjuvazisinin emekçi

ÜÇ KÜÇÜK ŞİİR

Dağlar

Hep eyerin üstünde, kamçılıyorum atımı.

Dönüp bakıyorum: Hayret!

Gökyüzünün üç ayak parmak yanındayım.

Dağlar

Ey kudurmuş ırmaklar, ey çalkantılı denizler!

Atılmış ileri doludizgin

Binlerce at yaratır bu tutkuyu..

Dağlar

Gökyüzünü delerler tepelerinin sivriliğini

Törpülemeden.

Gökyüzü bel verir,

Dağlar onun desteği.

Şiir 1935 yılında UZUN YÜRÜYÜŞ sırasında yazılmıştır.

Kaynak: Mao Zedung Şiirler- Eray Canberk

ve edebiyatı yaygınlaştırmak da önemlidir, hatta ikincisi birincisinden daha önemlidir.

Bazı yazarlar yalnızca düzeyin yükseltilmesine ağırlık vermişlerdir, oysa işin her iki yönüne de ağırlık vermek gerekmektedir. Yazarlar, sanat ve edebiyatın düzeyini, işçiler, köylüler ve askerler yönünde yükseltilmelidirler.

Halkın yaşamı, sanat ve edebiyatın kaynağıdır. "Tek kaynak budur, başka bir kaynak olamaz." Burada kuramsal bir sorun çıkar ortaya: Tek kaynak yaşansa, biz ne diye yaşamla yetinmiyoruz ve sanat ve edebiyat yaptıkları da istiyoruz? Yaşam da güzeldir, sanat ve edebiyat da. Yaşam, sanat ve edebiyatta yansıdığı biçimiyle, "daha yüksek bir düzeyde, daha derin, daha yoğun, daha tipik, ideale daha yakın" olabilir, bu da ona 'gerçek günlük yaşamdan daha evrensel' olabilme olanağını sağlar. Yazar ve sanatçılar "olayları yoğunlaştırırlar, bu olayların bağrındaki gelişmeleri ve mücadeleleri örnekleştiri-

rirler" böylece kitlelere bilinç kazandırırılar, kitleleri eyleme yöneltirler.

Mao'ya göre, yaygınlık kazanan ürünler "daha basit ve daha açık" ürünlerdir. Daha yüksek nitelikteki ürünler "daha ince olduklarından, daha geç yaratılırlar" ve kolay kolay yaygınlaşamazlar.

Yaygınlaşabilirlik daha önemlidir, çünkü mücadele evresinde "acil ihtiyaçlara cevap veren ve anlaşılması kolay olan sanat ve edebiyat eserleri birinci planda önem taşır. Bununla birlikte "yaygınlaştırma ile düzeyi yükseltme arasında kesin bir çizgi çizilemez." Yanan Forumu'nu kaparken, Mao Zedung, Lu Sun'un bir şiirinden (Kendimle Dalga Geçerken) iki dize okur, bu dizelerin ilke olarak benimsenmesini ister:

"Kaşlarım çatık, dindik meydan okurum suçlayan binlerce parmağa / Başım eğik, uysal bir öküz gibi hizmet ederim çocuklara."

Mao'ya göre, "sanat ve edebiyat işçileri" proleteryanın

kitleleri ve küçük burjuva aydınları içindir. Bu dört tür insan, Çin milletinin ezici çoğunluğunu, halkın en geniş kitlelerini meydana getirirler."

Sanatçı, bu dört sınıfa yönelmektedir. Onlar için yazacak, onlar için yaratacaktır. Ne var ki, sanat ve edebiyat adamlarından bir bölümü aydınlarla ve aydınların sorunlarıyla uğraşmaktadırlar. Çalışmalarında aydınları tanıtmakta, aydınların sorunlarıyla ilgilenmektedirler. İşin kötüsü, bunlar, bu sanat ve edebiyat adamları, aydınların eksik yanlarını haklı göstermeye çalışmaktadırlar.

Sanata aydınca yönelen, aydın insanın sorunlarıyla uğraşmaktan kendini alamayan sanat adamları, halkı sorunlarını, halk değerlerini sanata getirmek istedikleri zaman açmaz düşüyorlar: "Elbiseler emekçi halkın giydiği elbiseler, yüzler küçük burjuva aydınlarının yüzleri" oluyor. Çünkü halkı sevmiyor bu adamlar, halkın duygularını, davranışlarını, "doğuş halinde" olan sanat ve edebiyatını sevmiyor. "Zaman zaman bunlardan da hoşlanıyorlar, ama bu durum bir yeniliğin, kendi eserlerini süsleyecek bir şeyin, hatta bazı geri özelliklerin peşinde koştukları zaman söz konusu oluyor."

SANAT NASIL HİZMET EDECEK?

Böylece Mao Zedung sanat ve edebiyatın kime yönelmesi gerektiği sorununu çözdükten sonra, sanat ve edebiyatın "nasıl hizmet edeceği" sorununu ele alır. Ona göre, "sanat ve edebiyatın düzeyini yükseltmek kadar "sanat

öküzleri olmalı, ölünceye kadar bu görevi omuzlamalıdır.

ÖLCÜT SANATIN İŞLEVSELLİĞİ

Görüldüğü gibi, Mao Zedung, kaynağını halktan alan, halkın değerlerine, duygu ve düşüncelerine yaslanan ve halkın yararı için yaratılan, halkın çıkarına kullanılan bir sanat ve edebiyattan yanadır. Onun gözünde sanat ve edebiyat işlevselliği ölçüsünde önemli ve değerlidir... Kitlelerden yola çıkarak kitlelere varmak, böylece devrimci mücadelede bir silah olarak kullanılmak: İşte sanat ve edebiyatın, sanatçının ve yazarın görevi budur. Bunu yapabilmek için sanatçı halkı öğrenmeli, halkı öğrendikten sonra da, halk değerlerinden yola çıkarak halkın eğitimcisi olmalıdır. Ancak bu ilkeye göre yaratılan sanat ve edebiyat ürünleri devrimci mücadelede, etkin olabilirler.

Böylece, Mao Zedung'un sanat görüşünü özetlemiş olduk. "Kültür Devrimi" olgusundan söz etmeden yazımızı bağlayışımız bazı okurlarımızı düşündürülebilir. Yenan Sanat ve Edebiyat Forumu'ndan yıllarca sonra ortaya çıkan bu kavram, daha çok siyasi yönüyle ağırlık kazanmış bir kavramdır. Bildiğimiz kadarıyla, Mao'nun sanat görüşü en açık anlatımını Yenan Forumu konuşmalarında bulur. Mao, 1942'de ortaya koyduğu bu görüşlerine her zaman bağlı kalmıştır.

* Bu yazıdaki alıntılar "Mao Zedung -Seçme Eserler" adlı kitabının üçüncü cildinden yapılmıştır. (Aydınlık Yayınları-1976)

Afşar Timuçin ile Söyleşi "Sanatçının Çabası Olmazları Olur Edebilme Çabasıdır"

-1939'da Akhisar'da doğdum. İ.Ü.Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü - Fransız Dili ve Ed. sonra Montreal Üniversitesi Felsefe Fakültesi'ni bitirdim. M.S.Ü. Devlet Konservatuarı'nda Estetik ve Felsefe gibi dersler veriyorum. Felsefe Doçentiyim. Şiir, öykü, roman ve felsefe alanında çeşitli yapıtlarım ve çevirilerim var.

YD- 23 Eylül 1977 tarihli Milliyet Sanat Dergisi'nde Mao Zedung'un kültür, edebiyat ve sanat anlayışıyla ilgili bir incelemeniz var. Niye özellikle Mao?

Özellikle siyasetçilerin sanata bakışı beni çok ilgilendiriyor. Genellikle biz siyaset adamı deyince kültür sorunlarıyla çok fazla ilgisi olmayan ya da ilgisi varmış gibi görünen kişileri anlıyoruz. Siyaset alanı öyle bir alan ki kişileri kültürden uzaklaştırıyor ve kültür sorunları bir bakıma siyaset adamının unuttuğu ya da pek sık arımsamadığı sorunlar olarak kalıyor. O zamanlar okuduğum dergi ve kitaplarda Mao Zedung'un kültür sorunlarıyla ilgili belirlemelerini görmüş ve bununla pek ilgilenmiştim. Çünkü bir bakıma kültür yaşamını siyaset yaşamından ayırmayan siyaset adamıydı Mao. O yüzden O'nun kültür ve özellikle sanat üzerine düşüncelerini içeren notlar almıştım. O notlar yazıya dönüştü sonradan.

YD- Bir şair olarak, Mao Zedung'un sanat anlayışıyla ilgili ülkemiz sanatçılarına önerileriniz var mı?

Ben gençliğimden bu yana to-

plumcu sanat anlayışından yayanayım. Bu bir bakış biçimidir. Her sanatçının da böyle bir açıyla bakmasını gönülden dilesek bile bekleyemeyiz. Çünkü insanların yaşam biçimleri, dünya görüşleri sanatlarını da kesin etkiliyor, koşulluyor. Ben halkın içinde yetişmiş bir sanatçı olmanın gerekliliğiyle bireysel sorunların kitlelerin sorunları içinde çözüleceğini, bir anlam kazandığını her zaman inandım. O yüzden sanattımda her zaman halktan gelme birşeyler vardır. Örneğin şiirimde, Karacaoğlan olmak gerekir. Yunus Emre olmak gerekir, Pir Sultan olmak gerekir. Romanımda, öykülerimde halk insanları vardır ve ben bu insanları tanıyarak geldim. Onların yaşamlarını dışarıdan gözleyerek değil, bizzat yaşayarak yazdım. Bu açıdan bakarsak halkın kültür sorunlarını önemseyen, birincil olarak ele alan herkes beni çok ilgilendiriyor. Çünkü şuna inanıyorum ki, halkın değerleri gerçek sanat değerlerinin varlığını koşullar. Yani gerçek sanat halk değerlerinin dışında yaratılamaz.

Sanatı, büyük olan insanlara baktığımızda (sadece yüzyılımız için geçerli diye düşünmeyelim bunu, her yüzyılın gerçekliğiyle düşünelim) büyük sanatçıların halk değerlerini dile getiren kişiler olduklarını görüyoruz. Bu yüzden siyasetçiler de sanata böyle canla-başla eğildikleri zaman bizim ilgimizi çekeceklerdir, bizden yakınlık göreceklerdir.

YD- Peki aydınlarımız veya sanatçılarımız Mao Zedung ve

O'nun düşüncesini yeterince tanıyorlar mı?

Şimdi bunu, sadece Mao Zedung olarak ele almayalım, genel olarak halkı konu edinen, halkı temel alan düşünce (doğal olarak Mao Zedung da bunun içindedir) diyelim isterseniz. Şimdi aydınların doğrudan doğruya halk değerlerine dayalı bir etkinlik içinde olup olmamaları onların kişisel seçimleriyle belirginleşir. Yani kişi sınıf içindeki konumunun gereklerini yerine getirecektir ister istemez. Gerçi belli bir yaşam koşulu belli bir düşünce biçimini zorunlu kılmalayabilir diye düşünürüz, ama ne olursa olsun insan yaşamıyla insan düşüncesi birbirini koşullayacak biçimde birbirine yakındır. Hatta içicedir. Aydınlarımızın bir bölümü toplumsal sanattan yana oldular. Yani şiirlerimizde, romanımızda, öykümüzde hatta bütün sanatlarımızda halk değerlerinin birincilleştiği gözlebilir. Buna karşı olarak son derece bireysel, son derece kendine kapanmış bir sanatın savunucuları da her zaman varoldular. Yalnız şunu düşünmek gerekir. İyi bir sanat yapabilmek için salt halkçı olmak yeter mi? Bu konu çok önemlidir ve sanatçıların bunu önemle tartışması gerekir. Çünkü pek çok sanatçı çok işledikleri halde gerçek anlamda yetkin bir sanat yapamadılar, halkı temel almış olmakla birlikte, halkı konu edinmiş olmakla birlikte. Tabi burada eksik olan nedir diyeceksiniz. Sanıyorum sadece halkın içinden gelmek, halkı gözlemlemek yetmeyecektir. Genel olarak dünya bilgisine, insana açılmak gerekecektir. Yüzyılların bilgisini doğru olarak ele almak, iyi özümlemek gerekecektir. Sanatın ne olduğunu enine boyuna tartışmak gerekecektir. Şöyle de diyebiliriz, sanatı konu edinmek ya da tek konu haline getirmesek bile temel konu haline getirmek gereke-

cektir. Diğer türlü iyi niyetle sanat yapmış olsak bile alıcı pek olmaz. Yani halkın sorunlarını sanatın koşullarıyla özdeşleştirip bir kalıba dökmeliyiz. Halka ulaşabilmek için yetkin bir sanat kavrayışına ve bu kavrayışın ışığında belli bir ustalığa ermiş olmak gerekiyor.

O yüzden felsefenin, estetiğin, toplum biliminin sanatçının gelişmesi açısından çok büyük katkıları olacaktır.

YD- BPKD sırasında Mao Zedung'un da ısrarla üstünde durduğu nokta da, aydınların ve sanatçıların halkın dilini yeterince anlamamaları, onlara ulaşamamalarıdır...

Tabi, çok iyi niyetle sanat yapmak istemek başka bir şeydir. Sanat yapmayı becerebilmek başka şeydir. İkincisi bir çaba ister, belli bir kültür birikimin ister. Birincisi sadece iyi niyeti gerektirir

ama iyi niyetle yapılmış bir sanat insanı yarı yolda bırakabilir. İyi niyet tek başına sanat yapmaya yetmeyecektir. Her zaman engin bir bilgiye ve kültüre gereksinim vardır.

YD- Peki bir felsefeci olarak BPKD'ni (Büyük Proleter Kültür Devrimi) nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ben insanların kültür yaratma konusunda büyük çabalar göstermesinin yararına inanıyorum. Kültür de insanın başka ürünleri gibi kendiliğinden oluşmaz. Kültürün belli bir çabayla oluştuğunu belirtiyorum. Bununla birlikte sanatın çok fazla koşullanmaya geleceği konusunda kuşkularım var. Kültür yaratmanın koşulları olduğu zaman kültür kendiliğinden yaratılır ama tabiki onu yaratan insanlardır. Kültürün büyük aşamalar ve sıçramalar göstermesini toplumların karmaşıklaşma dönemlerinde yani toplumsal gelişim dönemlerinde görüyoruz. Bu da şunu gösteriyor: Toplumda bir takım maddi koşullar oluşmadan geniş kültür etkinliklerine girmek pek fazla olası değil. Ama bu hiçbir zaman bizi bir yazgıçılığa götürmemesi gerekir. Yani sıradan koşullar altında hiçbir şey başarılamaz yanlıgısına düşünmemeli. Bu koşullar altında roman da, şiir de doğru dürüst yazılamaz, film yapılamaz gibi kaygılar son derece yerlidir. Sanatçının çabası olmazları olur edebilecek bir çabadır. Canını dişine takarak çaba gösterdiği zaman üst düzeyde bir sanat etkinliği ortaya koyabilir. Yine de bir Kültür Devriminden çok bir kültür atılımından söz etmek bana daha uygun geliyor. Kültür Devrimi bana hep birlikte yapılan, kuralları belli olan sonu da pek belli olmayan bir devrimi anımsatıyor.

YD- İşte bunada Mao Zedung'un büyük orandaki bilgisiz Çin halklarının, aydınlar ve sanatçıların yardımıyla bilinçlenmesine bilinçledikçe de Marksizmi-Leninizmi kavramasını, dönüştürmesini sağlamak. Kültür Devrimi bu olgular ışığında gerçekleşmiştir.

A.T.- Tabi Kültür Devrimi temelde bu. Yani geniş çerçeveli bir kültür etkinliği.. Çünkü okuma yazma seferberliği alt yapının ilk

adımıdır. Amaç nedir, amaç elbetteki gelişmiş bir kültür düzeyine ulaşmış bir toplumdur. İşte bu toplumu yaratmak için tabii ki sanatçıya çok şey düşüyor. Elbette baştan başlayarak insanları bilgilendirme gibi bir yükümlülüğü var sanatçının. Ama kültürde çok büyük yapıtlar ortaya koyma evresi -belki de son evredir bu- geldiği zaman o evrede sanatçının daha çok kişisel gücünü ortaya koyması, çalıştırması gerekiyor. Yani sanat doğaldır ki toplum için yapılan bir şey ama topluca yapılabilen birşey değil. Topluluk sanatları olsa bile... Her sanatçı kurallarını, özelliklerini kendi yaratıyor. Ve bir de bakıyoruz ki çok şeyler beklediğimiz sanatçı yarı yolda kalabiliyor, tam tersi hiçbirşey vaatetmeyen bir sanatçı da çok güçlü yapıtlar ortaya koyabiliyor. Yani sanat alanında etkin olmak bir bakıma bir serüveni göze almaktır. Bu serüvende ne toplayacağımızı tabii ki bilemeyiz. Ama sanatçıya düşen hem kendi adına, hem içinde yaşadığı toplum adına, hem de eğer kendisini öyle kabul ediyorsa temsil ettiği geniş kitleler adına doğru bilgiler sağlam değerler ortaya ko-yabilmelidir.

YD- Sizin sözlerinizden şunu algılıyorum. Kültür Devrimine başlamak bir nitel patlamanın sonucu olduğu kadar bunun sonucunda onu devam ettirip kitlelerle sanatçıların bağdaşması ve kitlelerin düzeylerinin çok çok üstlere ulaşmasını getirir. Yani son çözümlemede bu başarılmışsa Kültür Devrimi başarılabilir diyorsunuz.

A.T.- Yani açıkçası ben Kültür Devrimi kavramından kaçıyorum. Çünkü Kültür Devrimini salt kitleleri okuma yazma öğrenmesini sağlamak olarak düşünmüyorum. En sonunda, işin içine yaratıcılık giriliyor. Yaratıcılığın da topluca yapılan bir şey olduğunu

düşünmüyorum. Toplum koşullarının belirleyiciliğinde bireylerin ortaya koyduğu bir şey olarak düşünmüyorum. Yani ben sanatçıdan, sanatçı topluluklarından kültür devrimi bekleyen bir kişi olamadım.

YD- Yalnız orada Mao Zedung şöyle bir olguyu ortaya koyuyor. Yani kültür devriminde belirli bir sanatçı toplulukları yaratma amacı yok. Ama devrimci saflarda yer alan sanatçıların geniş emekçi yığınların içinde bir önder, bir öğretmen gibi olması gerektiğini vurgulamış.

A.T.- Elbette ben sanatçının toplum karşısındaki işlevini yadsımıyorum. Tersine kendimde içinde tüm sanatçıların toplum karşısında yükümlü olduklarını biliyorum. Elbette sanatçının yükümlülüğü üstünde tartışılacak bir şey yok. Sanatçının kendi kendisini yükümlemesi önemli. Sanatçının dıştan güdümlenmesi her zaman sağlıklı sonuçlar getiremeyebilir. Sanatçı güdümlü kişidir, ben bunu benimserim. Öteden bu yana yazmışım sanatçı güdümlü kişidir diye. Ama sanatçıyı güdümlen nedir, onun görüşüdür, duyusudur, bakış açısidir. Sanatçı her şeyden önce kendi kendisini güdümlen kişidir. Yani ben sanatın devlet sanatı olmasından açık söylemek gerekirse korkarım. Çünkü şunu görüyoruz ki devlet sanata, sanat devlete yaklaştıkça o sanat sanat olmaktan çıkıyor, devletin hizmetinde herhangi bir etki gücü olmaya çalışıyor. Ben bundan yana değilim. Örneğin Türkiye'deki devlet sanatçılığı kurumuna da baştan bu yana karşıyım. Devlet sanatçıyı koşullamasından çok, ona olanaklar sağlamalı.

YD- O zaman şunu söyleyebiliriz.. Ülkemizde Demokratik Halk Devrimi sonrasında sosyalizmin inşası döneminde devlet emekçi yığınların devleti ola-

cak. Sanatçı da zaten "devletten yana" yer alacak. Yani emekçi iktidarının yanında. Koşullanma gerçekten sanatçıyı daraltır. ama, zaten sanatçı halkın yanında yer almakla, onlara rehber olmakla kendini koşullamış olmuyor mu?

Sanatçı tabii ki devletin niteliğine göre devletle yakınlaşabilir. Ama her durumda sanatçının özgürlüğünü koruması, ya da özgürlüğünün korunması gerekir. Sanatçı ancak özgürlük içinde yararlı olabilir. Yani, şunu şunu yaz, şöyle resim yap dediği noktada sanatçının işi biter. Sanatçı ortadan çekilir, geriye sanatçı kılığında bir takım insanlar kalır. Gerçek sanatçıyı çok fazla koşullamamak gerekir. Sanatçı zaten gerçekte sağlıklı adamsa halkının değerleriyle koşullanmış olacaktır. Halkıyla bütünleşmiştir sanatçı. Zaten halkından başlayarak bütün insanlığa yönelen bir anlayışta olmalıdır sanatçı. Ama devletle ilişkilerine dikkat etmesi gerekir.

Evet. Ben halktan yanayım. Halkın mutluluğundan yanayım. Ama bu mutluluk devleti mi getirir, devletsizliği mi getirir, bu mutluluk sınıfsız toplumu mu getirir... bilemiyorum... Tabii amacımız şudur. Sömürülme-yen bir insanlık. Kimsenin kimseyi sömürmediği bir insanlık. Buna ulaşmak için elimizden geleni yapmalıyız. Ama bizim bugünkü sömürüy karşı olan çabamız hangi mutluluğa götürecektir, ben o mutluluğa varım.

S.F- Sayın Afşar Timuçin verdiginiz bilgilerden ötürü teşekkür ederiz. Sanat ve felsefe yaşamınızda başarılarınızın devamını dileriz.

A.T.- Teşekkür ederim.

* Bu röportaj Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin görkemli bütünlüğü içinde, salt "sanat ve edebiyat ayrıntısı" olgusu üzerine yapılmıştır.

ORTADOĞU'DA VE DÜNYADAKİ SON SİYASAL GELİŞMELERE KISA BİR BAKIŞ

Nato ve Varşova Paktlarının Son Durumu; Nato Ordusunda Düşünülen Değişiklikler Ve BAB Üyesi Ülkelerin Arasında Ortaya Çıkan Görüş Ayrılıkları Üzerine

İkinci Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkan NATO, 1949 tarihinde kuruldu. Kuruluşunun amacı dünya çapında Sovyet ordularının yaratacağı tehlikeyi önlemektir. Başta Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı Sözleşmesi'yle siyasi ve askeri bir ittifak olarak doğdu. Daha sonra Türkiye, Yunanistan, Federal Almanya ve İspanya'nın katılmasıyla daha da genişleyerek NATO'lu Bağlaşık ülkelerin sayısı 16'ya yükseldi. Ve giderek uluslararası plandaki denetimleri de arttı.

NATO, 42 yıllık tarihi boyunca Doğu Bloku ile (Varşova Paktı) bir dizi sürtüşmeli ve gerilimli anlar yaşadı. Bunların en önemlileri, Kore Savaşı, Sovyetlerin Macaristan ve Çekoslovakya'yı işgal etmesi, Lübnan'a yapılan ABD çıkarması, Küba Krizi, Berlin'in ikiye bölünmesi vs.

1957-60 yıllarından itibaren Sovyetler Birliği'nde iktidarı gaspetmeye başlayan bürokratik burjuvalar giderek sosyalizmin ana ilkelerinden olan Enternasyonalizm düşüncesinden uzaklaşarak dünyada gelişen Ulusal ve Sosyal Kurtuluş Mücadeleleri karşısında ya sessizliği yeğlediler ya da yaptıkları yardımlarda esas olarak hep kendi devlet çıkarlarını gözetip öne çıkardılar. Nihayet, süreç içerisinde tam da değişen özlerine uygun olarak emperyalist bir politika izleyerek Çekoslovakya ve Afganistan gibi ülkeleri fiilen (edimsel olarak) işgal ederken, Kamboçya vb. gibi ülkeleri de kendi uyduları aracılığıyla "hizaya" getirmeye çalıştılar.

Marksist-Leninistler, Varşova Paktı üyesi ülkelerin, 1957 yıllarından sonra yürüttükleri politikaların sosyalizmle bağdaşmadığını hep vurguladılar. Sosyalizm adına izlenen revizyonist ve sosyal-emperyalist politikaların sosyalizme verdiği zararları kitlelere açıklayarak gerçek sosyalist uygulamaların nasıl olması gerektiğini hep söylediler. Ve nihayet gelinen aşamada, bürokratik burjuva diktatörlüklerin birer birer yıkılıp ne menem şey olduklarının açığa çıkmasıyla, baştan bu yana anti-

sosyalist uygulamaları görememenin, ona karşı mücadele etmemenin eksikliği ve yanlışlığı daha iyi anlaşılmaktadır. Üzülerek ifade edelim ki, bugün kitlelere egemen olan düşünce bürokratik burjuva diktatörlüklerinin yıkılışından daha çok sosyalizmin yıkılıp yok olduğu düşünceleridir. Elbetteki bunda burjuvazinin iletişim araçları üzerinde kurduğu tekellerden kaynaklanan yalan-yanlış haberlerin, propagandaların rolü büyük. Kısacası bürokratik burjuvaların yıllardır sosyalizm adına halka karşı işlediği günahlar ile ABD ve suç ortaklarının yürüttükleri karşı-devrimci propagandalar birleşince, ortaya bu üzücü ve karamsar tablo da çıktı.

Bu gelişmeler sonucunda, VARŞOVA Paktı dağıldı. Pakt üyesi kimi ülkeler AT'na üye olmak için başvururlarken, kimileri ise başta AT ve NATO üyesi ülkeler olmak üzere diğer birtakım gerici ülkelere yardım almak amacıyla sıraya giren dilenciler rolünü oynamaktadırlar. Bu dramatik sahneyi fırsat bilen, haydutların başı ABD, gerek "silahsızlanma" konusunda, gerekse Uluslararası siyasal konularda, Rusya'dan ödün üzerine ödün almakla kalmayıp bir ölçüde onu hiçe saymaktadır artık. Özellikle Rusya'daki iç karışıklıklar ve ekonomik sıkıntıları da fırsat bilip, giderek daha da pervasızlaşmaktadır.

Elbetteki bu, madalyonun bir yüzü. Diğer yüzüne gelince: Varşova Paktı karşıtı olarak varlığını sürdüren, hep bu yönlü propagandalarla ayakta kalan NATO'nun işlevi ve görevleri de üye ülkeler arasında tartışılmaya başlandı. Özcesi, NATO'ya yeni görev ve sorumluluklar aranmaktadır. Dolayısıyla, NATO'nun en büyük krizi de, Rusya ve Doğu Avrupa'daki tüm dünyayı derinden etkileyen son gelişmelerle oldu, oluyor. Yani, VARŞOVA Paktı'nın dağılmasıyla, NATO'nun varlık gerekçeleri de somut olarak ameliyat masasına yatırılmak zorunda kalınıyor. Ki son olarak, NATO üyesi ülkelerin Brüksel'deki toplantılarının

ana konusu da son gelişmeleri değerlendirip yeni politikalar belirlemek oldu.

Fransa ve bazı Avrupa ülkeleri, NATO'nun varlığını Sovyet tehdidinin bitmesiyle ortadan kalktığını ileri sürerek Avrupa'nın güvenliğini bilfiil (edimsel olarak) Avrupa ülkelerinin üstlenmesi gerektiğini savundular. ABD bu düşünceye sempatiyle bakmıyor. Tam tersi Avrupa üzerindeki denetimi zayıflayacağından dolayı telaşa kapılıyor. Bu nedenle, yeni gelişmeler paralelinde NATO bünyesinde bölümsel reformları onaylayıp örgüt varlığına devam düşüncesini üye ülkelere benimsetmeye çalışıyor. Nitekim 6-7 Temmuz tarihinde üye ülkelerin Londra toplantısı sonrasında yayınladıkları ortak bildiriye NATO'nun varlığına devam kararına vardılar. Ama dünyadaki son gelişmeleri de dikkate alarak, yeniden yapılanmasını da onayladılar.

Bu tartışmalar sürecinde, patlak veren Körfez Krizi ile birlikte yeniden NATO'nun gerekliliği üzerinde ateşli söylemler atılmaya başlandı. Özellikle Ortadoğu'da NATO jandarmalığına soyunan TC, NATO'nun gerekliliğini savunmakla ne denli haklı olduğunu belirterek, haydutlarını Irak'a yönelik saldırılarında sevinç çığlıklarıyla üs rolünü de yerine getirmekten geri kalmadı. Gereğe olarak da, BM Kararı ve NATO üyesi Türkiye, Irak saldırılarına maruz kalabilirdi. Oysa, dört bir yandan kuşatılmış bir Irak'ın Türkiye'ye saldıramayacağını herkes biliyordu. Ama burjuvazi gerçekleri gizlemek için her türlü sahtekarlığa başvurdu. Ve Körfez Krizi ile birlikte bağlaşığın varlığını sürdürmesine de yeni gerekçeler bulundu. "Dünya barışını tehdit edecek yeni unsurların ortaya çıkması." Yani, her ne kadar VARŞOVA Paketi dağıldıysa NATO üyesi ülkeleri ve sözde "Hür Dünya"yı tehdit edecek Irak vb. ülkeler ortaya çıkabilir. Bu nedenle belli revizyonlar yapılmalı ama NATO varlığını devam ettiren diyen ülkelerin sayıları hâlâ çoğunluktadır.

Keza, Körfez Krizi sonrası NATO üyesi ülkeler arasında başlayan tartışmalar hâlâ canlılığını koruyor. Özellikle ABD ile Fransa arasındaki görüş

ayrılıkları giderek su yüzüne çıkmaktadır. Dahası, NATO'nun varlığını sürdürmesini savunan ABD, İngiltere, Hollanda, Türkiye ve Norveç, bu tartışma sürecinde "Şahinler" kanadını oluştururken, Fransa, İtalya, Belçika, kısmen de Almanya, "Avrupa" savunmasını NATO değil de Avrupa ülkeleri tarafından üstlenilmesi gerektiği konusunda diretmiyorlar. Ve son olarak yapılan NATO Savunma Bakanları toplantısında, NATO'nun yeni Askeri Stratejisinin ipuçları da ortaya çıktı. NATO, artık az sayıda askerle kurulan, "Hızlı Mukabele Gücü" oluşturacaktır. Bu karar NATO'nun "Alan Dışı Müdahale" seçeneğini de gözardı etmiyor.

Burada ortaya çıkan gerçek şu: ABD Avrupa'dan vazgeçmek istemiyor. Avrupa ülkeleri üzerindeki etkinliğini azaltmayarak, ekonomik olarak yardım almak istiyor. Bugün Uluslararası planda ABD'nin askeri üstünlüğü tartışılmaz bir gerçektir.

Ama ekonomik alanda aynı şeyi söylemek olası değildir. Çünkü yatırımların çoğu sanayiye değil askeri harcamalara yapıyor. Şu ana kadar ABD'nin, başta Avrupa ülkeleri olmak üzere bir dizi gerici ülkeye verdiği mesaj şuydu: Ben sizi Sovyet tehdidine karşı koruyacağım; ama siz de hem ekonomik alanda ülkemizin ekonomisine katkıda bulunacaksınız, hem de ürettiğimiz silahları almada eliaçık davranacaksınız. Eh, "Komünizm de öldüğüne göre" artık tehdit de kalmadı.

Silah satışı da eskisi gibi olmayacak ve böylece Almanya, Fransa vb. ülkelerin ABD'ye karşı askeri alandaki bağımlılıkları da azalacaktır. Ve AT denetiminde Batı Avrupa Birliği (BAB)'nin kurulması, Avrupa ülkelerinin güvenliğinin bu ülkeler tarafından sağlanması düşüncesi de yukarıda açıklamaya çalıştığımız anlayışın ürünüdür. Yani, ABD'nin koruyuculuğu ne kadar etkisizleşip önemini yitirirse, Avrupa'lı ve diğer gerici ülkelerin ABD ekonomisine katkıları o denli azalır. Daha şimdiden ekonomisi kriz içerisinde olan ABD'yi, gelecekte daha büyük sorunlar beklediği açıktır. Bu nedenle, ABD, Uluslararası planda, askeri alanda ele geçirdiği avantajı iyi kullanmaya

Marksist-Leninistler, Varşova Paketi üyesi ülkelerin, 1957 yıllarından sonra yürüttükleri politikaların sosyalizmle bağdaşmadığını hep vurguladılar. Sosyalizm adına izlenen revizyonist ve sosyal-emperyalist politikaların sosyalizme verdiği zararları kitlelere açıklayarak gerçek sosyalist uygulamaların nasıl olması gerektiğini hep söylediler.

çalışıyor. İkide bir korsanlık yapma, sağa-sola saldırması ve saldırı zemini yaratması da bu anlayışından kaynaklanmaktadır.

ABD ve suç ortaklarının son gelişmeler karşısındaki şaşkınlık ve sahtekarlıklarını, Newsweek Dergisi, Türkiye'deki burjuva basınında çıkan haberine göre şöyle yorumluyor: Bağlaştığının geleceği konusundaki belirsizliklerin nedeni, yeni tehdit unsurunun bulunmamasından kaynaklanıyor. Yani Uluslararası planda NATO'nun varlığını haklı kılabilecek düşman ya da düşmanlar aranıyor. Nitekim adı geçen dergiden aktarmalar yapan 7 Haziran tarihli Cumhuriyet gazetesi bu gerçeği "NATO'ya Yeni Düşman Aranıyor" başlığıyla dile getirmişti. Habere göre, Brüksel'deki Savunma Bakanları Toplantısı'nda alınan son kararlara göre soğuk savaş dönemlerinde de NATO bünyesinde pek önemli değişiklikler olmayacaktır. Ve NATO, önümüzdeki süreçte kendine yeni tehdit unsurları arayacaktır. Sözkonusu Dergi, NATO'nun, son durumunu şu çarpıcı ilanla ifade ediyor: "...ARANIYOR.... 16 Demokratik ülkenin oluşturduğu NATO için güvenilir bir askeri strateji aranmaktadır. Bilenlerin, Brüksel'deki NATO merkezine başvurmaları rica olunur.

Sonuç olarak, Brüksel'de alınan "Hızlı, Muakabele Gücü" oluşturma kararı, NATO'nun gücünü zayıflatmıyor. Tam tersine güçlendiriyor. Şöyle ki; çok sayıda kalabalık bir güç yerine tek merkezden yönetilecek az sayıda, modernize edilmiş Uluslararası korsan bir güç yaratılıyor. "Yeni Dünya Düzeni"nin ürünü olan bu karşı-devrimci güç, daha şimdiden "Alan Dışı Müdahale"lerden dem vurmaya başladı. Kısacası, ABD ve suç ortaklarının amaçları şu: Ortadoğu'da, kendileri dışında bağımsız gelişebilecek her türlü hareketi engellemek. Ki bu karşı-devrimci cephenin son on yıl pratikleri de bunun en iyi kanıtıdır. Yazının ileriki bölümlerinde bu konu üzerinde daha genişçe duracağız.

"HAZIR ÇEKİÇ"İN BÖLGEYE YERLEŞTİRİLMESİNDE GÜDÜLEN ASIL AMAÇ NEDİR?

Emperyalistlerin Ortadoğu'daki temel politikası, çıkarlarını tehlikeye düşürecek başta Sosyal ve Ulusal Kurtuluş Mücadeleleri olmak üzere, inisiyatifleri dışında gelişebilecek her türlü başkaldırı hareketini ezmektir. Bu amaçlarına ulaşmak için siyasi ve askeri anlamda çok yönlü mücadele yön-

temlerine başvurumaktadırlar

İşte son dönemde SILO-Pl'ye yerleştirilen "ÇEKİÇ GÜÇ"ün (Siz onu zorba güç olarak algılayın) görevi, Ortadoğu'da emperyalistlerin çıkarlarını korumaktır. Ki özellikle bu gücün kullanı-

mında asıl inisiyatif ABD ve İngiltere'dedir. Her fırsatta bağımsızlıktan demvuran TC egemen sınıfları böylece, ne denli bağımsız olduklarını da açığa vurmuş oldular. Nitekim günlerce kamuoyunda "Çekiç Güç"ün TC'nin izni olmadan kullanılıp kullanılmayacağı tartışması yapıldı. Egemen çevrelerin kamuoyunu yanıltma çabalarını büyük haydut ABD'nin asıl sorumluluk (komutanlık) bizde olacak açıklamasıyla son buldu. Aslında TC'nin Ortadoğu'da emperyalistlerin çıkarlarını korumak için bir sıçrama tahtası olduğu herkesçe biliniyor. Son Körfez Krizi'nde de TC, her zamanki konumuna uygun davranmayı elden bırakmadı. Egemen sınıfların üç koyup beş alma savları da fiyaskoyla sonuçlandı. Yine pastayı efendiler yediler. Uşaklara da kırıntılar dahi düşmedi. Bununla her fırsatta övünüp duran egemen sınıfların da ne denli onursuz ve uşak ruhlu oldukları daha da açığa çıkmış oldu.

Körfez Krizi sonrası Türkiye'ye yerleştirilen "Çekiç Güç"le amaçlananın hedeflenenin ne olduğu konusunda açık mesajlar edinmek şimdiden olası. Kürtleri koruma palavraları adı altında Irak toprakları üzerinde havada uçuşlar yaparak bir yandan Irak'a BM Kararlarına harfi harfine uyması için gözdağı verirken, diğer yandan Güney Kürdistan'da bulunan PKK kamplarının yerini saptanarak TC'nin saldırılarına kolaylıklar sağlamaktadır. Nitekim PKK kamplarının yeri ABD uçakları tarafından saptanacak TC yetkililerine bilgi verildiğini burjuva basını bile yazdı. Ve son olarak Irak Kürdistanı'ndaki PKK kamplarına yönelik hava ve kara saldırılarında bu bilgilerden de yararlanıldığı tartışılmaz bir gerçektir. Hani "Çekiç Güç"ün görevi, Saddam'a karşı Kürtleri korumaktı?(!) Oysa şimdi Kürtlere saldıran Saddam değil, koruyucu

"....ARANIYOR....

16 Demokratik ülkenin oluşturduğu NATO için güvenilir bir askeri strateji aranmaktadır. Bilenlerin, Brüksel'deki NATO merkezine başvurmaları rica olunur.

meleklerdir.(!) Kürdistan'a ilişkin emperyalistlerin politikası hep kendi çıkarları doğrultusunda belirlenir. Bir parçadaki Kürtlere sahte gülücükler dağıtırken diğer parçadakine de balyoz hareketi uyguluyor. Özcesi, kurt kuzuya ne kadar koruyuculuk yaparsa emperyalistler ve uşak takımı da Kürtlere o denli koruyuculuk yaparlar. Kürdistan tarihi iyi bir irdelenirse, haydutların bu koruyuculuk adı altındaki politikalarının Kürtler için bir felaket olduğu daha iyi anlaşılır.

Bugün Ortadoğu'da asıl olarak ön plana çıkan ve emperyalistleri telaşa düşürdüğü kadar heyecanlandırıcı olay, Kürdistan'ın Kuzey ve Güney parçalarındaki siyasal gelişmelerdir. Emperyalistler, Güney Kürdistan'da kendi amaçları doğrultusunda Saddam'a karşı Kürtleri ayaklandırdılar. Amaçlarına ulaşınca da Saddam'ın Kürtlere yönelik katliamlarına ilk anda ciddi bir tepki göstermediler, gösteremezlerdi de. Çünkü Ortadoğu'da Kürt kimliğiyle oluşacak herhangi bir yapının mutlak denetimlerinde olmasını istiyorlardı. Bunu sağlamanın yolu da önce Saddam'ın katliamlarına karşı cılız ses çıkarmaktı. Kürtlerin feryatları yükselince insanlık edebiyatı adı altında bölgeye müdahale etmekte. Böylece Kürtlere ve dünya kamuoyuna şu mesajları sunma fırsatını bulacaklardı:

A) Saddam katliamcıdır. Ortadoğu halklarını bu katliamcıdan korumak için bu bölgeye fiilen yerleşmemiz gerek. Huzurlu ve istikrarlı bir Ortadoğu için hazır bir "Çekiç Güç" gerekli. Her kim ki izinsiz başını kaldırırsa tepesine indirmeli Çekiç'i. Böylece, siz Ortadoğu halkları, huzur içerisinde yaşayacaksınız. Bu arada bizsiz yaşamayı da asla düşünmeyeceksiniz.

B) Kürtler, bulunduğu ülkelerde kendi kültürel haklarına sahip olması gerekir. Dahası bunun sınırını biz çizeceğiz. Bizden bağımsız hareket etmeyi düşünürseniz yeni yeni Halepçeler yaşarsınız. Dolayısıyla, size sunacağımız reçetelere uygun davranın. Aksi halde doğabilecek olumsuzluklardan biz sorumlu değiliz. Zaten bu koşullarda siz kendi kendinizi yönetecek durumda da değilsiniz ve her konuda bize gereksiniminiz vardır.

Emperyalist haydutlar, bu politikalarında en az şimdilik belli başarılar sağladılar. Güney Kürdistan'daki KYB ve IKDP'yi kendi çemberlerine almış durumdalar. Peşpeşe yürütülen diplomatik görüşmeler, karşılıklı olarak söylenen övücü sözler ki; bu kervana havuç ve sopa politikasıyla TC de katılmış durumda. Bir yandan içerideki katliamlarla da yetinmeyerek PKK Gerillalarını izleme adı altında Güney Kürdistan'ı bombalayıp sivil

Kürt halkını katledeirken, diğer yandan Talabani ve IKDP yetkilileriyle de görüşmeyi elden bırakmıyorlar. Görüşmenin ana konusu şu: Siz PKK'yı topraklarımızda barındırıp yardım etmeyin, biz de size başta gıda malzemesi olmak üzere birçok konuda yardım sunacağız. Eğer PKK ile iyi ilişkiler içerisine girerseniz o zaman günah bizden gitti vs. Ki, son olarak yapılan hava saldırısındaki amaçlarından biri de bu güçlerle PKK'yı karşı karşıya getirmektir. Nitekim basında çıkan haberlere göre, hava akınından dolayı Güney'deki Kürdistan'lı gruplar PKK'yı suçlamaktadırlar. Hatta topraklarımızda onların faaliyetlerine izin vermeyeceğiz gibi tehditler savurmaktadırlar. Geleneksel Kürt politikası iç çatışmalara oldukça elverişlidir. Kürt tarihinin her sayfasında bu yönlü çatışmaların izini görmek pekala olasıdır. Özellikle egemen sınıfların ve emperyalist güçlerin baskı ve kışkırtmaları bu yönlü bir çatışmayı gündeme getirebilir. IKDP ve KYB'nin PKK'yı Güney Kürdistan'dan kolayca söküp atamayacakları da bir başka gerçek. Çünkü PKK'nın yürüttüğü silahlı mücadele Güney'deki Kürtler üzerinde de olumlu etki bırakmış ve sempati yaratmıştır.

Kısaca özetlersek, "Çekiç Güç", Kürdistan'ın tüm parçalarında gelişebilecek radikal mücadeleleri etkisizleştirip pasifize etmek için tüm silahlarını kullanacaktır. Yeri gelince Kürt grupları arasındaki çelişkilerden yararlanıp bunları birbirleriyle savaşdırıp güçsüz düşürmeye çalışacak, yeri gelince de, kuklaları aracılığı ve şiddet yöntemiyle bu tür hareketleri ezip yok etme yoluna başvuracaktır.

Kuşkusuz, Ortadoğu'da emperyalistleri rahatsız eden olay, yalnız Kürdistan'la sınırlı değil. Başta Filistin sorunu olmak üzere ABD'ye karşı çeşitli örgütlerin veya birkaç ülkenin şu veya bu biçimde gösterdikleri tepkiler de O'nu ve suç ortaklarını harekete geçirmeye yetiyor. ABD'nin Ortadoğu'daki çeşitli Arap ülkeleriyle son dönemlerde geliştirdiği ilişkilerin biçimi üzerine yazının akışı, içerisinde duracağız. Çünkü ABD ve suç ortakları, Ortadoğu'daki egemenliklerini yalnız şiddet yöntemiyle kurmaya çalışmıyorlar. "Yeni Dünya Düzeni" ve "Silahsızlanma" palavraları adı altında siyasal alandaki etkinliklerini de oldukça yoğunlaştırmışlardır. Bürokratik burjuva diktatörlüklerin yıkılışını "Sosyalizm öldü", ruhuna el-fatiha deyip kapitalizmin "kurtarıcılığı" üzerinde söylevler verilmektedir. Konumuz, bürokratik burjuva diktatörlüklerin yıkılışı olmadığı için geçiyoruz. Ve kısa da olsa somut olaylardan devinerek emperyalistlerin Ortadoğu'da yürüttükleri çifte standartlı politikalar ve sergiledikleri sahtekarlık-

lar üzerinde durmak istiyoruz.

EMPERYALİSTLERİN İKİ-YÜZLÜ POLİTİKALARINI AÇIĞA ÇIKARIP TEŞHİR EDELİM

Emperyalist haydutların Ortadoğu'da yürüttükleri ikiyüzlü politikalarının gerçeközü, son olaylarla daha da netlik kazanmaktadır. Yıllardır Filistin halkını katliamlara uğratan, kan ve gözyaşı akıtarak mülteci konumuna düşüren İsrail Siyonizmine ses çıkarmayan emperyalistler ve uşak takımı, Kuveyt olayında fırtınalar kopardılar. Neden Filistinlileri korumak için işgal altındaki topraklarda BM gücü yerleştirmiyorlar? Eğer sorun insan haklarını hiçe sayan ülkelere karşı tavır almaksa, İsrail bu ihlallerin mimarıdır. İşgal altındaki topraklarda her gün zorbalığın tarihini yazıyor. Canı sıkıldıkça mazlum Filistin halkı üzerine havadan ve karadan bomba ve kurşun yağdırıyor.

Filistin ve Kürdistan olaylarında anlaşılacağı gibi emperyalistlerin tüm derdi Ortadoğu petrolüdür. Onları bu bölgeye çeken ne Saddam zulmüdür ne de hak-hukuk hayranlığıdır. Birincil olarak petrol olayıdır. Çünkü tarih, emperyalistlerin hanesine, hep, "halkların düşmanıdır, katliamcı ve zorbadır" diye yazıyor. Ve emperyalizm var oldukça bu gerçek olgu da tarih sahnesindeki yerini koruyacaktır. Emperyalistlerin kısmen yaptıkları silah indirimleri, karşılıklı olarak yürüttükleri "barış" görüşmeleri hepsi biçimseldir. Dahası, dünyadaki mevcut gelişmeler emperyalistleri karşılıklı olarak böyle bir politika gütmelerini zorunlu kılıyor. Yapılan tüm bu gösterilerin sahte olduğu azda olsa çıkarları tehlikeye düşünce daha da iyi anlaşılıyor. Kuveyt olayında olduğu gibi, ya kendileri bilfiil (edimsel olarak) saldırıya geçerler ya da Kürdistan ve Filistin olayında olduğu gibi uşak takımıyla çıkarlarını koruma yoluna giderler. İsrail uçakları Arap topraklarını bombalarken TC uçakları da aynı görevi Kürdistan'da yapmaktadırlar. Yapılan bu faşist ve işgalci saldırılar nedeniyle zaman zaman kimi emperyalist ve burjuva devletler bu ülkeleri dil ucuyla kınamalarına karşın hiçbir haydut, Kuveyt olayında gösterilen "duyarlılığın" (!) bu ülkeler karşısında da gösterilmesi gerektiğini söyleyemedi, söyleyemedi de. İnsanlığın bu yeminli düşmanlarını ancak petrolün çekiciliği harekete geçirebilir, mazlum halkların sesi değil. Onların mazlum halklara sundukları tek şey kan ve gözyaşıdır. Ki varlık koşulları da tama-

men buna bağlıdır. Ne zaman mazlum halkların kan ve göz yaşları dinerse, işte o zaman tüm haydutların sırça köşkleri başlarına yıkılmış demektir.

Tüm bu gelişmeleri nesnel bir gözle irdelersek, "Çekiç Güç"ün Ortadoğu halkları için ne anlama geldiğini daha rahatlıkla görmek, anlamak pekâlâ olasıdır. Dolayısıyla "Çekiç Güç"e karşı tüm Ortadoğu halklarının, güçlerini orta yere koymalarının tam da zamanıdır. Bugün görev, emperyalistlerin sorunları çözücü değil bilfiil yaratıcıları oldukları mesajını iyi bir biçimde kitlelere iletmeektir. Ve bu yönlü propaganda-ajitasyonlara ağırlık vermek kaçınılmaz bir görevdir. Hatta koşullara denk düşecek askeri eylemleri yapmayı da gözden kaçırmamak gerek.

ORTADOĞU'DAKİ SON DURUM VE ULUSLARARASI PLANDAKİ KARŞI-DEVİRİMCİ SALDIRIYA KARŞI ENTERNASYONALİST DAYANIŞMAYI YÜKSELTELİM

Rusya ve Doğu Avrupa ülkelerindeki bürokratik burjuva diktatörlüklerin birer birer yıkılması ve özellikle Rusya'da ulusal hareketlerin gelişmesiyle Federasyon üyesi Cumhuriyetlerin peşpeşe bağımsızlıklarını ilan etmesi sonucunda, öteden beri varolan ekonomik ve siyasi kriz giderek derinleşip Rusya'yı tamamen bir bunalım süreci içerisine sokmuş durumdadır. İç sorunlarıyla uğraşan eski "süper güç"ün artık Uluslararasıdaki gelişmeleri etkileyecek veya yön verecek bir siyasal ağırlığı da esas olarak kalmamıştır. Bu durumu fırsat bilen ABD ve suç ortakları, Ortadoğu'da her alanda denetimi sağlamaya çalışmaktadırlar. Ki özellikle ABD'nin bu hükümlerlik istemi, dünyanın diğer bölgeleri için de geçerlidir.

Yazının başında da belirtildiği gibi son Körfez olayı, emperyalizmin gerçek niteliğinin değiştiğini ve yapılan tüm barış görüşmelerinin çıkarlarına uygun ve denk düştüğü, dahası dünyadaki mevcut durum (ekonomik ve siyasal bunalımlar) onların böyle davranmalarını zorunlu kıldığı açıktır. Keza, ABD, bugün dünyanın patronu konumuna gelmiş durumdadır. Çıkarlarını tehlikeye düşürecek Sosyal ve Ulusal Kurtuluş Mücadeleleri başta olmak üzere tüm hareketlere karşı (buna devletler de dahil) kor-sanca saldırılar düzenlemektedir. Önce amacı için bir araç konumunda olan Birleşmiş Milletler'de kararlar çıkartıyor arkasında da suç ortaklarıyla birlikte ya edimsel saldırılar düzenliyor ya da ekonomik ambargolar uygulayarak halkı açlığa mahkum

edip, uşak konumunda olan gerici yönetimleri daha da uşaklaştırıyor. ABD ve suç ortaklarının faaliyetlerinin yalnız şiddete dayanmadığını yukarıda da belirtmiştik. Özellikle son yıllarda geçmişten beri ilişkileri olduğu Ortadoğu'daki birtakım Arap ülkelerini yanlarına çekmek için diplomatik ilişkilere hız verdiler. İsrail ile Arapları barış masasına oturtmak için ABD ve yandaşları havuç ve sopa politikasını tüm yoğunluğuyla yürütmektedirler. "Terörist Örgütleri destekliyor" diye her fırsatta kınadığı Suriye'nin Lübnan'da FKÖ'yü etkisizleştirip tümüyle denetimi sağlamasına hiç ses çıkarmadılar. Tam aksine Lübnan senindir deyiverdiler. İsrail'i Suriye ve diğer bir kısım Arap ülkelerine karşı ihtiyatlı davranması konusunda uyarıp hem de başta Suriye olmak üzere birçok Arap ülkesini de yanlarına çekmeyi de başardılar. İran'la el altından ilişki sürdürüyorlar. Ve giderek bu ilişkiler resmiyet kazanıyor. Libya susmuş durumda. Burjuva önderlikli FKÖ'yü de tanınmaz bir duruma getirdiler. İşte, gelişmelerin her yönüyle ABD ve suç ortaklarının lehine olduğu bir dönemde Ortadoğu'da "Barış Konferansı'nun toplanması için ABD, diplomatik ilişkilerini yoğunlaştırdı. Böylesi bir ortamda toplanacak bir konferansın ABD ve yandaşlarının lehine kararlar alacağı kesindir. ABD'nin konferanstaki tüm beklentisi kuklası durumunda olan Arap devletleri ile İsrail arasındaki ilişkileri normalleştirmek, İsrail'e ve dolayısıyla kendisine karşı giderek kabaran Arap ulusalcılığını ve İslami Hareketleri bu vesileyle etkisizleştirmektir. Özcesi, bölümsel de olsa sessiz ve çatışmasız bir Ortadoğu yaratıp, giderek çıkarlarını daha da pekiştirmektir. Bunun çok zor olduğunu emperyalist haydutlar da bilmiyor değiller.

Elbetteki bu salt Ortadoğu'daki tablodur. Dünyanın diğer bölgelerindeki gelişmeler de emperyalistleri Ortadoğu kadar olmasa da tedirgin ediyor. Ama esas olarak bugün dünyada, sosyalizmin prestiji sarsılmış durumdadır. Sosyalistim demek artık suç sayılıyor. (Düzen içi uysal sosyalistler dışında). Bunu tersine çevirmek elbetteki ilerici ve sosyalist güçlerin yürütecekleri kararlı mücadeleye bağlıdır. Bugün her zamandan daha çok devrimci dayanışmaya ve Enternasyonalist İkelere uygun davranmaya gereksinim vardır.

Fakat ne yazık ki, bugün başta Doğu Avrupa ve Rusya'da olmak üzere tırmanan milliyetçi dalga giderek tüm bölgeyi sarmış durumdadır. Halklar arasında düşmanlık tohumları ekilmektedir. "Sosyalist geçenin güçler de kendi ulusal kabuklarına çekilip milliyetçiliğinin kuramını yapmaktadırlar. Doğu Avrupa ve Rusya'da yıkılan bürokratik burjuva diktatörlüklerin acı sonlarını kendi dar ulusalcı düşüncelerine kuramsal dayanak yapmaya çalışıyorlar."

"İşte sosyalizm de ulusal sorunu çözmedi, onun için herkes kendi ulusal davasına çare bulsun." Kuşkusuz bürokratik burjuva diktatörlüklerin yaratıkları kara tablolar sonucunda milliyetçi güçlerin haykırdıkları ulusalcı sloganlar kitleler içerisinde destek buluyor. Yani bugün Uluslararası planda mevcut olan siyasal gelişmeler nedeniyle, milliyetçi haykırışlar kitleler içinde her zamankinden daha çok ilgi görüyor. Sosyalist güçler, bu somut durumu gözönünde bulundurup ona uygun politikalar üretmek zorundadır.

Özetlersek, ancak bugün uluslararası planda zayıf ve güçsüz olan sosyalist güçler kendi aralarında enternasyonalist temele dayalı ilişkileri geliştirmeli ve anti-emperyalist mücadelenin her kesitinde fiilen(edimsel) dayanışma içine girilmelidir. Keza ilerici, ulusalcı hareketlerin emperyalizme ve gericiliğe karşı verdikleri mücadeleler de desteklenmelidir. Pratikte (Kılıgda) esas olarak bu tür hareketlerin olumlu yanları ön plana çıkarılmalıdır. Olumsuzlukları da yapıcı bir temelde eleştirilmelidir. Unutmayalım ki, bu tip hareketlerin aşırı ulusalcı yanlarını törpülemenin yolu onlara cepheden saldırmakla olmaz. Tam tersine emperyalizme ve gericiliğe karşı yürütülen kavgada çıkarlarımızın çakıştı her noktada omuz omuza mücadele etmekle olur. kısacası, ilkeli, koşullara uygun somut pratik mücadeleler sergilemek zorundayız.

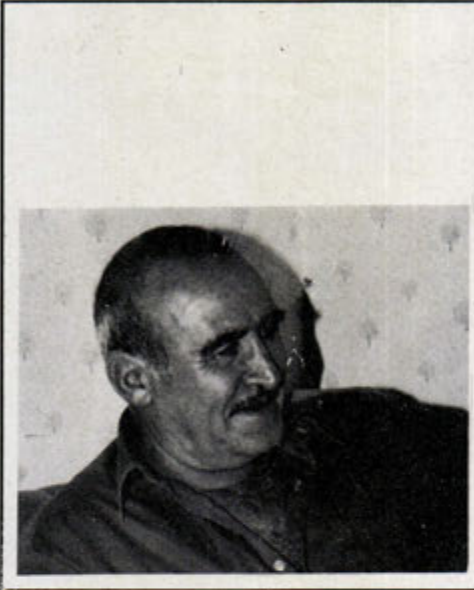
Sonuç olarak; bağımsız politikamızı koruyarak, Ortadoğu'da sınırlı olan anti-emperyalist güçler arasındaki dostluk ve dayanışma ilişkilerine önem verip bu yönlü pratik adımlar atmalıyız. Uluslararası planda yükselen milliyetçi dalgaya karşı proleter Enternasyonalizmin bayrağını yükselterek, bizim için dünya bir vatandır, zulmün olduğu her yönde dövüşürüz şiarını salt kuramda değil, pratikte de (kılıgda da) gerçekleştirmeye çalışmalıyız. Yoksa, bölgeye yerleşen "Çekiç Güç"lü emperyalistlere karşı da sağlıklı bir mücadele yürütülemez. Sonuçta zarar görecektir olan yine bölge halkları olacaktır. Son Körfez olayında da görüldüğü gibi geçici de olsa çıkarları çakışan emperyalistler ve uyduları tek merkezden topyekün bir saldırıya geçtiler. Bu da bize şunu gösteriyor ki, yarı Ortadoğu'da bağımsız bir temelde emperyalizme ve gericiliğe karşı gelişebilecek herhangi ilerici veya sosyalist bir hareket(devinim) daha geniş çaplı karşı-devrimci bir saldırıya Karşı karşıya kalabilir, kalacaktır. O halde görevimiz, bölgede mevcut olan ilerici güçlerle ortak devinmenin yollarını aramaktır. Bunu yaratmanın sanıldığı kadar kolay olmayacağı açık. Ama yürütülecek esnek ve akılcı politikalarla bunun zemini yaratılabilir ve yaratılmalıdır da.

* Bu yazı 10 Ağustos 1991 tarihinde yazılmıştır.

YAŞAMI DEVRİMCİLEŞTİREN "İHTİYAR" A DAİR

Devrim mücadelesinin gelişmesinde sosyal çatışmalara taraf olmanın bilincine ulaşmak ve bu bilinci korumak, çelişkilerin yoğunluğunu yaşamak, çabalarımızla, sosyal dönüşüme etkide bulunmayı bir yaşam biçimine dönüştürmekle olasıdır. Bu süreçler çeşitli biçimlerle yaşanabilir. Bazıları vardır ki koşulları değerlendirildiğinde ön plana çıkartılması ve örnek alınması gereken bir yaşam örgüsüne sahiptirler.

KEMAL YILDIRIM böyle bir örnektir. O yaşamı kendi koşullarında devrimcileştirerek, bu doğrultuda üretmek sürdürdü ve sonsuzluğa göçtü. Bu yaşamı ve onun kişiliğini anlatmak aktarmak gerekliliğini duyuyoruz. Türkiye'den Almanya'ya emekçi göçünün yaygınlaştığı, işsizliğin, yaşam zorluklarının aşılmasında bir umut olarak görülen yabancı ülkelerde çalışmak amacıyla akın akın Avrupa'ya yöneldiği bir dönemde, 1967'de Almanya'ya gitti. O yıllarda ülkemiz yoğun kitle kabarışları ve devrimci netleşmeleri yaşıyordu. Bu durum Türkiye'de olduğu gibi Avrupa'daki emekçileri de etkiliyor ve dönüştürüyordu. Kemal YILDIRIM'da bu etkileşimler içinde yerinin devrim safları olduğunu bilince çıkardı ve yaşamına bu doğrultuda devam etti. O, dönemin devrime yönelmiş ve kendi içinde netleşmeleri yaşayan PDA anlayışı içerisinde yer aldı. 1972 yılında proletaryanın belirginleşen çizgisini temsil eden KAYPAKKAYA öğretisiyle tanışan KEMAL YILDIRIM bu çizgiyi benimseyerek safını revizyonizme karşı proletaryanın kızıl bayrağı altında belirledi. Bu süreçte yurtdışı PDA yapılanmasının Proletarya Partisi yönünde özeleştirilerek ML saflara geçişi yaşanmıştı. Onun siyasal kimliği bu süreçte netleşmiştir. Bundan sonraki yıllarda siyasal perspektifi doğrultusunda aktif faaliyetlerini sürdürdü. Avrupalı işçilerin belirli bir örgütlülük içerisinde olması yönünde çalışmalar sonucunda kurulan ATIF (Avrupa Türkiye İşçiler Federasyonu) nun oluşturulmasında görev aldı ve kurucu üyeliğini üstlendi. Sosyal yaşantısında girdiği çevrelerde sıcak bağlar kurma yeteneğine sahip bir insandı. Siyasal düşünce farklılığı gazet-

meden tüm çevrelerle olumlu bağlar kuran ve büyük saygı gören kişiliğiyle, bitmeyen enerjisiyle, çevresini harekete geçirici özellikler taşıyordu. Aktif çabaları, örgütçü yeteneğiyle, öğretici oluşuyla ve gerektiğinde eleştiri-özeleştirmeden kaçmayan alçakgönüllülüğüyle dikkat çekiyordu. Yurtdışında yaşayanlar da çoğunlukla görülen gevşeme, yozlaşma ve bireyci davranışların düşmanıydı. Özel mülkiyete önem vermiyordu. Cebini doldurma, para kazanma düşünceleri ona uzaktı.

1980 sonrası devrimci hareketin yenilgi sürecinde

yılgınlığın, çözülmenin arttığı, güvensizliğin hüküm sürdüğü koşullarda o, kararlılıkla bunlarla savaştı. Yurtdışına gidenlerin mülteci hastalığıyla yorgunlaştığı, revizyonizme saplandığı bu dönemlerde, Proletarya Partisi ve mücadelesinin yılmaz savunucusuydu. Ayrılıkların ortaya çıkması onu derinden etkiledi. O, birlikten yana bir insandı. Örgütsel parçalanmalara karşıydı. Bu dönemin ideolojik tartışmalarında farklı bir çizgiye yöneldiği söylenebilir ve böyledir de. Tartışmaların sert ve sektör düzeyde olması, onun küskünleşmesine yol açmıştı. Belirli noktalarda yanlış bir çizgi çerçevesinde kalmasına karşın, bulunduğu çevrelerden kopması, bu ortamların olumsuzluklarından kaynaklanmaktadır. Şu söylenmelidir: O siyasal kimliğini hiçbir dönem yitirmemiş, yaşamını devrim perspektifiyle çalışmaya adanmış bir insandır. Tedavi edilemeyen hastalığına yenik düşen Kemal YILDIRIM'ın ölümü dostları ve yoldaşları arasında büyük üzüntü yarattı. Hava alanından itibaren, Dergimiz, Komün okuyucuları ve dostları tarafından karşılanan cenazesi, toprağa teslim edildiğinde yanına bırakılan çiçeklerle, adeta tüveçli bir gömüte armağan edildi. Komün dergisi ve dergimiz çalışanı arkadaşların yaptığı kısa konuşmalarla, Kemal YILDIRIM'ın örnek devrimci yaşamının sonra gelenler tarafından sürdürüleceği belirtilerek O'nun ölümsüzlüğü de sloganlara döktü. Dostları ve yoldaşları ayrılırken Hep bir ağızdan haykırdılar: "Osman Dayı ölümsüzdür!"

**75. Yıldönümünde
Ekim Devrimi Yolumuzu
Aydınlatmaya Devam Ediyor!**